Bilaga på svenska

Berbang

KOVARA FEDERASYONA KOMELEYÊN KURDISTANÊ LI SWÊDÊ •HEJMAR/ No: 121 COTMEH/ OkTOBER 2001

Pîrozbayiya 20 saliya FKKSê

"Em bi Federasyona xwe serbilind in"

www.arsivakurdi.org

Armancên Federasyonê

F K K S rêxistineke demokratîk e. Bi tu rêxistinên siyasî û olî ve ne grêdayi ye. Ji komele û yekîtiyên Kurd li Swêdê pêk tê.

■ Kurdên li Swêdê temsîl dike û ji bo berjewendiya civata Kurd li Swêdê xebatê dike.

■ Kurdên li Swêdê di derheqa civata Swêdê de agahdar dike û ji bo çareserkirina pirs û pirsegirêkên Kurdên li Swêdê û ji bo pirsa integrasyonê xebatê dike.

■ Ji bo pêşdebirina ziman û belavkirina çanda Kurdî xebatê dike.

■ Ji bo çareserkirina pirsên jin û ciwan û zarok û handîkapên Kurd xebatê dike û ji bo pêşdebirina wan hewildide ku îmkanan amade bike.

■ Alîkariya penaberên Kurd dike û wan di derheqa mafên penaberan de agahdar dike. Ji bo başkirina rewşa wan hewil dide.

■ Gelê Swêdê di derheqa pirsa Kurd û Kurdistanê de agahdar dike û ji wan doza piştgiriyê dike.

■ Li dij zordestiyê piştgiriya tevgera gelê Kurdistanê ya li Kurdistanê û li derveyî Kurdistanê dike û ji bo parastina nasnameya neteweyî xebatê dike.

■ Bi rêxistinên demokratîk û civakî (çi swêdî,çi biyanî) re hevkarî dike.

■ F K K S ê ji bo mafên biyaniyan û penaberiyê li gor peymanên navnetewî û prensîbên beyana cîhanî ya mafên mirovan bên parastin dixebite.

Komîteyên Federasyonê

Ev komiteyên Federasyonê di kongreya 19em a Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ku di 21 û 22ê Cotmeha 2000an de li Stockholmê li avayiya ABF ê de pêk hat, hatin hilbijartin.

Komîteya Karger
Keya Îzol-Serok
Hamed Gohary-Sekreter
Nasir Feyzullah- Berpirsiyarê kultur û perwerde
Vildan Tanrikulu-Berpirsê reorganizekirina Jin û ciwanan
Nizal Mahmûd- Berpirsê peneberan
Kovan Amedî- Berpirsiyarê peywendiyên navxweyî
Fexreddîn Olçer- Berpirsê aborî
Seyran Dûran(Seroka Yekîtiya Jinên Kurdistanê)
Seval Mert(Ji Yekîtiya Ciwanên Kurd)

Cîgir:
Ezîze Vatandost
Enver Karahan
Selam Cizîrî

Komîteya Giştî
Emir Circis
Ehmed Sindî
Niyaz Ehmed
Rehman Hessen
Salih Demir
Diyar Mizûrî
Reşîd Ehmedî
Cemil Demircan
Lokman Ertaş
Xunav Xoşnav
Adil Dihokî
Macit Ebdurrehman
Cigir
Nurî Salih, Gelale Nûrî, Reşîd Battê
Komîteya Rawêj
Cemal Batûn, Mustafa Aydogan, Bubê Eser, Serdar Omer, Şerîf Şerîf
Komîteya Revîsor
Asî Rebbatî, Felat Koçkaya, Lokman Polat

www.arsivakurdi.org

Terora ku Dinyayê Hêjand!

Daxuyaniya Pressê

FKKSê terora ku li Amerikayê qewimî şermezar kir

Di 11ê Ilona 2001ê de bajarên Amarikayê Newyork û Waşington bûn hedefa êrîşên terorê. Bi hezeran kesên sivîl jiyana xwe wenda kirin. Helbet em şoke û xemgîn bûn. Bêyî ku ferq bike kî li pişta vê terorê ye ewê tesîreke gelek mezin li dinyaya me bike.

Terora ku li DYAyê qewimî li bajarê Helepçeyê jî qewimîbû û 5000 kurdên sivîl bibûn hedefa terora çekê kimyayî yê Seddamî. Îro jî gelê kurd di bin terora dewletên Tirkiye, Iraq, Iran û Sûriyeyê de ye. Gelê me ji terorê gelek kişandiye. Em ruyê terorê baş nasdikin û em bawer nakin ku bi riya terorê konfliktên li dinyayê bên çareser kirin.

Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê terora ku di 11ê Ilonê de li DYAyê rûda, rûrêş dike û xemginiya xwe ji gelê Amerikayê û bi taybetî jî ji wan malbatên ku di vê buyarê de merivên xwe wenda kirin re nîşan dide.

12.09.2001

Keya Izol
Serokê Federasyonê

www.arsivakurdi.org

Berbang

Hejmar / No: 121, 2001

Berbang organa
Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ye
û ji du mehan careke derdikeve

Utges av Kurdiska Riksförbundet i Sverige

Berpirsiyarê giştî / ansvarig utgivare
Keya Îzol
keya.izol@kurdiskarf.org

Redaksiyon / i redaktionen
Hemed Gohary
Faris Marsil
Newzad Welî
Kovan Amedî

layout, redigering -pergela rûpelan
F. Marsil
berbang@kurdiskarf.org

Abonetiya salane / Prenumeration

Ji bo kesan 150 SEK
Ji bo dezgehan/myndigheter 300 SEK
Ji bo welatên din 250 SEK
Bihayê yekane 25 SEK
annons
en hel sida 5000 SEK
Navnîşan / Adress
Adresa seredanê
Henriksdalsringen 6
131 32 Nacka
Berbang
Box 5013
S-131 05 Nacka
SWEDEN
berbang@kurdiskarf.org
www.kurdiskarf.org
tfn 08-644 6622
faks 08-650 21 20
Postgiro: 64 38 80-8
ISSN 0281-5699
Her nivîskar ji nivîsa xwe berpirsiyar e. Mafê redaksiyonê heye ku nivîsên ji derve tên, serrast û kurt bike.
Çapxane: APEC-Tryck

Ji bo hemû kes, komele û rêxistinên Kurdistanî

Ez li ser navê Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, sipasiyên xwe ji bo wan kes, komele, rêxistin û partiyan dikim bi mesaj, name û bi e-mailan 20 saliya Federasyonê pîroz kirine.

Digel slavên germ
Keya Izol
Serokê FKKSê

Hin têbinî......

Avayiya Federasyonê ji Hezîranê heta Îlona 2001ê di tamîratê de bû. Ji ber wê yekê jî ev 4 mehên dawiyê Berbang derneket.

Ji bo wê jî hinek nivîs û bi taybetî jî hinek anonsên rojbûna zarokan bi derengî tên çapkirin; em ji wan malabatan lêbihurînê dixwazin.

Îsal 20 sal temam dibe ku Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê hatiye ava kirin. Federasyon ji bo vê yekê di meha Hezîranê de gelek çalakî li dar xistin. Di vê hejmarê de me cî da van çalakiyan.

....

Ew kesên ku dixwazin di warî 20 saliya Federasyonê de binivsînin, rûpelên Berbangê ji nivîsên wan re vekirîne. Nivîs divê ne tenê li ser pesinandina Federasyonê be, lê divê kêmasîyên wê jê bînin zimên û fikr û perspektifên nû pêşkêş bikin da ku organên Federasyonê jê sûd werbigrin.

Heta hejmareke din bimînin di xweşiyê de!

Berbang

www.kurdiskarf.org

www.arsivakurdi.org

naverok

Welatê dewemîn......................Keya Izol 6
Pîrozbayiya 20 saliya Federasyonê 7-14
Kongreya 9e mîn a YJK......................Şukran Baksî 18
"Eger hûn yekîtiyek bin wê demê hûn serbixwe nin"......................Seyran Duran 19
Çakayiyên YJK...................... 20
Çalakiyên Federasyonê 21-23
Nûçeyên malbatî...................... 24-25
CD-roma Kurdî-1- derket 26-27
Sefera SIOSê ji bo Yugoslavyayê......................Keya Izol 28

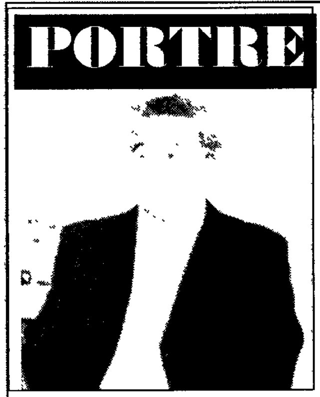

Salih Ince:

"Netewebûn bi dezgehbûnê, dezgehbûn jî bixwedîlêderketinê zexm dibe"

rûpel: 14-17

20 saliya Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê pîroz be

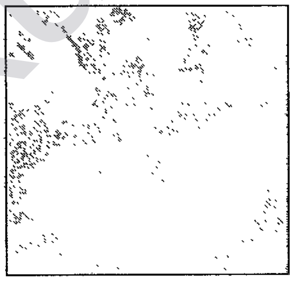

Innehåll

Kurdiska riksförbundet fördömer terrorattacken i Usa 3
Vi är stolta att vi har skapat en demokratisk kurdisk 4
Integrationsminister Mona Salin 5
Min resa till Kurdistan......................................6
Turkiet och EU medlemskap....................................7
Turkiet, Europa och Kurdfrågan 8-11
Asulrätt eller visumrätt 12

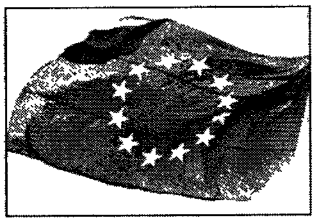

www.arsivakurdi.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

Welatê duwemîn...

Keya Îzol
keya.izol@telia.com

Dîroka kurdên li Swêdê ne gelek kevn e. Ji derveyî çend kesên ku ji mêj de hatibûn Swêdê, cara yekem Swêd di salên 1960-70 an de wek "karkirên mêvan" kurdên Anadolîyê himbêz kir. Di sala 1980 an de du bûyerên dîrokî, hukmê eskerî ya 12 Îlonê li Tirkiye û şerê di navbera Iran û Iraqê bû sebeb ku bi hezaran kurd ji hemû perçeyên Kurdistanê wek penaber werin Swêdê. Bi kurtî dîroka kurdên li Swêdê 30 sal derbas nake.

Berhemên van 30 salan, di warê civakî, sîyasî, komelayetî û edebî de ji bo me hemûyan dîyar e. Ne tenê ji bo me lê herweha ji bo gelek kurdên ku ne li Swêdê ne jî, ev yeka tê zanîn. Di nav van 30 salan de di warê kultur û edebîyata kurdên li derveyî welat de, Swêd ciyeke sereke girt. Bi hezaran pirtûk û kovarên bi zimanê kurdî hat weşandin. Îro jî ev xebata bê rawestan tê meşandin. Di warê pirtûkên dibistan û perwerdeyê jî de, dîsa Swêd di rêza yekemîn de ye. Destkewtîyên neteweyî wek mafê hînbûna zimanê kurdî li dibistanan, radyoya kurdî ji bo seranserê Swêdê, bi awayekî resmî naskirina zimanê kurdî çend nimûneyên ji berhemên xebata kurdên li Swêdê ne.

Berhemeke din ya girîng ku li Swêdê pêk hat, hebûna Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ye. FKKS îsal 20 salîya xwe tije dike. Federasyon bi çalakiyên xwe, bi kongreyên xwe, her gav di rojeva kurdên li Swêdê de bûye. Bi sedan kes bi awayekî aktîf di nav xebata Federasyonê de xebîtîne û ji bo têkûzbûna wê ked dane. Loma jî awayîya FKKSê awayîyeke kollektîf e û ji alîyê piranîya kurdên li Swêdê hatiye ava kirin û tê parastin. Hebûna rêxistineke weha dînamîk û fireh ji gelek alîyan ve pêşîya kurdên li Swêdê vekirîye. Piranîya destkewtîyên ku li jor hatin jimartin bi saya xebata FKKSê hatine holê. FKKS bi hebûna xwe wek rêxistin bûye garantora wan xebatan.

Di destpêkê de gava kurd mecbûr man hatin Swêdê hergav di nav hazirîyê de bûn ku rojeke zûtir bikaribin vegerin Kurdistanê. 5-10 salên destpêkê bi vî awayî derbas bûn. Rastîya jîyana rojane nîşanê me da ku hatina me ya Swêdê ne hadîseyeke mûaqqet bû. Piştî 15-20 salan me êdî behsa "entegrasyon"ê kir. Piştî ku me bi çavên xwe dît ku zarokên me li vir mezin dibin me rastîyê xwe ji nêzîk ve hîs kir. Jîyana pêşerojê li vî welatî îro wek noqteyekî esasî di nav rojeva me de ye.

FKKS îsal gava 20 salîya xwe pîroz dike di eynî demê de avayîya xwe ya nû jî pîroz dike. Di 12 ê Cotmeha 2001ê de navenda avayiya wê ji alîyê wezîra kulturî ya Swêdê Marita Ulvskog were vekirin. Bi hêvîya ku ev avayî bibe navenda parastina nasnameya kurdên li Swêdê. Navenda FKKSê di welatê duwemîn de ji bo hemû kurdên li Swêdê pîroz be.

www.arsivakurd.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

20 saliya FKKSê hat pîrozkirin

Di 8-10 hezîranê de 20 salîya FKKSê bi bernameyeke dewlemend hate pîroz kirin. Piştî axaftina xêrhatinê ya serokê FKKSê Keya Îzol, Wezîra Entegrasyonê Mona Sahlîn bi axaftineke dirêj festîvalê vekir.

Mona Sahlîn di axaftina xwe de behsa girîngîya Federasyonê di pêvajoya entegrasyonê de kir û piştgirîya xwe ya hukumeta Swêdê û ya şexsê xwe ji bo piştgirîya doza gelê Kurdistanê kir. (Em axaftina wê cuda çapdikin) Sekretera giştî ya ABF ê Elsie Backlund di silavnameya xwe de pesna xebata FKKSê da û girîngîya hevkarîya di navbera ABF û FKKS careke din bi awayekî berfireh behs kir. Ji Partîya Çep, Lars Ohly, Bekir Uzunel û Naîle Aras, Ji Partîya Sosyaldemokratan, Conny Fredriksson û Nalin Pekgul, Ji Partîya Keskan Yvonne Ruwaida û Cabar Amîn, Ji Partîya Gel, Abît Dundar, Ji Buroya Hukumeta Heremê Taha Berwarî, Ji Komîteya Hevkarîyê Cemal Batun, Serokê SIOSê Fransisko Rodrigez, Serokê Federasyona Yunaniyan Komminos, Serokê Federasyona Şîlîyê Freddy Weitszell, Cîgirê serokê Îranîyan Said Tegavî û herweha ji gelek nûnerên partîyên sîyasî yên Kurdistanê di vekirina 20 salîya FKKSê de beşdar bûn.

Bernameyê 3 rojan ji pirsên sîyasî, civakî û komeleyatî de gelek kes wek panelvan beşdarî gotûbêjan bûn.

Partî, rêxistin û kesên ku mesaj şandin

Nêçirvan Barzanî, Serokwezîrê hukûmeta Herêma Kurdistanê, **Kemal Burkay** Sekreterê Giştî yê PSKê, **Taha Berwarî** Nûnerê Hukûmeta Herêma Kurdistanê li bakurê Ewrûpayê), **PADEK**-Komîteya Swêdê, **PDK-Bakur**(Dara Bilek-berpirsiyarê peywendiyên derve), **PSK**- rêxistina Swêdê, **RSDK**-Liqê Swêdê, **Hevkarî**-Hevkariya Hêzên Kurd û Kurdistanê li Swêdê, **Partiya Yekîtiya Kurd li Suriyê**-rêxistina Swêd, **Hevbendiya** Demokratê Kurd li Sûriyê-Komiteya Swêdê, **Komkar**-Swêd, Roja Nû-Swêd, **Komkar**-Almanya, **Burhan Yasîn**-Uniwersiteya Lundê-Swêd

www.arsivakurd.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

Serokê FKKSê Keya Îzol

"Em bi Federasyona xwe serbilind in"

Axaftina serokê FKKSê Keya Îzol, 20 salîya FKKSê, 8-6-2001

Xwişk û birayên giranbiha,
Mêvanên hêja,

Pêşî ez dixwazim li ser navê Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, silavên xwe yên germ pêşkeşî Wezîra Entegrasyonê, birêz Mona Sahlîn û mêvanên me yên din yên swêdî û kurd bikim. Hûn hemû bi xêr hatin.

Îro em 20 salîya Federasyonê pîroz dikin. Wek yek ji endamên vê rêxistinê û wek endamên civata kurdên li Swêdê em serbilind in. Serbilind in, ji ber ku me bi hev re rêxistineke demokratîk, dînamîk û netewî ya bêemsal ava kir. Em serbilind in, ji ber ku piranîya kurdên li Swêdê Federasyonê wek rêxistina xwe dizanin û lê xwedî derdikevin. Em serbilind in, ji ber ku me ya ku zehmet bû pêk anî.

Federasyon ji ber rewşa sîyasî ya welatê me, hem li welêt hem jî li Swêdê bi dehan pirsgirêkên girîng ve mijûl dibe. Li gel pirs û pirsgirêkên me yên sîyasî pirsên me yên civakî jî gelek in. Civata me li Swêdê îro di nav guherandineke bingehîn de ye. Kultur û edetên me yên kurdî di alîyekî de û kultura civata nuh di alîyê din de, carnan tên ber hev. Nifşa me ya duwemîn di vê pêvajoyê de tên rûberî tengasîyên mezin. Em wek malbat, wek civat û wek xort û keçên kurd li Swêdê ji van tengasîyan gelek zerar dibînin. Grûba me divê bi awayekî acîl, bi alîkarîya rêxistinên xwe yên sîyasî, civakî û demokratîk bi van pirsan ve bi awayekî sîstematîk mijûl bibin.

Berpirsarîya pêşeroja me li vê welatê li ser milê me ye. Tenê em bi xwe dikarin xwe ji van tengasîyên civakî bi zerareke kêm xilas bikin. Federasyon û komeleyên me yên endam di vî warî de karên baş kirine û divê em di vê riyê de berdewam bin.

Piranîya me ku îro li vir beşdar in ji bo pêşdeçûna Federasyonê bi salan ked û enerjîyên xwe dane. Eger îro em di 20 salîya xwe de wek rêxistinekî bihêz xwedî ray û raman, wek rêxistineke stabîl û bi giranî ne, ew bi saya xebat û hewildanên we, bi rexne û dîtinên we lê herweha bi parastina we ya fikir û ramanên vê rêxistinê, bûye. Îro divê em vê rastîyê careke din li vir bînin bîra xwe, Federasyon bi dînamîzma xwe ya demokratîk heta îro hatîye, xwe ji tengasîyên rêxistinî xilas kiriye û wê xwe bi vê dînamîzmê hîn pêşde bixe. Hîmê Federasyonê demokratîk û neteweyî ye. Ev herdu hususîyetên vê rêxistinê ji bo me kurdan gîring în. Emê wê biparêzin û heta kurd li Swêdê bin wê ev rêxistin bijî.

20 salîya Federasyonê pîroz be.

www.arsivakurdi.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

KRF:s 20 ÅRS JUBILEUM - 20 saliya pîrozbayiya FKKSê

8 -10 juni 2001, Eggebygård

Fredag 8 juni, 2001

18:00 **Festival start**
Integrationsminister Mona Sahlin
KRF:s ordförande Keya Izol

19:00 **Är den kurdiska frågan, en huvudvärk för omvärlden ?**
Yvonne Ruwaida, (MP), Lars Ohly (V), Conny Fredriksson (SAP), Marianne Andersson (C), Taha Berwari (KRG), Cemal Batun (Samordningskommitten), Keya Izol (KRF)

20:30 **Bufe med lamm grill**

21:30 **MUSIK**
Hessen Melle, Hessen Sharif,

Lördag 9 juni, 2001

14:00 **Kulturkrock och den förlorade ungdomen**
Özz leder panellen
Amir, Gulan, Helin, Kamiran Qazi, Sukri, Sewal
KUF organiserar

16:00 **Kurdiska riksförbundet 20 år**
Reso Zilan leder panellen
Ahmet AZIZI, forskare och Osman Aytar, forskare
S.Ince, V. Tanrikulu, M.Kiper, S.Bozarslan, Z. Xamo, K. Izol, H. Gohary

20:00 **MUSIK**
Cudi, Lorin, RAP

Söndag 10 juni, 2001

14:00 **Hur aktiva är vi i den svenska politiken ?**
Vildan Tanrikulu leder panellen
Jabar Amin(Mp), Abit Dundar(Fp), Naile Aras(V),
Nalin Pekgul(SAP), Bekir Uzunel(V)

16:00 **"Hedersmord" kurdisk företeelse eller......??**
Keya Izol leder panellen
Marcella(Kvinno SIOS), Hidayet(Röda Korset), Devrim Nu jen(Jurist), Seyran(KKF), Vildan Tanrikulu(KRF), Amir (KUF).

18:00 **Avslutning**

www.arsivakurdi.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

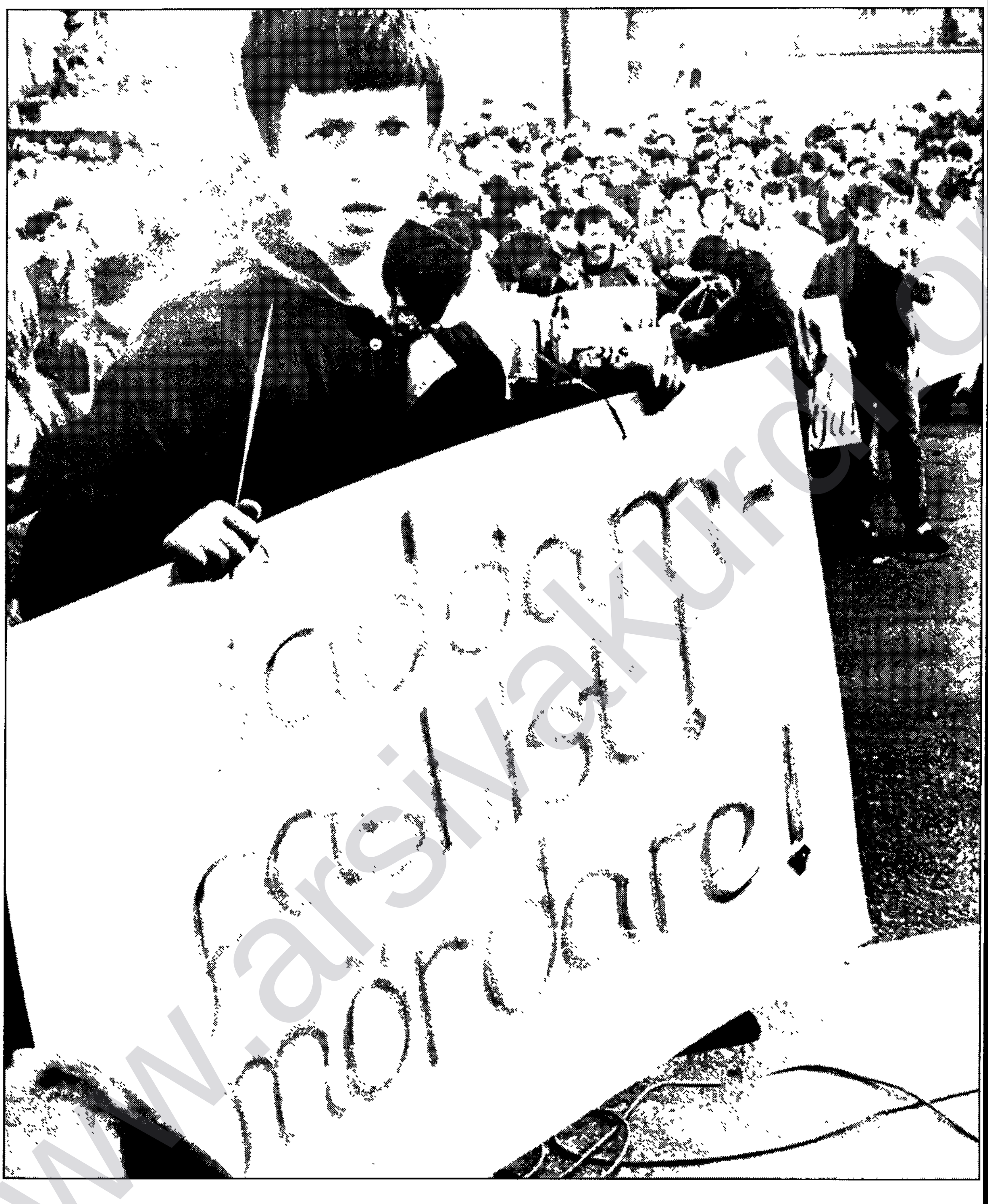

Şiyara li jorê di hemû meş û xwepêşndinê Federasyonê de bû "fokus". Bîstek ji xwepêşandina Helepçeyê ku di 16 adara 1988an de li Stockholmê hat organîzekirin û bi hezaran kurd û dostên wan beşdarî xwepşandinê bûn.

Qesabê Bexdayê Seddam Huseyin di 16û 17 adara 1988an de li bajarê Helepçeyê çekên kimyayî li hember kurdan bi kar anî û zêdetir 5 hezar kurd mirin û bi hezaran jî birîndar bûn.

www.arsivakurdi.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

FKKSê di van 20 salan de bi dehan meş, xwepêşandin, civîn û konfernas li dar xist. Di van çalakiyan de gelek kurd û dostên kurdan beşdar bûn.

Di rismê jorîn de bîstek ji xwepêşandina Helepçeyê(16 Adara 1988) Wezîrê Karûbarê Derve yê Swêdê Sten Andersson dipeyive, serokê Folkpartiet Bengt Westerberg(yê qaxiz di dest de) li benda dora xwe ya axaftinê ye. Di rismê jêrin de bîstek ji Konferansa Stockholmê (1991). Serokê kevn yê Venserpartiet C.H. Harmansson, Mahmûd Osman û serokê Rodabarnet Thomas Hamarberg di konferansê de

www.arsivakurd.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

Kongreya duyem ya Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê di 5-6/12-81 de hat li dar xistin

Di rismê jêrîn de bîstek ji Kongreya 10em ya Federasyonê- li Stockholmê li Folkethusetê- civiya

FKKS di nav van 20 salan de 19 Kongreyên eslî, 2 Kongreyên awarte pêk anî. Organên wê, KK (Komîteya Kargêr, 9 asîl, 3 cîgir) 520 caran, Komîteya Giştî (KG, 12 asîl, 3 cîgir) 100 caran civiyan.

www.arsivakurd.org

20 saliya Federasyonê pîroz be!

Kultur, beşekî girîng a neteweyekî ye û di jiyana wê de ciyekî girîng distîne; bi saya wê miletek dibe milet û ew ji miletekî din tê cudakirin.

Wexta kultur tê gotin di tavilê de folkor dikeve bîra mirovan. Folklor, beşekî kultura kurdî ya dewlemend teşkîl dike û çehreya kultura kurdî ew tîne meydanê.

Govend, di folklora Kurdî de ciyekî bingehîn distîne, bi wasiteya wê kurd hîs û jiyana xwe zikir dikin û bi wasiteya wê kurd xwe û pirsa xwe bi dinyayê didin nasandin.

Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê di van 20 salên xwe de ciyekî taybetî da govenda kurdî; gelek pêşbîrkan li dar xist, şev û şahiyan oragnîze kir, gelek grubên folklorê hatin avakirin.

Di her şevên şayiyê de, di her pîrozkirina Newrozê de govend gerandin êdî bûye parçeyekî jiyana kurdewariyê.

www.arsivakurdi.org

Nav: Salih Ince, **Kengî hatiye Swêdê:** 1974, **Temenê wî:** 50, **Mesleg:** Mamoste, **Li kuderê dijî:** Stockholm, **Malbat:** Zewicî û bavê du zarokan e, **Aktuell:** Serokê Weqfa Kurdî ya Kulturî li Stockholmê, **Parola wî:** "Piştî tengasiyê firehî tê"

"Netewebûn bi dezgehbûnê, dezgehbûn jî bixwedîlêderketinê zexm dibe"

Faris Marsil
berbang@kurdiskarf.org

Halo, halo ez ji Weqfa Kurdî ya Kulturî li Stockholmê telefon dikim, navê min Salih Înce ye, ez serokê weqfê me. Me dest bi projeyeke kiriye, ji bo vê projeyê em alîkariyê ji we dixwazin." Salih heftê 3-4 rojan, ji wan 3-4 rojan jî 3-4 seetên xwe li Nackayê li Finnbodavegen No: 2, li avayiyeke spehî, lê di odeyeke 12 metre çargoşe de ji bo projeyên weqfê pêk bîne, dibûrîne; telefonê dezgehên swêdî û karsazên kurdan dike, projeyan amede dike û bi karê "kirtasiyeyê" mijûl dibe. Ev odeya xebatê ya Weqfa Kurdî ya Kulturî li Stockholmê ye. Di odeyê de li ser maseyekê kompitorekî, telefon û faksekî û di bin maseyê de jî nivîsêrekî heye. Du kursî û di navbera wan de sephayekî piçûk hatiye bicihkirin, di refan de dosya hatine rêzkirin; serîlêdana weqfê kêm e, ji ber ku li vir ji bo buroya xebatê tê bi kar anîn.

Di Oktobra 1996an de heşt(8) hevwelatiyên kurd ku her yekî 25 hezar Kron razandine û bi navê Weqfa Kurdî ya Kulturî li Stockholmê weqfek ava kirine. Salih jî kirine serokê weqfê. Ew him yek ji hîmdarê weqfê ye û him jî endamê Komîteya Rêvebir e. Ew di 1974an de hatiye Swêdê û li vir bi ci bûye. Tam 50 salî ye û tam nivê umrê wî li vir derbas bûye. Kultur û zimanê swêdî baş dizane; bi swediyeke re zewiciye û ji re du lêwik çêbûne, lê trajediya ku hatiye serê wî, wek ku dibêjin; "bila neyê serê dijminê merivan". Di 1994an de êgir bi xaniyê wî ketiye; xanima xwe û tevî kurekî xwe yê 7 salî di şewata xaniyê de wenda kiriye. Şoke bûye, lê gelek ber xwe daye ku di vî welatê qambax de nekeve ruhiyeteke xerab. Piştî çend salan bi yeka hevwelatiya xwe re zewiciye û keçikek jê re çêbûye.

www.arsivakurdi.org

Salih ji Kurdistana bakur ji bajêrê Diyarbekirê ji qezaya Pasûrê (Qulpê) ye. Qulpî bi teveyî pirr dixwînin. Ew jî xwendiye bûye mamoste, birayekî wî yê din jî profesor e. Salih 4 salan li gundên Kurdistanê mamostetî kiriye, lê mamostetî ew tatmîn nekiriye û riyekî dîtiye ku hatiye Swêdê. Piştî hatiye Swêdê jî dîsa mamostetiya xwe dewam kiriye; li unîwersiteyê çend termîn ilmê siyasî û çend termîn jî dîroka îktîsadê xwendiye, lê îroj niv-roj mamostetî dike û nîv-roj jî bi karê weqfê re mijûl e. Salih zilamekî bîhnfireh û nefispiçek e. Bi sebir û sebatê karê xwe dimeşîne; gotinên lez û bez di ferhenga wî de tuneye.

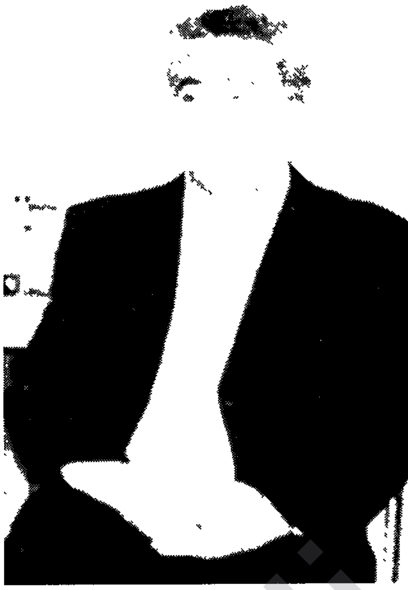

Salih zilamekî bîhnfireh û nefispiçek e. Bi sebir û sebatê karê xwe dimeşîne; gotinên lez û bez di ferhenga wî de tuneye.

Projeya weqfê ya yekem ew e ku ji Kurdistana Bakur xwendekaran bînin Swêdê û li Swêdê di Unîwersiteya Uppsalayê de, di Beşa Zimanê Asya û Afrîkayê de (ku beşa kurdî jî tê de ye) ew perwerdeyê zimanê xwe bikin da ku ji duwerojê re mamosteyên zimanê kurdî amade bibin. Ji bo vê armancê di rojnameya rojane ya Dagens Nyheter (rojnemaya swêdî ya rojane ku tîraja wê herî pirr e) de 125.000 Kron dane îlaneke tam rûpel weşandine. Di îlanê de navên siyasetmeder, nivîskar û artîstên navdar yên swêdiyan hatine nivîsandin.

Di dîroka kurdên Swêdê de ev yekem car e ku îlaneke weha mezin di rojnameyeke rojane de çap bûye. Mexsed jî îlanê ew bû ye ku him bala raya giştî ya swêdî bikşînin ser pirsa kurdî; siyaseta Tirkiyeyê ya li hember ziman û kultura kurdî deşîfre bikin û him jî alîkariya maddî bicivînin. Ev du termîn in ew vî karî dikin û di dawiya termînan de jî bi merasiman diplomayên wan didin. Ev projeyekê yekta ye ku weqf di vê projeya xwe de bi ser ketiye û heta nuha 19 hevwelatî bûne xwediyê diplomeyê ku bi zimanê zikmakî perewerdeyê dîtine.

Salih li ser vê projeyê dibêje ku; "Dibe ku ev proje hêsan bê dîtin, lê di eslê xwe de proje projeyekê gelek komplet e ku jê re ked û pere û ji aliyê din ve jî karê diplomasiyê divê". Ew axaftina xwe weha dom dike; "-Tu yî ji bo termînekê (4 mehan) xwendekaran bînî Swêdê, heqê riya wan, heqê xwarina wan, heqê raketina wan, xerclixa wan ya rojane, heqê kitêbên wan, meaşê mamosteyên wan û hwd. hemûyan temîn bikî, ev karekî ne rehet e. Ji xwe anîna wan a li vir bi serê xwe problem e, ji wan re wîze derxistin karekî diplomasiyê ye, ev du termîne ku vî karî me bi rêk pêk meşandiye."

Projeyeke din ya weqfê jî ew bûye ku, ew ji bo şagirtên di navbera 9-12 salî de cdyek amade bikin û biweşînin. Ew di vî warî de kedeke qenc serfkirine, proje hinek dereng be jî di dawiyê de berhema xwe daye. Nuha bi teknika multimediyayê êdî zarokên kurdan jî dikarin fêrî zimanê xwe bibin û zimanê xwe pêşve bibin.

Weqf heta nuha li gelek ciyan û kitêbxaneyên cuda pêşengehên risman li dar xistiye. Rismên curbe cur yên li ser kurd û Kurdistanê ku piraniya wan ji aliyê risimkêşên swediyan ve hatine kişandin di van pêşengehan de hatine raxistin û gelekî bala swediyan kişandiye. Raxistina pêşengehên risman karekî weqfê yê rûtîne ku her sal carek yan jî du caran ew pê alaqedar dibin.

Weke ji navê wê jî tê diyarkirin ku armancên weqfê diyar in, butçeya wê jî piranî li ser projeyan ava bûye û bi xêratên weletperwerên kurd dimeşe. Di vî warî de serokê wê Salih dibêje ku; "Weke ku meriv dixwaze karê îdeal nameşe, di destpêka avkirina her dezgehê de bi heyecan û şewq kar dest pê dike, lê di berdewambûna kar de êdî ew heyecan û şewq hêdî hêdî kêm dibe; însên êdî wextên xwe zêde nadin karê îdeal. Ji bo wê jî dema meriv dezgeheke ava bike, divê meriv hesabê xwe baş bike; butçeya xwe ya salane bidest bixe, sponsoran peyda bike û li gorî wê programa xebatê deyne ber xwe. Ew dom dike û wêha dibêje; "Problema bingehîn fînansekirina dezgehê ye. Dezgeheke bifikire, şefê wê heye, sekreterê wê

www.arsivakurdi.org

Di dema seroktiya wî de tiştî ku Federasyon pêk aniye û Salih pê gelek serbilind e, ew e ku di Zaningeha Stokholmê de di Beşa Mamostetiyê Bilind de beşa kurdî jî vebûye û di vir de mamosteyên kurdî perwerde bûne û dîploma wergirtine.

Bistek ji civîneke FKKS ku bi berpirsiyarên Daireya Biyaniyan(1983) re ne. Salih Ince yê bi rî ye.

heye, hatiniya wê ya bi duzan heye, herkes bi karê xwe mijûl e, dê ev dezgeh bimeşe. Hêla din dezgehek heye xebata wê li ser milê çend kesan e, ew karê îdeal dikin, hatiniya wê ya sabît tuneye, sponsorên wê ne bi îstikrar in, dê ev dezgeh çawa bimeşe û projeyên ku daniye berxwe dê çawa realîze bike? Lê mixabin em kurd di warî dezgehbûnê de dikevin qategoriya duyemîn. Ji aliyê din ve jî em hin negihîştinê wê zanyariyê ku miletbûn bi dezgehbûnê pêşdikeve, dezgehbûn jî bixwedîlêderketinê zexm dibe."

Salih ji Kurdistana bakur ji bajêrê Diyarbekirê ji qezaya Pasûrê (Qulpê) ye. Qulpî bi teveyî pirr dixwînin. Ew jî xwendiye bûye mamoste, birayekî wî yê din jî profesor e. Salih 4 salan li gundên Kurdistanê mamostetî kiriye, lê mamostetî ew tatmîn nekiriye û riyekî dîtiye ku hatiye Swêdê. Piştî hatiye Swêdê jî dîsa mamostetiya xwe dewam kiriye; li unîwersiteyê çend termîn ilmê siyasî û çend termîn jî dîroka îktîsadê xwendiye, lê îroj niv-roj mamostetî dike û nîv-roj jî bi karê weqfê re mijûl e. Salih zilamekî bîhnfireh û nefispiçek e. Bi sebir û sebatê karê xwe dimeşîne; gotinên lez û bez di ferhenga wî de tuneye.

Dema ku ew hatiye Swêdê demeke wilo bûye ku pêla şoreşgerî û welatperweriyî bilind bûye. Li Kurdistanê partiyên illegal dihatin avakirin, komele dihatin vekirin, kovar û kitêb ji aliyê kurdan ve dihatin derxistin; dema munaqeşeyan bû, şoreşgerên kurd û tirk ji hev cuda dibûn, herkes rêxistina xwe ava dikir. Salih wexta ku hîn li welêt bûye wek rewşenbîrekî kurd alaqeyek nîşanê tevgera rizgariya kurdî daye, lê dema ku hatiye Swêdê êdî tercîha xwe ya siyasî kiriye û di sala

Salih êdî parçeyekî civata Swêdê ye. Zêdetirê jiyana wî li vir derbas bûye, bêjî-nebêjî duzaneke wî li vira çêbûye, li vira malbat ava kiriye, miriyê wî li vira heye; lê ew hin jî entegreyê civata Swêdê nebûye. Di vi warî de dibêje ku ; "hevirê me li welêt hatiye hil kirin, yên di neslê me de ne zû bi zû entegreyê li vir nabin. Lê divê em bi civatê re aheng nîşan bidin, aheng nîşandan jî şiklekî entegreyê ye."

1978an de di refên Riya Azadî de ciyê xwe stendiye û bi derxistina kovara "Roja Nû" mijûl bûye. Dema ev rêxistin tevî çend rêxistinên din yê Kurdistana Bakur li Swêdê biryara damezirandina Federasyona Komeleyên Kurdistanê dane, Salih yek ji wan kesan bûye ku li ser navê vê rêxistinê beşdarî civînan bûye û wexta Federasyon hatiye damezirandin jî ew bûye serokê yekem yê FKKSê.

Ev sal Federasyon 20 saliya xwe pîroz dike û li ser pirsa me ya ku meriv wê demê û îro muqayese bike dê risimekî çawa derkeve ber çavan, Salih dibêje;"Ew dem dema fedekariyê bû û rekabeteke ecêb di navbera hêzan de hebû. Herkes bi dil û can kar dikir, her rêxistin dixwest mohra wê di her karî de hebe. Wê demê kurdên ku li Swêdê bûn gelek kes endamên hêzan bûn û kêsên bêrêkxistin bi tiliyan dihatin

www.arsivakurdi.org

Civîneke Federasyonê, (1983) (Li milê çepê ber bi rastê; Salih Ince, Hans Goran Frank,(Parlamenterê Sosyaldemokrat), Lars Gunnar Eriksson(Berpirsiyarê Daireya Biyaniyan) Osvald Soderqvist(parlamenterê partiya Çep)

jimartin. Di her warî de siya hêzan li ser xebata demokratîk hebû; ji bo wê jî komele û rêxistinên sivîl hema bêje qet tunebûn. Wexta me Federasyon jî avakir, bi mantiqa partitiyê hereket dikir. Lê di prosesa hevdîtinên dûr û dirêj de partî û hêzên Bakurê welêt gihaştin wê baweriyê ku ew dikarin li ser konsesuseke neteweyî li hev bikin û di warî demokratîk de gav bavêjin. Divê ez vê yekê jî bibêjim ku di dema damezirandina Federasyonê de kadroyên dereceya yekem yên partî û hêzên Bakurê welêt li Swêdê bûn û di damezirandinê de rola wan mezin bû. Wê demê her hêz kadroyên xwe yên bikêrhatî dida Federasyonê û dixwest tesîra xwe li ser xebata Federasyonê bike. Li gel ku wê demê avayiya Federasyonê tunebû, alîkariya dewletê tunebû dîsa Federasyon bi çalakiyên pratîk mijûl dibû; herroj xwepêşandin û meş hebûn, şev çêdibûn, grevên birçûbûnê li dar diketin.

Lê îro êdî Federasyon hêdî hêdî ber bi dezgehbûnê ve diçe, li gel pirsên siyasî ku alaqeya wê bi kurd û Kurdistanê ve hene mijûl dibe ji aliyê din ve jî bi pirsên civakî yên kurdan re aleqeder dibe. Lê mixabin hin jî di karên wan de amatorî heye; kar li ser milê çend kesan û bi butçeya ku ji dewletê werdigrin karên xwe dimeşînin. Divê êdî em hîn bibin ku dezgehên neteweyî yên demokratîk bi hêz û îmkanên xwe yên maddî li ser lingan bihêlin, wan pêşve bibin, kesên ji karên xwe fehmkirî di van dezgehan de bi kar bînin; li Swêdê di dezgehekê de du-sê kesên profesyonal ku bi rastî jî ew ji karê xwe fehm bikin, hebin dê ew dezgeh bi rêk û pêk bimeşin û li ser lingan bimînin hwd."

Di dema seroktiya wî de tiştî ku Federasyon pêk aniye û Salih pê gelek serbilind e, ew e ku di Zaningeha Stokholmê de di Beşa Mamostetiyê Bilind de beşa kurdî jî vebûye û di vir de mamosteyên kurdî perwerde bûne û dîploma wergirtine.

Piştî ku ew di sala 1985an de ji Riya Azadî veqetiyaye jî vala nesekiniye û bi hin kesên din re bi navê Platforma şereşger a Welatparêz platformeke avakirine û bi navê "Bergeh"ê kovareke derxistine. Salih di redaksiyona kovarê de ciyê xwe stendiye û bi navê Sêvdîn Ferman nivîs û gotar nivîsandiye.

"Lê îro êdî Federasyon hêdî hêdî ber bi dezgehbûnê ve diçe, li gel pirsên siyasî ku alaqeya wê bi kurd û Kurdistanê ve hene mijûl dibe ji aliyê din ve jî bi pirsên civakî yên kurdan re aleqeder dibe. Lê mixabin hin jî di karên wan de amatorî heye; kar li ser milê çend kesan û bi butçeya ku ji dewletê werdigrin karên xwe dimeşînin. Divê êdî em hîn bibin ku dezgehên neteweyî yên demokratîk bi hêz û îmkanên xwe yên maddî li ser lingan bihêlin, wan pêşve bibin, kesên ji karên xwe fehmkirî di van dezgehan de bi kar bînin; li Swêdê di dezgehekê de du-sê kesên profesyonal ku bi rastî jî ew ji karên xwe fehm bikin, hebin dê ew dezgeh bi rêk û pêk bimeşin û li ser lingan bimînin hwd."

Salih êdî parçeyekî civata Swêdê ye. Zêdetirê jiyana wî li vir derbas bûye, bêjî-nebêjî duzaneke wî li vira çêbûye, li vira malbat ava kiriye, miriyê wî li vira heye; lê ew hin jî entegreyê civata Swêdê nebûye. Di vi warî de dibêje ku ; "hevirê me li welêt hatiye hil kirin, yên di neslê me de ne zû bi zû entegreyê li vir nabin. Lê divê em bi civatê re aheng nîşan bidin, aheng nîşandan jî şiklekî entegreyê ye."

www.arsivakurdi.org

Bîstek ji Kongreya 9emîn a YJK li Swêdê

Kongreya 9emîn a YJKê çêbû!

Yekîtîya Jinên Kurdistanê li Swêdê Kongreya xwe ya 9emîn di roja 26 a Gulana 2001 î de pêk anî. Di kongreyê de 44 nûnerên ji seksîyonên jinan yên komeleyên endamên FKKS beşdar bûn. Seksîyonên jinan ku di kongreyê de beşdar bûn ev in; Stockholm, Spånga, Uppsala, Eskilstuna, Jönköping, Malmö, Helsingborg, Västerås, Kristianstad, Norrköping, Falköping, Gävle.

Kongre ji alîyê seroka YJK Seyran Duran ve hate vekirin. Ji bo rêvebirina kongreyê, Bonye Hesen, Mesûde Kaya û Şevîn Îzol hatin hilbijartin. Ji derveyî nûneran gelek endamên YJK jî di kongreyê de beşdar bûn. Berpirsiyara rêxistina Jinan a SIOS ê û berpirsiyara projeyên rêxistina Jinan a SIOSê jî di kongreyê de weke mêvan beşdar bûn û di derheqa projeyên xwe û hevkariya xwe bi YJK re agahdarî dan beşdarên kongreyê. Bi navê KK a FKKS jî berpirsiyarê reorganîzasyona YJK û YCK Vîldan Tanrikulu di kongreya me de beşdar bû.

Rapora xebatê ya YJK ji aliyê seroka YJK Seyran Duran ve û rapora aborî jî ji alîyê berpirsiyara malî ya YJK Evîn Çelen ve ji bo kongreyê hatin xwendin. Her weha hin seksîyonên jinan ku di kongreyê de beşdar bûn, raporên xwe yên xebatê di kongreyê de xwendin.

Piştî munaqeşeyên di derheqa raporên KK a YJK, organên YJK ji berpirsiyarî hatin azadkirin.

Biryarên Kongreyê

1. Kongreya YJK dê ji vir şûn de ji salûnîv carek çêbibe.

2. Ji bo alîkariya zarokên bêkes (sêwî, bê dê û bav) li Kurdistanê xebat bê kirin. Ji bo vê yekê komîteyek ji van endamên YJK hate avakirin; Mesûde Kaya, Ayten Onatli, Silîva Hesen, Ezîze Watandost û Dîlan.

3. Ji bo alîkariya jinên Kurd yên penaber li Swêdê xebat bê kirin. Ji bo vê yekê komîteyek ji van endamên YJK hate avakirin; Medya Hesen, Rûken Misto, Bedrîye, Şermîn Bozaslan û Hêvî.

4. Ji bo jinên ku hewcedariya alîkariyê ne xebata avakirina mala jinan (kvinnojour) bê kirin. Ji bo vê yekê komîteyek ji van endamên YJK hate avakirin; Ezîze Watandost, Şermîn Bozaslan, Nahîde û Rûken Misto.

Piştî biryaran, derbasî hilbijartina organên YJK bûn. Di encama hilbijartinan de ji bo organên YJK ev kes hatin hilbijartin.

Ji bo Komîteya Karger a YJK: Seyran Duran, Şukran Baksî, Evîn Çelen, Sevgî Yildiz, Nezîhe Koçkanî, Medya Hesen û Silîva Hesen.

Ji bo Komîteya Çavdêr a YJK: Mesûde Kaya, Şukrîye Baksî, Bonye Hesen û Zînet Bal.

Ji bo Komîteya Rawêj a YJK: Şermîn Bozaslan, Leyla Waisson, Kadrîye Bozaslan, Ayten Onatli û Şukran Ozkeskîn

Kongreya 9emîn a YJK piştî hilbijartinan xelas bû û beşdarên kongreyê bi hev re xwarina êvarê xwarin.

Dabeşkirina kar

Komîteya Karger a YJK ku di kongreya 9emîn de hate hilbijartin, civîna xwe ya yekem di 13.06.2001 de pêk anî û di navbera xwe de kar û berpirsiyarî belav kir. Berpirsiyariyên di KK a YJK de weha hate tesbîtkirin.

Seyran Duran (serok), şukran Baksî (sekreter), Evîn Çelen (berpirsiyara malî).

Ji bo komîteya kultur û ji bo komîteya penaberan jî Sevgî Yildiz, Nezîhe Koçkanî, Medya Hesen û Silîva Hesen hatin hilbijartin.

Her weha KK a YJK di civîna xwe ya yekem de plana xebatê jî munaqeşe kir û qebûl kir.

Şukran Baksî
Sekretera YJK li Swêdê

www.arsivakurdi.org

Seroka YJKê Seyran Duran

"Eger hûn yekîtîyek bin, wê demê hûn serbixwe nin?"

Seroka YJK Seyran Duran

Nûrenên hêja û hevalên delal

Sipas ji bo KK a FKKS, berpirsiyarê reorganîzasyona YJK û YCK û komîteya karûbarê navxwe ya FKKS

Di 5ê gûlanê de ez di Rojên Întegrasyonê de (Integrationsdagar) beşdar bûbûm. Dema seroka rêxistina Jinên SIOSê (Kvinno SIOS), di axaftina xwe ya di derheqa nasandina rêxistina Jinên SIOSê de got ku "Rêxistina Jinên SIOSê ji 15 rêxistinên jinan yên biyaniyan pêk hatiye, lê ji van rêxistinan bi tenê jinên Kurd xwediyê yekîtîyek in û serbixwe nin". Ew gotin ji bo min gelek girîng û xwedî naverokek bi mane bû. Bi navê jinên Kurd ez serbilind bûm! Min, bê hemdê xwe, weke nûnera jinên kurd destê xwe rakir ji bo ku herkes me nas bike.

Eynî tişt di kongreya rêxistina Jinên SIOSê de jî qewimî. Di kongreyê de dema tesbîtkirina rêxistinên beşdar û nûnerên wan de, navê rêxistina me bala dîwanê kişand û serokatiya dîwanê pirsî; "Eger hûn yekîtîyek bin, wê demê hûn serbixwe nin?". Min jî bi serbilindî bersîva pirsa wan da û got "belê". Sedeme pirsa wan ew bû ku, ji nav wan 15 rêxistinên ku endamên SIOSê nin, bi tenê rêxistina jinên kurd yekîtîyeke serbixwe bû, hemû rêxistinên din ku di kongreya rêxistina jinên SIOSê de beşdar bûn, komîteya jinan yên federasyonên endam yên SIOSê bûn.

Sedema ku min axaftina xwe bi van mînakan destpêkir ew e ku, Yekîtîya Jinên Kurdistanê nîşanek girîng e ku em jinên kurd di gelek waran de pêşketî nin û rêxistina me, YJK gelek gavên baş avêtîye.

Di van 9 salên ku ji ser avakirina YJK de derbas bûye, me di gelek pirsên girîng yên civakî de mafên xwe bi dest xistîye. Çend mînakên di vî warî de ev in;

- Ji sala 1993an vir de, em di organên desthilatdar yên FKKSê de xwedîyê temsîl in û di pêvajoya biryaran de xwedîyê deng û biryardayînê nin. Seroka YJK endama eslî ya KK û KG ya FKKSê ye. Di nav endamên din yên rêxistina Jinên SIOSê de jin ne xwediyê mafek wisa nin.

- Her weha, di pirsa aborî de her çend carina hin munaqeşe û kêşe derkevin jî, di dawîyê de me mafê alîkarîya aborî ya ji bo xebatên YJK bi rê ve bibin, ji FKKS bi dest xistiye.

- Li ser daxwaz û pêşniyara YJK, di kongreya 19mîn a FKKS de biryar hat girtin ku FKKS divê di damezirandina seksîyonên jinan û ciwanan di komeleyên endam de û ji bo beşdariya jin û ciwanan di xebatên komeleyan de bi xwe kar bike û hewildanên xwe xurttir bike. Ji bo pêkanîna vê biryarê berpirsiyarek ji endamên KK hatiye destnîşankirin.

Ev mafên ku min dîyar kir nîşan didin ku hem YJK û hem jî organên FKKS di pirsa wekheviyê de li ser rêya rast in.

Ji bilî van tiştan, me gelek karên din yên girîn kirine û mafên girîng bi dest xistiye. Her weha bersîva me ji bo kesên ku dixwazin YJK biçûk bikin û rexneyên bê bingeh bigrin jî heye!

Em, YJK li Swêdê, îroj hem ji aliyê hukumet û dezgehên resmî yên dewletê ve û hem jî ji aliyê rêxistinên sîyasî û demokratîk ve weke temsîlkarê jinên kurd li Swêdê tên qebûl kirin. Em li ser pirsên xwe xwedîyê nêrîn û biryarên xwe ne. Lê ev nayê wê maneyê ku, kêmasîyên me, xeletiyên me yan jî astengên li pêş xebatên me qet tune nin. Em divê hertim rewşa xwe ji ber çav derbas bikin û xwe bi xwe jî rexne bikin.

Îroj, li pêş me jinên kurd li derveyî welat, gelek berpirsiyariyên girîng hene. Hin ji van berpirsiyariyan ev in;

- Îroj li Kurdistana Başûr gelê me ber bi avahiyeke neteweyî gavên girîng davêje. Ev yek ji bo me mizgînîyeke gelek mezin e. Divê em jî di vê pêvajoya avakirinê de berpirsiyariyên bi cîh bînin û rola xwe bileyzîn. Ji bo vê yekê projeyên me hene û em hewcedarê alîkarî û piştgirîya we hemûyan in.

- Li Kurdistana Bakûr, Rojhilat û Rojava de jî rewşa gelê me xuya ye. Em çiqas bikaribin, bi proje û xebatên biçûk be jî, ji bo gelê xwe û tevgera jinên kurd alîkar bin, başê e û girîng e.

- Yek ji berpirsiyariyên herî girîng jî, rewşa civata kurd bi giştî û bi taybetî jî rewşa jinên kurd li Swêdê ye. Nakokîyên di navbeyna di nav du kulturan be mayînê, roj bi roj zelal dibe û tesîrên xwe yên negatîf li ser keç û xortên me, li ser malbatên me dide xuyakirin. Em divê hem weke jinên kurd, hem weke dayîk hem jî weke heval di van pirsan de rolên xwe bi zanatî bileyzin. Em divê di van pirsan de bi hêza rêxistinbûna xwe hem alîkariya xwe bi xwe, hem alîkarîya malbatên xwe hem jî alîkarîya civata xwe bikin.

Xwişkên hêja!

Eger em dixwazin di mala xwe de, li cîhên karên xwe de, di nav civata Kurd de û di civata Swêdê de bibin xwediyê gotin, biryar û rûmeta ku hêjayî me ye, eger em dixwazin weke însanek bên qebûlkirin, divê em xwe pêşve bibin, divê em destên xwe bidin xwişkên xwe. Riya vê yekê jî birêxistinbûn e, xurtkirina hêza me ya rêxistinî ye. Em xwediyê rêxistineke hêja ne. Divê em xwedî li rêxistina xwe derkevin. Ev tişt hem ji bo azadiya welatê me, hem ji bo pêşketina civata me ya li Swêdê û li welat û hem jî ji bo wekheviya jinên kurd di civata kurd de pêwîst e.

Em bi hev re xurttir in û çalaktir in.

www.arsivakurd.org

Çalakîyên YJKê

Havîngeh

Ji bo projeya "Föräldra roller" (rola dê û bavan) li Gripsholme havîngehêk bi se rojan di navbera 10-12ê Tebaxê de hat amadekirin.Jibo wê 25 malbat muracat kiri bûn.Bi tevayî 35 day 6 ciwan û 29 zarok bûn.

Mixabin li ber sedema xeletîya anonsa projê çi mer nehatibûn. Di anonsê de nave proja me wek "kvinno projekt" hatibû nîvisandin. Ev ji kare me de astengi derxist. Lê bêlê Komeleya Eskilstuna alikariya me kirin. Di roja ku axaftvanên me hebû, grubêk bav bêşdare munaqaşan bûn û bi nerînên xwe we roja me zengintir kirin.!

Di navbera van se rojan de dê, bav û ciwanan li ser pirsen malbatan, li ser rola dê û bavan û berpirsyariya her se katagoriyan munaqaşên girîng kirin. Carna wext têrê nedikir me bi şevê jî muneqeşe berdewam dikir.

Du axaftvanên hêja beşdarê programa me bûn:

Sonja Sharafai: Li Rädda Barnenê kar dike û li ser pirsa dê û bavên penabaran dibistanan de axaftin dike. Li ser ferqa sistema dibistanan û terbîyekirina zarokan li welatên guhartî de, disekini.Her weha nakokiyan bi perspektifa malbati dinêrixîne.

Surreya Calli. Li belediya Uppsalayê de wek sosionom kar dike.Ew bi xwe ji kurd e. Ew jî li ser "di civata kurd de rola jinan" sekînî, her weha rewşa civata kurd li welat û li swêdê nirxand.

Roja dawi ji bi beşdaran we nirxandina wan sê rojan hat kirin. Hin kes daxwaz û peşniyarên xwe gotin.Ji bo rojên peş em ê wan ber bi çav bigirin.

Di ve navbere de ji zarokên me bi hevûdû ra têra xwe wextêke xweş darbas kirin û bûn heval. Jinên ku bi salane hev naskirin li wê derê bûn dost û gûhdarîya hev kirin.

Bi kurtahî me sê rojên dagirtî bi hev re derbas kir.

Beşdarên havîngehê

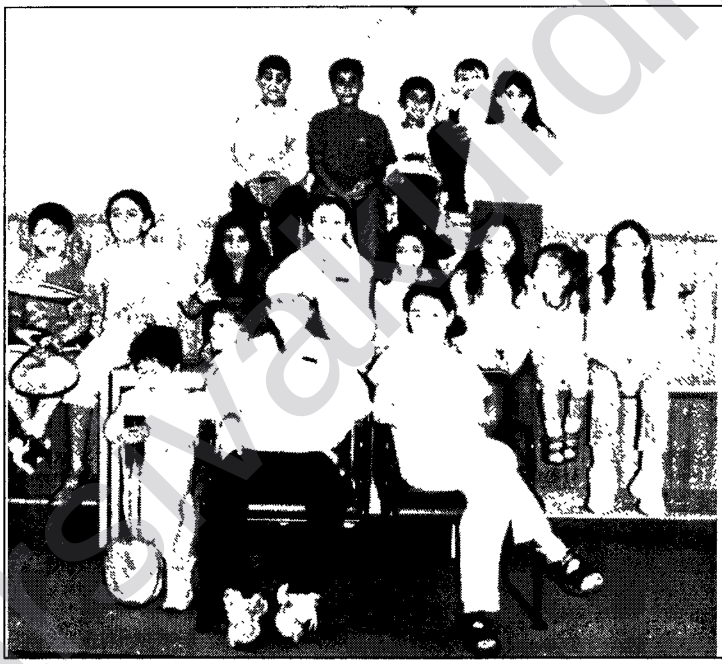

Zarok li havîngehê him hev naskirin û him jî bi têra xwebi hev re listîn

Kvinnojour

Di kongreya nehemin ya Yekitiya Jinên Kurdistanê li Swêdê de biryar hat girtin ku YJKê ji bo vekirina Kvinnojour (alikari ji bo jinên tehde ditî) kar bike. Ji bo vî karî me bi awûqateke Swêdi re kontak danî û me du - se civîn bi hewre çekir. Bi reya wê, me bi Kvinno Kris Center, Roks û Huddinge Kvinnojour re kontak danî. Ji bo destpekirina kar em hînê rê û rûbaran bûn.Me kontak bi Stockholm Stad re danî, heta ku proja me destpeke em ê di meha dehan de Telefonjour vekin.

Qurs

Di rojên 31/8 û 1-2/9 de ji Komiteya Karger a YJKê se kes beşdarê "projektledar utbildning" bûn. Ew qurs heta dawiya salê berdawame. Bi vê awayî em ê bikaribin ji bo seksiyonên xwe qurs amade bikin.

Şev

Di roja 7ê Îlonê de bi me jibo endamen xwe şevêk li restaurantêke de amade kir. Di destpekê de me agahdari li ser plana xebatê û çalakîyên ku heta nuha hatiye kirin de, da. 90 jin beşdarê şevê bû.

Proje

Di 1ê Tebaxê de projêya me li ser "Kvinno hälsa och sexualitet" li aliye Folk Hälsoinstitutet hat qabul kirin.Proje ji bo seranserê Swêdê derbas dibe.

Seyran Duran

www.arsivakurdi.org

HAVÎNGEHA 2001

FKKS îsal ji bo 2 projeyên xwe havîngeh amade kir. Havîngeha îsal di navbera 4-8 ê meha tebaxê li Gripsholmê (Navenda perwerde ya Xaça Sor) hate amade kirin.

3 rojên pêşîyê nêzîkî 30 kurdên kêmendam ji Linkoping û Stockholm civiyan. 3 rojên dawîyê jî ji "Projeya Nakokîya di navbera nifşan de" nêzîkî 70 kes civiyan. Ji bo herdu çalakîyan bernameyên taybetî hebû.

Li ser pirsên kêmendaman û nakokîya di navbera nifşan bi tevlîbûna beşdarên havîngehê dîtin û rayên wan hate munaqeşe kirin. Îsal cara 3 em bû ku Havîngeheke bi vî rengî pêk tê.

Di navbera 8-10 ê tebaxê jî dîsa li heman cîh Havîngeha YJK pêk hat.

Di navbera van se rojan de dê, bav û ciwanan li ser pirsen malbatan, li ser rola dê û bavan û berpirsyariya her se katagoriyan munaqaşên girîng kirin

Havîngehêk bi se rojan di navbera 10-12ê Tebaxê de hat amadekirin.Jibo wê 25 malbat muracat kiri bûn.Bi tevayî 35 day 6 ciwan û 29 zarok bûn.

Bursên Enstituya Parîsê hatin belav kirin

Komîsyona Bûrsên Enstîtuya Parîsê di 15-16ê meha îlonê de civîna xwe li dar xist. Serokê FKKSê yek ji endamên Komîsyonê ye. Îsal ji bo 2 welatan 19 bûrs hatin belav kirin. 13 bûrs ji bo Fransayê û 6 bûrs jî ji bo Yunanîstanê. Ji hemû perçeyên Kurdistanê bi tevayî 186 xwendevanên kurd daxwaza bûrsê kiribûn. Daxwaza hejmarên li gor perçeyan wek li jêr e:

Ji Kurdistana Tirkiye 40 kes, ji Kurdistana Iraqê 78 kes, ji Kurdistana Iranê 60 kes, Ji Kurdistana Surîye 5 kes û ji Kurdên Kafkasyayê 3 kes daxwaza bûrs kiribû. Îsal li gor salên berê daxwaza bûrsîyeran zêde bû. Yek ji sebebên esasî belavbûna agahdarîya bi rêya Înternetê bû.

Xebata hevbeş a rêxistinên demokratîk li Ewrûpayê

Xebata hevbeş a rêxistinên remokratîk yên kurd li Ewrûpayê îsal jî berdewam bû. Wek tê zanîn cara yekem di 4.6.2000î de li Stockholmê ji bo xebatekî weha ji alîyê FKKSê gav hatibû avêtin. Civîna duyem ji alîyê Yekîtiya Komeleyên Kurd li Almanyayê (KOMKAR) vê li bajarê Wurpertalê di 22.7.2001î de çêbû û berdewama wê civînê di 14.9.2001ê de li Parîsê, ji alîyê Înstutîya Kurd vê hat amadekirin. Ji Almanya, ji Danîmarka,ji Fransa, ji Holanda, ji Birîtanya, ji Belçîkayê û ji Swêdê rêxistinên Kurd yên yên demokratîk beşdar bûn.

Civîn komîteyakî awarte ji 5 kesan ji bo amadekirina hinek karên piraktîk pêk anîn. Ji her welatê Awrûpayê tenê rêxistinek dikare beşdarîya komîteya hevkarîya rêxistinên demokratîk li Ewrûpayê bibe.

www.arsivakurd.org

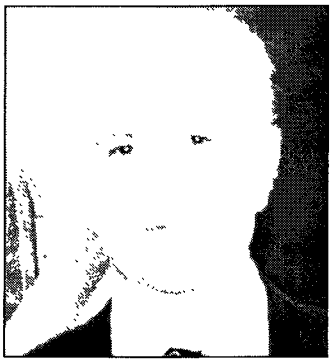

Sekreterê PSK ê Kemal Burkay FKKS ê ziyaret kir

Di 12.6. 2001î de sekreterê PSKê birêz Kemal Burkay bi heyetek re ji bo munasebeta pîrozkirina 20 salîya FKKSê, FKKsê ziyaret kir. Birêz Burkay û hevalên wî ji alîyê KK ve hatin ezimandin. Burkay dilxweşîya xwe bo karên Federasyonê û pêyvendîyên PSKê bi FKKSê re da nîşandan û usa got: " Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê di jiyana civakî û siyasî ya Kurdan de pevîstîyeke û ji bo xurtkirina wê divê hewilên hîn baştir bê dayîn". Birêz Burkay pêvîstîya yekitîya kurdan li Ewrûpayê jî anî ziman û ji KK daxwaz kir ku ji bo avakirina yekitîya hêzên demokratîk yên Kurdan li Ewrûpayê, hewil bide ku yekitîya Kurdan rojekî berê li Ewrûpayê jî pêk bê.

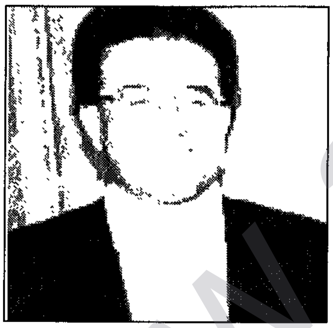

Ziyareta Nûnerê hukumeta herema Kurdistanê li Skandînavyayê

Di roja 3.9.2001î de nûnerê hukumeta herema Kurdistanê li Skandînavyayê birêz Teha Berwarî Federasyonê ziyaret kir. Berwarî ji alîyê KK ve hat ezimandin. Berwarî dilxweşîya xwe ji bo peyvendîyên Federasyonê bi nûnerayetî ya hukumeta herema Kurdistanê li Skandînavyayê anî ziman. Her usa ji bo çend kar û xebatên rojên pêş me hinek pêşniyaran pêşkeşî KK kir.

Festîvala Civana li Stockholmê

Di navbera 15-19.8.2001î de li Stockholmê ji alîyê Bajardnîya Stockhlmê ve festîvala Ciwanan hat çê kirin. Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê li gel Federasyonên din biyanîyan wek Federasyona Şîlîîyan, Federasyona Îranîyan , Federasyona Somalîyan û Federasyona Tirkan û hinek dezgehên fermî û komeleyên ideal yên din wek komeleya Dê û Bavan, komeleya dijî narkotîkê re 5 şevan beşdarîya çalakîya festîvalê bû. Armanca sereke ya wê çalakîyê peydakirina asayiş û parastina ciwanan bû. Ji alîyê Fedrasyonê ve Kovan Amedî û Keya Îzol beşdarî çalakîya festîvalê bûn.

Çalakîyên projan

Di roja 4.8.2001î de KK konferansekî 3 rojî li ser pirsa kêmendaman li havîngeha Xaça Sor li Giripsholmê pêkanî. 26 kêmendamên kurd ji bajarê Stckholmê ji Eskilstunayê û ji Linkopingê beşdar bûn.

Di roja 8.8.2001î de KK konferansekî 3 rojî ji bo projeya "Nakokîya Nifşan" li havîngeha Xaça Sor li Giripsholmê pêkanî. Ji Stockholm, Uppsala û Eskilstunayê bi tavayî 60 kes beşdar bûn.

Konferasekî li ser pirsa ciwanan û asayişa civatê

Di roja 30.8.2001î de konferasekî li ser "pirsa ciwanan û asayişa civatê" , ji alîyê Michail Lundin ve hatibû amadekirin. Lindîn, polîse û ji alîyê hukumetê ve ji bo delegasyona ciwanan hatîye tayinkirin. Li ser navê Federasyonê Kovan Amedî beşadî vê konferansê bû. Di roja 13.9.2001î de KK karesata terorîstî li Amerîkayê mehkum kir û di daxuyanîyek de serxweşî xwest ji bo kuştîyên gelê Amerîkayê.

Adresa me ya nû

Henriksadlsringen 6

Box 5013
131 05 Nacka

tel: 08-6446622
fax: 08-6502120

kurdiska.rf@ telia.com
www.kurdiskarf.org

www.arsivakurd.org

Çalakiyên Federasyonê

Herema 1: em

Di roja 5.5.2001 î de Komeleya Kêmendaman li Stockhalmê kongra xwe çê kir. kongre organên xwe yê nû hilbijart û piştî helbijartina organan li ser xebata nû ya bê gengeşî kirin. li ser navê federasyonê berpirsîyarê KPN Kovan Amedî beşdarî kongreya wan bû.

Komeleya Jerfellayê kongra xwe pêk anî û organên xwe yê nû helbijart. Li ser navê FKKSê berpirsîyarê herema 1 em Lokman Ertaş beşdarî kongrê

Herema 3:em

Di roja 17.6.2001î de Komîteya Herema 3 em civîna xwe ya 3 em li bajarê Orebroyê li jêr berpirsîyarîya Cemîl Demîrcan de çê kir. Ji komela Eskilstunayê Menav Hesen û Sidiq Cîhanî. Ji komeleya Orebroyê Nûrî Salih, Salah Gadanî, Şehla Helîlî, Osman Keşanî û Serdar Omer. Ji komeleya Karlstadê Ehmed Sindî. Ji komeleya Linkopingê Ebdulla Suleymanî, Xalid Suleymanî. Ji komeleya kêmenamên Linkopingê Ekber Seferî. Ji liqê Ciwanan Celal Mihemedî û Azad Suleymanî beşdarî civînê bûn. Di civînê de li ser kar û xebatên FKKSê û komeleyên heremê qise hat kirin.

Herema 4: em

Di roja 3.9.2001î de herema 4:an civîna xwe ya 3 em bi berpirsîyarîya Adil Dihokî li bajarê Falkopingê pêk anî. Ji Komeleya Falkoping, Jonkoping û Boros beşdarî civînê bûn.

Herema 5:em

Di roja 2.6.2001î de Komîteya Herema 5:an civîna xwe ya sêyem li jêr berpirsîyarên Heremê, Emîn Circis û Macid Elî ve li bajarê Helsingborgê pêk anî. Komeleya Aşîtîyê li Malm"yê, Komeleya Helsinborgê û Komeleya Krîstîanstadê beşdarî civînê bûn. Di civîna heremê de roporên komelayan hat nirxandin û her usa jî li ser 20 salîya FKKSê jî sohbet hatkirin. Herema 6an Di roja 23 6 2001 î de komîteya herema 6 an yekem civîna xwe bi serokatîya berpisîyarên heremê Reşîd Ehmedî û Nîyaz Ehmed pêk anî. Komeleyên beşdar; Komeleya Falun, Komeleya Borlenge, Komeleya Sandviken, Komeleya Borlenge û Komeleya Gevle bûn. Civîn raporên komeleya nirxand î bi giştî li ser kar î xebatên FKKSê sekinîn.

Herema 6:em

Di roja 23 6 2001 î de komîteya herema 6 an yekem civîna xwe bi serokatîya berpisîyarên heremê Reşîd Ehmedî û Nîyaz Ehmed pêk anî. Komeleyên beşdar; Komeleya Falun, Komeleya Borlenge, Komeleya Sandviken, Komeleya Borlenge û Komeleya Gevle bûn. Civîn raporên komeleya nirxand î bi giştî li ser kar î xebatên FKKSê sekinîn.

Komîteya Penaberan

Hukumeta Swêdê ji bo penaxwazên Kurdên başûr, di siyaseta xwe ya hinek guhartin çê kirîye û dixwaze penaxawazên Kurd yên ku heta niha icaza rûniştinê negirtine vegerîne Kurdistana başûr. Li ser vê yekê Keya Îzol û Nîzal Mehmûd, Dayira Penaberan ziyaret kirin. Di ziyaretê de berpirsîyarek ji Dayira Penaberan di heqê biryarê de usa got: " Îro tu delîlek ji bo kurdên başûr nabînin ku Kurdistanê terk bikin û werin vêderê, loma humetê biryar daye ku ew kurdên ku heta niha ikame negirtinin vegerînin Kurdistanê." Ji bo wî ji bi rêxistina penaberan ya IOMê re têkilî danine û Tirkîyê jî îkna kirine ku di vergerandina penaberan de alîkarîya wan bike. Hejmara wan penaberan kasî 6000 in. Nûnerên FKKSê jî di civînê de dijî ew helwesta hukumetê derketin gotin: " Sebeba Qoçkirina Kurdan li başûrê Kurdistanê girêdayî bi ne zelalîya rewşa siyasî li beşê Kurdıstanê ye. Heta ku YM di heqê Başûrê Kurdistanê de biryarek ne û xelk jiyana xwe di emnîyetê de nebînin û wê berê xwe bidin Ewrûpayê. Federasyonê pêşnîyar bir ku hukumeta Swêdê biryara bicemindîne heqê penaberîyê bide penaxwazan heta ku biryara bibe qanûn. Berpirsiyarê Dayira Penaberan, pêşnîyara FKKSê maqûl dît û gat: " em amadenin ku li ser pêşnîyara FKKSê kar bikin."FKKS, di heqê mecbûrkirina Kurdên başûr ji bo pasaporta Iraqî jî bi berpirsiyarê Dayira Penaberan re qise kir. Dayira Penaberan vê îdeayê qebûl nekir û got: "Me tu carî kesî mecbûrê tiştekî weha nekirîye". Di vî warî de munaqeşe di navbera FKKSê û Dayira Penaberan û dezgehên din yên Swêdî de berdewam e.

Bîstek ji xwepêşandina Goteborgê

Xwepêşandina Goteborgê

Di roja 16.6.2001î de FKKSê bi Komîteya Hevkarîya Hêzên Siyasî yên Kurd û Kurdistanî û Insîyatîfa Kurd li Swêdê (IKS) re, bi munasebeta civina Yekitîya Ewrûpayê li bajarê Goteborgê, mitîngekê hevbeş çêkir. Di mitîngê de axaftina hevbeş ji alîyê Keya Îzol ve hat xwendin.

Li ser navê Partîya Jîngehî (mp) Lotta Hedström û li ser navê Partîya Navendî (C) endamê parlamentoya Swêdê Marianne Andersson axivîn û piştgirîya xwe ji bo daxwazên Kurdan dan nîşandan. Şîarên çalakîyê ev bûn;1- Ji bo ku Tirkîye bikaribe bibe endamê YE, divê careserkirina pirsa Kurd bi şiklekî demokratîk, şertekî esasî be. 2 -Divê YM bibe garantorê destkeftîya siyasî li Kurdistana Başûr. 3 - Penaxwazên Kurdên başûr venegerînin.

www.arsivakurd.org

rojbûn

Hêlîn Sarac

Di 03.10.2001ê de bû 10 salî. Em 10 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Bavê te Nûrettîn,
Xwişka te Jîn

rojbûn

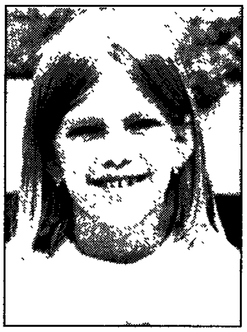

Jîn Sarac

Emrojbûna (06.08.2001) te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Bavê te Nûrettîn
Xwişka te Hêlîn

Mizgînî

Bêrî Nazenîn Aydin

Di 27.07.2001ê de ji me re keçikeke çêbû. Me navê wê Bêrî danî. Bêrî bi dê û bav mezin bibe.

Diya te Leyla
Bavê te Mumtaz
Xalê te Rociwan
Meta te Emîne

rojbûn

Kehî Nasrat

Di 24.09.2001ê de bû 1 salî. Em 1 saliya te pîroz dikin; em te maçî dikin û daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te Hasîna Zaxoyî
Bavê te Nasrat Hacî

rojbûn

Raperîn Kirici

Di 09.05.2001ê de bû 9 salî. Em 9 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te Songul
Bavê te Sirac
Birayê te Rodî

rojbûn

Omer Ozilce

Di 17.05.2001 de bû 5 salî. Em 5 saliya te pçroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te Dewran
Bavê te Dinar

rojbûn

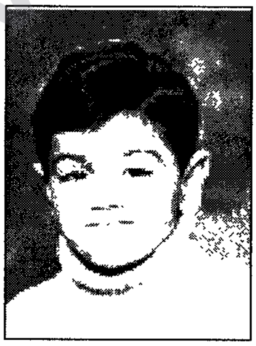

Diyar Aliş

Di 11.07.2001ê de 5 saliya xwe pîroz kir. Bi hêviya jiyaneke dirêj em te maçî dikin.

Diya te, bavê te
Birayê te Azad
Xwişka te Şîlan

rojbûn

Hêvî Demircan

Di 13.07.2001ê de bû 7 salî. Em 7 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te Xalîse, bavê te Cemîl, birayên te Serdar û Can, xwişka te Lorîn

www.arsivakurdi.org

rojbûn

Kawa Hassan

Di 21.09.2001ê de bû 6 salî. Em 6 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te, bavê te û xwişka te Jara

rojbûn

Hêlin Nerway

Di 28.07.2001 de 4 saliya xwe temam kir. bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Alan, Patricia
Kevîn, Andres,
Salvador, Eva û
Nazdar Nerway

rojbûn

Cemil Karahan

Di 16.09.2001ê de bû 10 salî. Em 10 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te, bavê te,
xwişkên te Nûjîn û
Şaneşîn

Pîrozbayî

Bawer Alacabek

Di 2001ê de Lîseya Huddîngeyê xelas kir. Em te pîroz dikin û di jiyana te de serfirazî daxwaz dikin.

Komeleya Kurd li
Stockholmê

rojbûn

Nûjîn Karahan

Di 25.08.2001ê de bû 13 salî. Em 13 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te, bavê te, xwişka te Şaneşîn, birayê te Cemîl

rojbûn

Ronas Cilgin

Di 19.10.2001ê de bû 11 salî. Em 11 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Bavê te Nafi
birayê te Aras

rojbûn

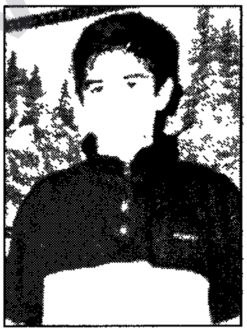

Aras Cilgin

Di 04.07.2001ê de bû 14 salî. Em 14 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Bavê te Nafi
birayê te Ronas

Wefat

Kerîm Husamî
1926-2001

Rewşenbîr, nivîskar û siyasetmedar Kerîm Husamî di 6.10.2001ê de çû ser heqiya xwe, em ji malbata wî re sersaxiyê dixwazin û serê gelê kurd sax be!

FKKS

www.arsivakurdi.org

CD-ROMa Kurdî-1 derket

Cd-rom ji bo zaroken 9-12 salî ye, bi alîkariya dezgehên Yekitiya Ewropayê û Skolverket a Swêdê hatiye hazirkirin û çapkirin. Cd-rom Kurdi-1, zarokên kurda bi teknika multimedia ya modern hîne kurdî dike. Hûn dikarin ji navnişana li jêr hatiye nivîsandin bixwazin.

Buhayê wê **200 kronê** Swêdî ye.

Kurdiska kulturstiftelsen i Stockholm
Finnbodavägen 2 , 6 tr
131 32 Nacka-SWEDEN
Tel&Fax: 08-6423624

Zimanê xwe fêr bibe

Ji bo zarokên 9-12 salî

Kurdî I ji bo zarokên kurd yên 9-12 salî ye û armanca wê ew ku kurdiya wan xurt bike û bi pêş de bibe.

Kurd I ji du beşên sereke pêk têt: a) 14 ders ji bo zarokan û b)serkanî ji bo mamoste û dêûbavan

Di her dersekê de nimûne, test û diyalog hene. Ders interaktîv in wekî lehîztokan hatine amede kirin.

Di cd-romê de arîkarî bi ingilîzî, fransî, elmanî, swêdî û tirkî heye û mirov dikare dengê xwe lê qeyd bike û guhê xwe bide bilêvkirina xwe.

Daxwazname
Vê formulerê dagire û ji navnîşana jêrî re verêke.
Bihayê verêkirina bi rêya posteyê ji kîsê me ye.

Nefel
Sandfjçrdsgatan 10, 11 tr.
120 57 Îrsta-SWEDEN
tfn +46-(0)8-50867003
postciro:4519850-4

malper:httP://www.nefel.com
e-poste:info@nefel.com

Biha 200 SEK, 40 DM, 20$

Nav...
Paşnav...
Navnîşan...
....
....
....
Tfn.................................
e-poste.................................
Çend cd rom dixwazî.................................
Pereyên ku te verêkirine.................................

www.arsivakurdi.org

Mesrefên amadekirin û çapkirina cd rom a Kurdi-1

1. Ji bo seroke projeye	97325
2. programkirin(happiness AB)	140 000
3. Manus(expert) 6 kes	67 000
(Remzî Kerim, Mûrad Ciwan, Newzad Sukrî, Mahmîd Lewendî, Selam Nouman, Arif Zerevan -Berpirsiyarê NEFELê û Projeyê-)	
4. Korrektur (Nefel)	10 000
5. Amadekirina ferheng,instruksiyon,fras (Nefel)	22 700
6. Kompitur ji bo nîşandan-demontration (lapidus cpt c- 400)	23 500
7. Xebat li ser tekstan (Olle Fritzel)	2 000
8. Illustrasyon-rismên dersan (Leyla Atak)	50 000
9. Deng, spiker, digitalizekirin, keydkirin li studiyo(Nefel)	33 500
10. Sewitandina cd y e(Nefel)	1 000
11. Tercumeyan instruksiyonan,fras û ferhengê	
- Ingilizî(Clara James AB)	8592
-Tirkî (Atay Dil)	5000
-Almanî (Språkas AB)	6075
-Fransizî (Annita Schou)	6806
12. Reseearch û programkirina fonksiyona dengkeydkirin ji bo Direktor-tevî programvara (Codeit media AB)	10 000
13. Material: kitêb, cdr-verbatim, scrolhjul, simmers för film	19315
14. Mobiltelefon ji bo berpirsiyarê projeyê	9514
15. Registrering av domän(kurdi nu)	3944
16. Revision	12 550
17. cd-convolut(happiness AB)	6 250
18. Tryckkostnader-Heqê çapê- (DCM digital)	54 756
19. Resor(sefer)	
Selam Numan(Bryssel)	2 648
Murat Ciwan(Ostersund- Stockholm 3 car)	2 610
Taxi	473
Xwarin(experter)	363
20. Scenbeskriovning (Nefel)	10 000
21.Tercumeya teksta alîkar	
-Fransizî(Anita Schou)	1 100
-Ingilizî(Clara James)	1765
-Tirkî(Atay Dil)	1050
-Almanî(Språkas AB)	1257
22. Yên din:kontur,tel hwd	58 907
Yekun (total)	670 000

KRON

Alikariya ku ji bi cd- Kurdi-1 hatiye

Skolverket	320 000
Yekitiya Ewrupaye	350 000
Yekun(total)	670 000

Proje bi temamî li ser 1 079 715 kronî pek hatiye. Çûyina ku li ser 670 000 kron e, ji weqfê derketiye an ji ideel kar hatiye kirin.

www.arsivakurdi.org

Sefera SIOSê ji bo Yugoslavyayê

Keya Îzol

Heyeteke resmî ku ji 15 federasyonên bîyanîyan pêk hatibû li ser navê SIOS ê îsal sefereke ji bo Yugoslavyayê pêk anîn. SIOS ji damezrandina xwe û heta îro wek tradîsyon zîyareta yek ji wan welatên ku di nav SIOS ê de cîhê xwe girtine, dike. Sala borî êdî dor hatibû zîyareta Kurdistanê. Lê mixabin ji ber sebebên ku ne di destê me de bûn ev sefer nikaribû pêk were. Heger salên pêş me mecal hebe emê li ser navê SIOS ê zîyareta Kurdistanê bikin.

Ji ber ku projeya sefera ji bo Kurdistanê pêk nehat, êdî dor hatibû Yugoslawyayê. Wek tê zanîn Yugoslavya jî wek welat ji ber sebebên sîyasî di nav tevlîhevîyeke mezin da ye. Gava plana zîyareta me hate kirin Amerîka êrîşeke tûnd ya eskerî bir ser Yugoslavyayê. Me di rewşeke gelek hesas de zîyareta xwe pêk anî. Piştî gelek gotûbêjên li dij û li gel me wek SIOS biryar da ku em zîyareta xwe pêk bînin.

Ji 19 heta 27 ê meha gulanê me bi delegasyoneke ji 25 kesan pêk hatî, zîyareta Yugoslavyayê û Montenegro kir. Li ser navê Federasyona me ez yek ji beşdaran bûm.

Mezûbanîya zîyareta SIOSê Wezaretên Diaspora, Tendurîstî û ya Sosyal ya Federasyona Yugoslavyayê bû. Hemû programa sefera me ji alîyê wan ve hatibû tanzîmkirin. Di programa wan de ji zîyareta dibistan û zanîngehên bilind bigre heta cihên kar, şîrketên mezin, cîhên tarîxî û jîyana gund û bajaran hebû. 3 eyaletên wan yên girîng ku ji alîyê me kurdan ve balkêş bû hate zîyatetkirin. Di van eyaletan de gelên cûrbecûr wek, sirbî, macarî, romanî, bosnî û montenegroyî bi hev re di îdareya wan eyaletan de di nav lihevhatineke sîyasî de ne. Zarokên her gelî bi zimanê xwe

Heyeteke resmî ku ji 15 federasyonên bîyanîyan pêk hatibû li ser navê SIOS ê îsal sefereke ji bo Yogûslavyayê pêk anîn.

yê zikmakî di dibistanan de perwerde dibin. Îdareya sîyasî û beledîyan ji li ser vê rastîya welatê wan hatiye tertîbkirin.

Me bi çavên xwe dît ku êrîşên Amerîka hîn jî li her derên Yugoslavyayê xwanê ye. Herweha me dît çawa gelên Yugoslavyayê ji van êrîşan û ji ber şer û ambargoyan bêzar û bêçare ne. Bêzar û bêçarebûna wan bi her awayî ji jîyana wan ê rojane xwuya dikir.

Loma jî, li gelek cîhan gava berpirsên wezaretên wan yan jî berpirsên beledîyeyên cûrbecûr li dij rejîma kevn ya Yugoslawyayê qise dikirin ji me re xerîb nedihat. Gelek eşkere bû ku xelq ji rejîma Miloseviç aciz bûn û bi vekirî li dij wan gotinan dikirin. Gava em li Yugoslawvyayê bûn hîn ne dîyar bû ku dê serecama Miloseviç çawa bibe. Lê piranîya kesên ku me dît nikaribûn wî û rejîma kevn biparêzin.

Sefera Yugoslawyayê ji bo min û ez bawer im ji bo piranîya kesên ku bi me re bûn wê wek tecrubeyeke giranbiha bimîne. Şahîdê têkçûna rejîmekî ji nêzîk ve bûyîn û jê wek kurdekî ders derxistin ji bo min balkêş bû. Ez dikarim ji bo xwendevanan behsa nimûneyeke balkêş bikim. Dema em li Belgradê bûn me xwest gorra Tito zîyaret bikin. Lê ji ber hin sebeban ev yeka pêk nehat. Ev jî rastîyeke din nîşanê me dide. Mirovên ku bi dehan salan wek qehreman tên zikirkirin çawan dikarin carekî de neqehreman yan jî mesûlên hemû xeletîyan bên dîtin.

www.arsivakurdi.org

Berbang

Kurdiska Riksförbundets Tidskrift • No: 121 • 2001

<u>Integrationsminister Mona Salin</u>

”Jag känner mig för det första väldigt hedrad över att få vara den som inviger den här festivalen och får vara med också att fira 20 års jubileet för kurdiska riksförbundet. Jag vill verkligen gratulera er till den organisation ni har, precis som er ordförande sa också till att er organisation i sig är ett strålande exempel på det som är mångfald. Att kunna förenas på ett sätt som är unikt som ni har gjort i det Kurdiska riksförbundet.”

Sidan 5

www.arsivakurdi.org

Berbang

No: 121

2001

Kurdiska Riksförbundet i Sverige

Ansvarig utgivare
Keya Izol
keya.izol@kurdiskarf.org

Layout
F. Marsil

Prenumeration
myndigheter 300 SEK
annons:
en hel sida 5000 SEK

Adress
Berbang
Box 5013
S-131 05 Nacka
SWEDEN

Besökadress
Heriksdalsringen 6
Nacka

tfn 08-644 66 22
faks 08-650 21 20

berbang@kurdiskarf.org
www.kurdiskarf.org

Postgiro: 64 38 80-8

ISSN 0281-5699

Utges av Kurdiska Riksförbundet i Sverige

APEC-Tryck

Vad är Kurdiska Riksförbundet?

Kurdiska Riksförbundet (KR) bildades 1981 och har varit verksam sedan dess som kurdernas representant i Sverige. KR är partipolitisk och religiös obunden organisation. Vi har för närvanande 36 medlemsföreningar med upp till 8500 medlemmar runt i hela Svenge. Alla enskilda kurder som är bosatta i den kommun kan söka medlemskap i denna förening.

KR har sitt årsmöte varje år. Styrelsen som väljs i årsmötet består av 12 ordinarie och 3 suppleanter och har sammanträde 6 gånger per ar. Verkställande Utskott (VU) består av 7 ordinarie och 3 suppleanten Ordförandena i Kvinno och ungdomsförbund ingår som automatiska ledamöter i VU. VU har sitt sammanträde varannan vecka.

KR är enda organisation som har lyckats att samla kurder oavsett vilken del av Kurdistan man kommer ifrån eller vilken politisk bakgrund man har. Därför är den en unik kurdisk organisation som saknar motstycke i hela världen.

Vi syslar med integrationsfrågor, hjälp till nyanlända flyktingar samhällsfrågor som uppstår i samband med kulturkrock och relationsfrågor. Kvinno, barn och ungdomsfrågor har vi som prioriterade frågor inom vår verksamhet. Kultur är en annan viktig verksamhet som vi prioterar. Nämligen att bevara den kurdiska kultur och tradition och identiteten.

Vi har även verksamhet som inriktar sig till händelser som sker i Kurdistan. Vi bevakar orättvisor och kränkningen av mänskliga rättigheter. Vi har lobby verksamhet för att uppmärksamma den kurdiska frågan samt agera mot occupationsländerna Turkiet, Irak, Iran och Syrien.

Oftast fungerar vi som en kurdisk ambassad för att klara alla dessa frågor efetersom vi saknar stat och ambassad här i Sverige. KR agerar som språkrör för kurder här i Sverige och samtidigt försöker avslöja och bekämpa de orättvisor som sker i vårt hemland, här i Sverige.

KR har egen tidskrift som heter BERBANG och som publiceras 6 gånger per år. Den är på nord och syd kurdiska samt på svenska.

Besöks adress: Henriksdalsringen 6
Postadress: BOX 5013, 131 05 Nacka www.kurdiskarf.org
Tel: 08-6446622 • Fax: 08-6502120 kurdiskarf@telia.com1

www.arsivakurd.org

Attacken som förändrade världen

Pressmeddelande

Kurdiska riksförbundet fördömer terrorattacken i USA

Den 11 september 2001 blev världsstäderna New York och Washington måltavla för terrorattacker. Tusentals civila har mist sina liv. Vi är naturligtvis chockade och oerhört ledsna över detta. Oavsett vilka som ligger bakom detta dåd kommer det onekligen påverka var och en av oss på vår jordklot.

Dådet i USA är avskyvärd som dåden i Halabja där 5000 civila kurder blev måltavla till Saddams kemiska terror och den dagliga terrorn som utövas av staterna Turkiet, Irak, Iran och Syrien mot det kurdiska folket. Vårt folk har lidit mycket av terror. Vi känner till terrors rätta ansikte och vi tror inte att terror kan lösa den minsta konflikten i världen.

Kurdiska riksförbundet fördömer med all kraft dådet den 11 september i USA och framför sina djupaste kondoleanser till de civila offrens anhöriga och till Amerikas folk.

2001-09-12

Keya Izol
Förbundsordförande

www.arsivakurdi.org

KRF: s ordförande Keya Izols tal vid 20 års jubileum

"Vi är stolta att vi har skapat en demokratisk uppbyggd dynamisk kurdisk organisation"

Först vill jag hälsa integrationsminister Mona Sahlin och alla andra våra gäster hjärtligt välkomna till KRFs 20 års jubileum. Det är en stor ära för oss att integrationsminister Mona Sahlin skall inviga denna jubileum. Och det är också stor ära för oss att idag vi har många vänner och bekanta från olika politiska partier och invandrar organisationer som är här med oss och firar vår 20 års jubileum.

Den kurdiska gruppen i Sverige har vid sidan av de politiska problemen som finns i vårt land Kurdistan också varit involverat av andra sociala frågor som kom på ytan p g a flyktingskap i det nya landet. Vår kultur och tradition kom ibland i konflikt med majoritetens kultur och värderingar. Våra familjer, enskilde tjej och killar har drabbats av detta. Vi som grupp har fått lida mycket för en del enskilda händelser som ägde rum. Vi kurder måste agera mot orättvisor oavsett var den kommer ifrån. Vi måste klart och tydligt fördöma allt som inte har att göra med vår kultur. Kriminella handlingar kan aldrig betraktas som en kulturell fenomen.

Inom vår grupp som i alla andra invandrar grupper i Sverige pågår en ständig samhällelig förändringsprocess. Egna värderingar och de nya värderingar sammansmältes med varandra. Denna process är lång och kräver allas insats både från invandrargrupper och den majoritetssamhället.. Det är viktigt att tillsammans hjälpas åt så att den nya samhällsstrukturen ta sin form. Om 50 år är jag övertygad om att de kommande generationerna kommer att på ett annorlunda sätt uppleva vad ordet mångfald innebär.

Den kommande generationerna av den kurdiska gruppen kommer inte behöva uppleva de svårigheter som gruppen upplever idag. Men det krävs enorma insatser och engagemang från vår sida också. Vi tillsammans, våra politiska och demokratiska organisationer tillsammans med familjer och ungdomar kan engagera oss för att integrationsprocessen blir så smärtfritt som möjligt. Vårt förbund är välmedvetna om sin uppgift och är jag övertygat att vi är på rätt väg.

Det är viktigt att kort nämna den politiska läget i Kurdistan. Trots att den kurdiska frågan finns ständigt i omvärldens dagordning saknar vi ändå en stark internationell engagemang för vårt folk. Vi måste se till att kurdernas utsatthet inte behandlas enbart i samband med "mänskliga rättigheter". Det är redan känt för omvärlden att vårt folk förtycks av Turkiet, Irak, Iran och Syrien. Kurdfrågan är en politisk fråga som väntar på sin lösning. När vi menar politisk fråga så menar vi kurdernas självbestämmande vad gäller nationelle och demokratiska rättigheter. I den befriade delen av Irak finns sedan 10 år en kurdisk styre som är omringat av fiender. När FN överväger att upphäva sina sanktioner mot Irak så finns det stor risk att vårt folk förglömmes ännu en gång. Vi kräver att Sverige som ordförandeland för Europa i enlighet med den Sveriges tidigare engagemang i andra internationella sammanhang gör en plan för kurdfrågan i allmänhet och för den kurdiska självstyret i Irakiska Kurdistan.

Som en medlem i detta förbund och som en medlem från den kurdiska gruppen i Sverige vill jag framföra till våra gäster att vi känner oss stolta. Vi är stolta att vi har skapat en demokratisk uppbyggd dynamisk kurdisk organisation. Vi är stolta, att trots våra inre skiljaktigheter, kunnat utveckla och bevara denna unika organisationen. Vi är stolta därför att vi tillsammans har förverkligat det som var svåra. Nämligen att samla kurder från alla delar av Kurdistan och från alla politiska grupperingar. Vi har förverkligat en dröm som finns hos oss alla kurder. Nämligen att vara enade trots olika politiska och kulturella bakgrund. Alla våra medlemmar som finns idag har varit och bidragit med sina värdefulla insatser för att föra vidare och utveckla denna organisation. Därför vill jag tacka er alla som har målmedvetet kämpat för att bevara denna organisation.

www.arsivakurdi.org

Integrationsminister Mona Salin

”Jag vill utrycka min stora solidaritet med er som folk, med er kamp för ert land, med er kamp för er rätt till ert kultur till er tradition och till er språk”

Kära vänner!

Jag känner mig för det första väldigt hedrad över att få vara den som inviger den här festivalen och får vara med också att fira 20 års jubileet för kurdiska riksförbundet. Jag vill verkligen gratulera er till den organisation ni har, precis som er ordförande sa också till att er organisation i sig är ett strålande exempel på det som är mångfald. Att kunna förenas på ett sätt som är unikt som ni har gjort i det Kurdiska riksförbundet.

Det har min stora respekt också beundran så jag vill uttrycka ett stort tack till de bidrag ni gör till det svenska samhället och också välkomna er till en ordentlig diskussion tillsammans med mig om några frågarställningar om integration och mångfalden som jag tror ni har väldigt mycket att bidra med. Men först ett stort gratulation till ert jubileum.

Och jag vill också uttrycka min stora solidaritet med er som folk, med er kamp för ert land, med er kamp för er rätt till er kultur, tradition och språk. Det är en kamp som förtjänar all solidaritet och mycket större uppmärksamhet än vad det som kallade kurdfrågan ibland har. Ni har min starka solidaritet och fortsatta stöd för det kurdiska folkets sak, då hoppas jag ni vet att jag hör till här inne och jag vill också säga att jag kunde känna mig hedrad över att få vara med och inleda den här diskussionen som ni ska ha här idag, imorgon och på söndag.

Och jag vill säga så är jag en av dom som är med och har ansvar för att Sverige ska vara ett land för alla och när jag säger alla så menar jag verkligen alla. Sveriges integrationspolitik är inte politik för ganska många. Det är inte en politik för nästan alla utan integrationsfrågorna berör verkligen alla och då menar jag det. Och tänker man på vad integrationspolitiken har förändrats genom åren så får man också en väldigt spännande av dom mycket viktiga och svåra frågorna vi måste ställa oss idag. För några årtionde sedan då pratade vi i Sverige om utlänningspolitik. Det fanns till och med några som sade ”svenskar” och ”utlänningar”.

Det där förändrades så småningom och man pratade om invandrarpolitik. Det var fortfarande vi och dom. Svenskar och invandrarna. Nu har förskjutits ännu mer till en diskussion om integration. Och vad är integration? Ja, det är till och börja med så är det en process.

” Jag vill respektera alla individens rätt till sitt eget liv, till sin egen kultur, till sin egen religion, till att kunna välja väg i livet och då finns det gränser för vad man kan tolerera. om toleransen utförs kärleksfullt har den alltid gränser. Vi kan aldrig tolerera rasism, vi kan aldrig tolerera främlingsfientlighet, vi kan aldrig tolerera homofobi, vi kan aldrig tolerera förtryck av människor eller förtryck av flickor eller förtryck av kvinnor. ”

Det är inte bara en grupp, som nyligen har kommit hit som ska anpassa sig till allt som vi har i Sverige, det är inte integration. Integration är två sidor, för varje ny person som kommer till vårt land, för varje nytt barn som föds i Sverige så förändrats vårt land. Det som varje invånare i Sverige som tillsammans utgör vårt land och det förändras. Ni som en del av förändringen, jag är också en del av förändringen och det är vi tillsammans som måste vara tydligare på en sak. Vad är som binder oss samman? Vad är det som gör att alla vi som bor i Sverige ska kunna känna respekt, solidaritet ock kärlek med det land vi nu finns i. Det är det viktiga också oerhört svåra frågan i integrationen. Och det är två frågor som jag bara kort vill nämna och som jag vill hitta andra sätt att diskutera med er.

Det ena är att Sverige verkligen behöver skärpa kampen mot rasismen och mot diskrimineringen. Sverige är inget rasistiskt land men det finns rasism i Sverige. Och svenskar är inget rasistiskt folk men det finns rasister i Sverige. Framför allt så finns det fortfarande allt för många som inte tar hotet från rasismen och främlingsfientligheten på tillräckligt med stort allvar. Det måste vi göra. Sverige måste var ett land som tolererar och respekterar alla människors eget värde och precis som er ordförande sa så finns det då saker vi måste kunna diskutera som handlar om något väldigt viktigt nämligen den totala respekten. Jag vill respektera alla individens rätt till sitt eget liv, till sin egen kultur, till sin egen religion, till att kunna välja väg i livet och då finns

www.arsivakurdi.org

det gränser för vad man kan tolerera. om toleransen utförs kärleksfullt har den alltid gränser. Vi kan aldrig tolerera rasism, vi kan aldrig tolerera främlingsfientlighet, vi kan aldrig tolerera homofobi, vi kan aldrig tolerera förtryck av människor eller förtryck av flickor eller förtryck av kvinnor. Toleransen har alltid gränser och det är dom värderingarna om hur vi gemensamt ska forma vårt land Sverige så att alla individers rätt till sina egna liv i ett självklart val och där jämställdheten omfattar alla och inte bara några.

I den kampen och den debatten så är ni ett väldigt gott föredöme som jag gärna vill fortsätta bygga på ett närmare samarbete. Jag har pratat med er ordförande om och uttryckt en stor respekt hur ni diskuterar frågeställningarna och jämställdhet om respekt och jag tror också att vi skulle kunna komma mycket längre med att diskutera tillsammans hur man på ett ömsint sätt diskutera detta svåra och inte på det sätt som massmedia ibland gör detta till ett enkelt problem. Man säger hedersmord och dömer man ut en hel grupp. Det är så fel och det är så farligt. Men att alltid stå på den förtryckta sida, att alltid försvara varje individs rätt oavsett om individen är en pojke eller flicka, det har jag oerhört starkt ansvar för och vill diskutera mer med ert förbund om hur vi kan hjälpas åt för att bevaka min diskussion om integrationspolitiken. Därför att mångfalden Sverige är ingenting som kanske kommer, det är här och det handlar om att slåss för rättigheter för kurder i olika delar av världen och slåss för rättigheter där vi nu finns, lever och bor vilket är Sverige. Så att än en gång ett stort grattis till ert jubileum. En stor respekt för er kamp för det kurdiska folkets rättigheter och en stor inbjudan till att fortsätta debatten om hur vi gemensamt ska slå vakt om alla människor lika värde och därmed respektera olikheten, men aldrig tolerera förtrycken...

Tack så mycket

Min resa till Kurdistan

Adin Botani

Jag är en kurdisk-finsk flicka som född i Sverige och har vuxit upp i Finland. Jag har längtat mycket efter både mitt pappas folk och fosterland, bland annat hans släktingar och vänner. Ja, min dröm blev verklig när jag mötte freden och friheten i Zakho staden som ligger i Irakiska Kurdistan.

I början var jag två dagar i staden Silopi i Turkiska Kurdistan, allt var det på turkiska; skolor, skyltar, böcker, tidskrifter, tidningar, reklam, musik mm. Där fanns många turkiska soldater och poliser som promenerade på gator, handlade, ringde, postade och faxade. Kurderna uppskattade dem och hjälpte dem med allt vad de behövde...

Andra dagen var vi på en musik affär, det såldes bara turkisk musik och i hemlighet sålde man kurdisk folkmusik från Botan landskapet. På gatorna och på vägarna ser man tusentals kurdiska män som fikade, drack te, åt söta bakelser, spelade kort och domino. Och när hörde de böneropet från mosken, alla sprang dit för att be till Gud. Men kvinnor var i sitt lilla fangelse (hemma), de är bara hemma fruar. Många hundar och katter var hemlösa, hungriga och smutsiga. Älvens vatten var kolsvart och helt smutsigt av soptippen, många kor drack och åt där.

Sedan och efter många svårigheter i Silopi fick jag passera gränsen med min far till Zakho staden i Irakiska Kurdistan. Det var helt annorlunda där, för där kurderna har ett eget land. Överallt hördes det kurdisk musik, allt var det på kurdiska och minoriteterna i Kurdistan som armenier, asyrier, turkumenier och araber har samma rättigheter som kurderna. TV och radio är på många olika språk samma sak böcker, tidningar och tidskrifter. Artisten Semir Muhammad (Semir Zaxoyi) som är arab var chef för FM radio stationen i Zakho, han är en stor kompositör och sångare som uppskattade oss mycket.

- Det kommer en dag att Kurdistan blir ett eget land, ni kommer att återvända hem för att bygga och bo. Därför är det viktigt att lära sig kurdiska, sade han till mig.

I Duhok fanns det många stora och nya hotell, slott, restauranger och byggnader. Där hade de riktiga maträtter, all slags sallad, varmt bröd, goda och söta bakelser, te och starkt kaffe. Kurdiska konstnärer hade en del utställningar i stora lokaler som Duhok Gallery och Kurdistans artisternas föreningen. I Folklor museum fanns det handgjorda saker och ting, mattor, folkdräkter, skor, musik instrumen, köksutrustning och verktyg mm.

Barnen i Kurdistan är söta, gulliga och roliga. De var mycket nyfikna och tittade på mig i smyg, särskild studenter och skolflickor. Gatulivet var spännande och strålande; människor kom och gick som myror, handlade och sålde varor, en del män och kvinnor hade på sig kurdiska folkdräkter, små bam putsade skor och sålde små saker och ting. Bilar och vagnar med hästar störde folket, samt hörde man högt kurdisk musik, bönerop från mosken och kyrkomas bjällror. Jag kommer aldrig att glömma bort den vackra "Delal Bron" och "Khabor" älven i Zakho, samtidigt i Duhok dalen fanns en stor damm fylld med vatten. I den här vackra utsikterna och platsema promenerade hundratals familjer en del ungdomar spelade fotboll. För det är fred i Kurdistan, det är vår, och sUpart kurderna kommer att fira sin nyårsdag.

www.arsivakurd.org

"Turkiet kan inte räkna med EU-medlemskap, så länge man inte löst kurdfrågan. Och den turkiska regeringen har ännu inte visat någon konkret vilja att göra det."

"Turkiet kan inte räkna med EU-medlemskap, så länge man inte löst kurdfrågan"

Morgon Johansson
Riksdagsledamot(S)

Till Kurdiska Riksförbundet

Jag beklagar att jag inte kan vara med på demonstrationen idag. (Göteborgsdemonstrationen) Men anledningen är att jag just nu är på väg till irakiska Kurdistan, med en delegation från Socialistinternationalen.

Det är ett sätt att stödja det självstyre som kurderna upprättade där efter gulfkriget. Vi vill också på detta sätt stödja den fredsprocess som inletts mellan de två kurdiska organisationerna KDP och PUK, och stimulera demokratiutvecklingen i området.

Det är viktigt att markera stöd för det kurdiska självstyret i irakiska Kurdistan. Det är lätt att förstå att många människorna lever i skräck inför vad som kan hända om Saddam Hussein skulle få kontroll över området igen. Omvärlden måste göra klart att vi inte accepterar nya massakrer på kurder och ny folkfördrivning. Det internationella samfundet måste garantera kurdernas säkerhet och det kurdiska självstyret, oavsett vad som händer med sanktionerna mot Irak.

Samtidigt måste vi göra allt för att stödja utvecklingen av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i irakiska Kurdistan. Om man lyckas, kan kurderna komma att bli ett mäktigt exempel för andra stater i området. Men då måste man först komma överens de kurdiska grupperna emellan. Den viljan finns hos kurderna själva, och jag hoppas att vår resa ska bidra till utvecklingen mot fred, demokrati och mänskliga rättigheter.

När det gäller situationen i Turkiet, så är det viktigt att göra klart att medlemskap i EU för Turkiets del aldrig kan bli aktuellt, så länge man inte erkänner kurdernas rättigheter, och visar konkreta resultat.

Men trots allt tal om att Turkiet vill uppfylla Köpenhamnskriterierna, så ser vi fortfarande inga resultat. Det går snarare bakåt. Förtrycket fortsätter. Människor försvinner. Tortyren i häktena fortsätter. Människor sätts i fängelse för sin övertygelses skull och för sina åsikter.

Turkiet kan inte räkna med EU-medlemskap, så länge man inte löst kurdfrågan. Och den turkiska regeringen har ännu inte visat någon konkret vilja att göra det.

På samma sätt är det i Iran, där ju också många kurder lever under förtryck. Socialistinternationalens resa går via Teheran, och vi kommer därför att kunna informera oss om situationen för kurderna också i Iran.

Jag vill av hela mitt hjärta uttrycka min solidaritet med era mål och era strävanden. Socialdemokratins devis "Alla folks frihet - hela världens fred" gäller också er.

Morgan Johansson
Socialdemokratisk riksdagsledamot
Ledamot av Socialistinternationalens arbetsgrupp för kurdfrågan

www.arsivakurdi.org

Denna skrift är avsedd att ge information, analys och kommentarer angående processen kring Turkiets inträde i Europa och Kurdfrågan

Om Turkiets framsteg på vägen mot anslutning

Mustafa Kalpak

Ordförande i kurdiska föreningen i Stockholm

EU-kommissionen uttrycker i sin årliga översiktsrapport ”Om Turkiets framsteg på vägen mot anslutning” sin oro över Turkiets bristande respekt för mänskliga rättigheter och minoriteternas rättigheter och skydd. Samtidigt konstaterar kommissionen **”att trots att de grundläggande dragen i ett demokratiskt system existerar i Turkiet lever det fortfarande inte upp till de politiska Köpenhamnskriterierna”** (1999 Regular report).

”The basic failures of democratic system continue to exist but Turkey is slow in implementing the institutional reforms needed to guarantee democracy and the rule of law” (2000 Regular report).

Dessutom anses Turkiet fortfarande ha problem med de ekonomiska Köpenhamnskriterierna.

När det gäller minoriteternas rättigheter och skydd kan man läsa följande rader: ”**Kommittén för Europarådets medlemsländers fullgörande av förpliktelser och åtaganden ansåg i sin rapport från januari 1999 att det viktigaste är att turkiska medborgare av kurdiskt ursprung får tillfälle och materiella resurser till att använda och bevara sina egna språk och kulturtraditioner under de omständigheter och på de villkor som numera tydligt och skäligen definieras i två viktiga Europarådskonventioner (Ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter och den europeiska konventionen för regionala språk och minoriteters språk) och parlamentariska församlingens rekommendation 1201 (1993) om ett tilläggsprotokoll om nationella minoriteters rättigheter till Europakonventionen om mänskliga rättigheter”** (1999 Regular report).

”Turkey has not yet signed the council of europé framework convention for the protection of national minorities and does not recognise minorities other than those defined by the Lausanne treaty” (2000 Regular report).

Turkiet har fortfarande inte godtagit ovan nämnda konventioner och rekommendationer.

Lausannefördraget undertecknades 1923 och delade den ottomanska delen av Kurdistan mellan det nya Turkiet, ett Irak under brittiskt mandat och ett Syrien under franskt. Enligt detta fördrag skall de Turkiska minoriteterna vara ickemuslimska religiöst individuella medborgare: **”Inga officiella restriktioner kommer att existera mot varje Turkisk medborgares rätt att använda det språk han önskar vare sig det gäller inom privatliv, handel, i religiösa frågor, i tryck eller vid offentliga sammankomster. Oavsett förekomsten av ett officiellt språk ska nödvändiga åtgärder vidtas för att varje icke turkisktalande turkisk medborgare skall kunna använda sitt eget språk inför domstolar”.**

I detta fördrag omfattas inte kurder eller kurdiska, eftersom kurder är muslimer, kallades de först ”muslimska bröder” och sedan ”bergsturkar”. Deras etniskgeografiska och historiskkulturella existens förvrängdes och förnekades totalt, vilket fortfar än idag.

Köpenhamnskriterierna

Köpenhamnskriteriernas förklaring om ”minoriteternas skydd”, Europakonventioner som ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter (1993) och den europeiska konventionen för regionala språk och minoriteters språk, samt parlamentariska församlingens rekommendation 1201 (1993) om ett tilläggsprotokoll om nationella minoriteters rättigheter till Europakonventionen om mänskliga rättigheter är alla en följd av de omvälvningar som ägt rum i Östeuropa och EU:s utvidgning.

Länder som önskar medlemskap i den Europeiska unionen måste innan de kan anslutas uppfylla ett antal politiska och ekonomiska kriterier som fastställdes vid Europeiska rådet i Köpenhamn 1993. Anslutningen av ett land kommer att ske när de politiska och ekonomiska villkoren är uppfyllda.

Villkoren är i korthet: demokrati, rättsäkerhet, mänskliga rättigheter, respekt för och skydd av minoriteter, en fungerande marknadsekonomi samt förmågan att hantera konkurrens och marknadskrafter inom unionen, förmågan att påta sig de skyldigheter som följer av ett medlemskap och anslutning till målen för den politiska, ekonomiska och monetära unionen, samt att genom lämpliga administrativa och rättsliga strukturer se till att EU:s lagstiftning faktiskt tillämpas.

På grund av rådande politiska och ekonomiska förhållanden bedöms Turkiet ännu inte uppfylla anslutningskriterierna.

I Köpenhamnskriterierna saknas minoriteternas rättigheter. Med minoriteternas skydd menar man att behålla sin egen kultur och identitet. En minoritet är enligt en vedertagen juridisk de-

www.arsivakurdi.org

finition en folkgrupp inom ett land som ifråga om härstamning, språk, kultur eller religion avviker från befolkningsflertalet.

Minoriteternas skydd och minoriteter är inte en entydig definition av minoriteternas status. Det finns religiösa, nationella, kulturella och språkliga minoriteter. Det finns dubbla minoriteter där ett folk är i minoritet både i sitt geografiska område och inom det landet, t.ex. samerna. Kurderna är en minoritet i landet Turkiet men i majoritet i sitt geografiskt anknutna område.

Efter 14 års arbete antog FN:s generalförsamling en deklaration om minoriteternas rättigheter 1992. FN som har brottats med frågan i åratal har fortfarande inte någon riktig lösning på hur minoriteter egentligen skall definieras.

EU:s ramkonvention anger inte vissa kriterier för att ett språk skall klassas som ett minoritetsspråk. Det är upp till det enskilda landet att bestämma för vilka det gäller. För att bli tillskriven minoritetsstatus krävs också att medlemmarna av minoriteten så önskar.

När den svenska regeringen 1999 undertecknade Europarådets konventioner om skydd av nationella minoriteter gavs särskilt starkt skydd till samiskan. Samerna ansågs som historiskt, kulturellt och geografiskt knutna till Sverige och behandlas med minoritetsfolksstatus. Lagen om att få använda det egna språket hos förvaltningsmyndigheter och domstolar började gälla från 2000. Den nya lagen kommer att ge rätt att begära äldreomsorg och förskoleverksamhet på det egna språket, där de geografiskt knutna språken finns. Det har varit val till sametinget den 20 maj 2001 och tio partier ställde upp.

Romani, jiddisch, finska och tornedalska, som inte har territoriell eller historisk bindning med Sverige erkänns som minoritetsspråk på grund av att de räknas som svenska kulturarv eller del av den svenska kulturhistorian och fick därför svagare skydd. Speciella satsningar kommer att göras inom utbildning, språk, kultur och medier. De här språken ska finnas med i läroplanen för grundskolan och gymnasieskolan. Minoritetsskolor följer grundskolans läroplan och är statsbidragsberättigade.

Vissa minoriteter kräver rätt till självbestämmande, kurderna är en av dessa. Även från världens olika urbefolkningar hörs krav på självbestämmande. World Council of Indigenus People menar att alla urbefolkningar har rätt till självbestämmande. FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 1, säger: **”Alla folk har självbestämmanderätt.”** (1966).

”Varje folk har rätten att fritt och utan yttre inblandning bestämma över sina politiska förhållanden och fullfölja sin ekonomiska, sociala och kulturella utveckling.” (Friendly Relations-deklarationen 1970)

Partnerskap för anslutningen med Turkiet

Efter samråd med Turkiet lämnade EU-kommissionen den 8 november 2000 ett program för **”partnerskap för anslutningen med Turkiet”** till den turkiska regeringen. Partnerskapsprogrammet bygger på de principer, prioriteringar, mål och villkor som Europeiska rådet har fattat beslut om. Programmet utgörs av förordningar om upprättandet av ett partnerskap för anslutningen. Av programmet för partnerskap för anslutning framgår vilka områden Turkiet bör prioritera i förberedelserna inför medlemskapet i EU. Partnerskapsprogrammet är en färdplan - road map - som visar vad Turkiet måste göra för att förbereda sig för att leva upp till kraven för EU-medlemskap och så småningom börja förhandla. Programmet definierar vilka områden Turkiet måste koncentrera sig på för att uppnå Köpenhamnskriterierna.

Partnerskapsprogrammets politiska kriterier har delats upp i två grupper, de på kort sikt och de på medellång sikt. **I ingendera delen nämns orden kurder eller kurdiska.** Programmet preciserar inte dessa.

Under programmets kortsiktiga politiska kriterier kan man läsa dessa rader: **”undanröja alla rättsregler om förbud för turkiska medborgare att använda sig av sitt modersmål i radio- och TV-sändningar”.**

I den andra delen av medellånga kriterier läser man följande: **”Sörja för kulturell mångfald och garantera alla medborgare oavsett ursprung, kulturella rättigheter. Alla rättsliga bestämmelser som förhindrar utövandet av dessa rättigheter bör avskaffas, även på utbildningsområdet.”.**

EU-kommissionens utvidgningsansvarige Gunther Verhaugen och hans talesman Jean Christophe Filori gav under sina besök i Ankara ett s.k.non paper message till regeringen som låter så här: **”Eftersom vi vet att ordet Kurd och publicering och undervisning på kurdiska är känsligt för Turkiet visar vi aktsamhet genom att inte använda detta ord. När vi pratar om rättigheter menar vi det allmänna och omfattar alla turkiska medborgare och inte bara specifikt för ett etniskt ursprung. Det finns några inskränkningar för de icke-turkiska språken, vi vill att de upphävs.”** (Milliyet, 20 juli 2000, jämför med Yilmazs uttalanden nedan.)

Detta budskap och själva partnerskapsprogrammet visar att de präglas av en anpassning till de turkiska makthavarnas officiella syn i kurdfrågan.

Partnerskapsprogrammet ger indirekt ett svagt stöd till kurdiskan. Kurdernas status behandlas inte som ett nationellt folk med territorial bindning i sitt eget område och programmet tar inte hänsyn till eller ger starkt

www.arsivakurdi.org

stöd för särskilda rättigheter och skydd för kurderna.

Partnerskapsprogrammet behandlar kurdfrågan som en indirekt språklig minoritetsstatus, jämför med romani, jiddisch, finska och tornedalska i Sverige, och utgår inte från nationella minoriteters rättigheters fullständiga koncept utan ger det svaga stödet inom ramen för individuella "kulturella rättigheter". Det svaga stödet för att den kurdiska kulturella identiteten skall kunna uttryckas obehindrat ger inga rättsliga konstitutionella garantier. Stödet gäller inte heller rättigheter av politisk natur.

Programmet känns mest som plåster på såren. Givetvis är kurderna värdiga mer än kulturella rättigheter eller språkliga friheter. Att använda sitt modersmål och utöva sin egen kultur är människornas omistliga grundläggande rättigheter, man förhandlar inte om dem man bara accepterar dem.

Det turkiska politiska och militära etablissemanget accepterade inte partnerskapsprogrammets politiska kriterier angående den kurdiska frågan och inte hela avseende Cypern. Jag refererar nedan deras uttalanden angående programmet och jag vill att läsaren får göra sin egen bedömning av toleransnivån hos maktens representanter.

"Vi varken godtar eller tar hänsyn till de beslut som ger palts för kurdfrågan och de krav som innebär att den turkiska militären skall dra sig tillbaka från Cypern." (Presidenten A. Sezers tal vid utrikes ekonomiska relationers årsmöte, 20 november, 2000.)

"Vissa av Europaparlamentets språkrör strävar efter att visa upp en oseparerad del av majoriteten av våra medborgare som "minoriteter". Turkiska nationens magar är mätt inför sådant vansinne och våra öron är stängda. I turkens europeisering finns ingen plats för sådant strunt." (Premiärministern Ecevits riksdagsgruppstal, 22 november, 2000.)**"Om EU skulle vilja en försoning i Cypernfrågan går dess väg genom att smälta samman två självständiga stater."** (Premiärministern Ecevits riksdagsgruppstal, 22 november, 2000.)

"EU:s partnerskapsprogram och vårt nationella program måste inte täcka varandra. Det som står i partnerskapsprogrammet är inte Guds ord." (Utrikesminister I. Cem, Radikal, 13 december, 2000.)

"Vi har sagt (till EU-kommissioner, utvidgningsansvarige m.fl.) **att vi inte kan acceptera minoritetsbegrepp i Turkiet utöver de religiösa som accepterades i Lausanne. Om ni (EU-kommissionen) kommer med ett dokument som nämner detta kommer det att redan från början underkännas av oss. Vi godkänner inte etniskt baserade rättigheter, därför måste ni absolut ta hänsyn till vår känslighet i ert dokument. Vi såg med nöje att partnerskapsdokumentet behandlade vårt bekymmer med försiktighet, det vill säga det har inte nämnts något minoriteters rättigheter. De rättigheter som nämns i dokumentet och som krävs från turkisk sida är inte religiöst eller etniskt baserade är bara turkiska republikens medborgares fundamentala rättigheter. För oss finns det inga tecken på allvarliga störningar på grund av dokumentets inställning."** (Vice statsminister, M. Yilmazs riksdagsgruppstal, 14 november, 2000.)

"Det är omöjligt för Turkiet att visa en varm inställning till "kulturella" eller "etniska" rättigheter. Även om dokumentets dolda och otydliga förklaringar försöker dölja dessa kommer det inte att ändra resultatet." (Vice statsminister D. Bahcelis riksdagsgruppstal, 14 november, 2000.)

"Partnerskapet för anslutning till EU-dokumenten med sin omfattande skrivning kring individens rätt och friheter försöker under namnet kulturella rättigheter kräva rätten till undervisning på modersmål och publiceringsrätt. Med detta önskas vårt lands uppdelning. Denna utveckling stöds både inom landet och utomlands och förstör vår nationella enhet och hotar vår territoriella integritet." (Brigadgeneral T. Simsek, tal till befälhavare på Krigsakademin, 11 januari, 2001.)

Turkiet godtar inte lösningen för Cypernkonflikten under grupperingen av det kortsiktiga målets politiska kriterier. Turkiet anser att detta inte bör villkoras för anslutningen till EU. Turkiets politiska attityd är att frågan bara berör öns två folkgrupper. Turkiets invändningar och påtryckningar gav till resultat att de lyckades uppskjuta lösningen av Cypernproblematiken från kraven på kortsiktiga mål till framtida.

Kurder accepteras fortfarande inte som ett folk med nationella rättigheter och behov av skydd.

EU:s ekonomiska stöd till Turkiet ansågs också för litet.

Nationella programmet

Turkiet har utarbetat ett nationellt program som beskriver hur partnerskapsprogrammet skall genomföras. Detta, flera hundra sidor långa, program kom ut i mars 2001. Man kan fundera över om det mångordiga nationella programmet är ett försök att i ordflödet dölja sin bristande vilja att leva upp till Köpenhamnskriterierna.

I det nationella programmets medellångsiktiga del, under rubriken "Kulturliv och individuell frihet" läser man följande rader: **"Turkiska republikens officiella språk och undervisningsspråk är turkiska. Detta förhindrar inte medborgarnas vardagliga skilda språk, dialekter och accenter. Denna frihet får inte användas som mål för separatism"**

www.arsivakurdi.org

Nationella programmet upprätthåller nuvarande status för kurderna. Programmet är reaktionärt och ett hån för kurdfrågan, det ligger långt efter EU:s partnerskapsprogram och motsvarar inte Köpenhamnskriteriernas krav. Detta är inte en vägbeskrivning för en fredlig lösning på kurdfrågan.

Turkiet har med det nationella programmet inte förmågan att uppfylla de grundläggande politiska kriterierna och når inte förhandlingspositionen för förhandlingar med EU. Nationella programmet motsvarar inte Köpenhamnskriteriernas förväntningar. Turkiets nationella lagstiftning passar inte EG-rätten och Turkiet har problem att anpassa sin lagstiftning.

Jag hoppas att EU-kommissionen anser att Turkiet med sin nationella plan inte kan uppfylla Köpenhamnskriterierna. **Ansökan bör läggas på is eller diskvalificeras till dess att ett nytt entydigt partnerskapsprogram där man ställer tydliga krav när det gäller kurdfrågan och kallar den vid sitt rätta namn har utarbetats. EU-kommissionen skall också avkräva Turkiet ett nytt nationellt program som skall omfatta en vägbeskrivning för en politiskt lösning på kurdfrågan utan att medge undantag, kompromisser eller rabatter.**

En vägbeskrivning för en politiskt lösning på kurdfrågan

Jag vill gärna att EU:s framtida yttre gränser flyttar till området kring floderna Eufrat och Tigris, men först krävs seriösa reformer och ett konkret handlingsprogram för kurdernas nationella och demokratiska rättigheter i Turkiet.

Jag anser att den kurdiska frågan är den viktigaste politiska frågan i Turkiet och därför också en viktig fråga inför medlemskapsförhandlingar mellan EU och Turkiet.

Vägen till medlemskap i EU går för Turkiet via lösningen av den kurdiska frågan.

Därför vill jag:

- att den turkiska regeringen skall ratificera följande Europakonventioner:

a) ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter,

b) konventionen för regionala språk och minoriteters språk,

- att den turkiska regeringen följer parlamentariska församlingens rekommendation

1201 om ett tilläggsprotokoll om nationella minoriteters rättigheter till

Europakonventionen om mänskliga rättigheter,

- att den turkiska regeringen skall redogöra för lösningen av den kurdiska frågan med

en lista över konkreta åtaganden, ett handlingsprogram, samt

- att den turkiska regeringen skall gå från ord till handling i dessa frågor.

Nedan har jag listat de punkter som jag anser skall bevakas särskilt i ett sådant handlingsprogram.

Kortsiktiga politiska kriterier

1-Samtliga regleringar i den turkiska lagstiftningen, inklusive den turkiska grundlagen, vilka förbjuder och förnekar kurdernas identitet skall tas bort. Grundlagen och lagstiftningen skall garantera landets kulturella, språkliga och etniska mångfald. Alla rättsregler om förbud för kurder att använda sig av sitt modersmål i radio- och TV-sändningar skall upphävas.

2- Lagen om undantagstillstånd samt lagen om tillfälliga byvaktsystem i de kurdiska regionerna måste upphävas. Befolkningen i de byar som bränts ned eller där befolkningen förflyttats med tvång skall få möjligheter att i trygghet återvända till sina hem och deras ekonomiska förluster skall ersättas.

3- Förändrade stads-, by- och ortsnamn skall återfå sina ursprungliga namn. Kurdiska föräldrar skall ha rätt att ge sina barn kurdiska namn. Vuxna skall likaså ha rätt att byta till kurdiska namn.

4-Amnesti skall utfärdas för de personer som dömts för eller anklagas för separatism. Förbudet att verka politiskt skall hävas för de personer som dömts därtill. Samtliga politiska fångar i Turkiet skall frisläppas.

5-Dödsstraffet skall avskaffas.

Medellångsiktiga politiska kriterier

1-Grundlagen och lagstiftningen skall garantera rätten till användning av kurdiska i undervisning och som utbildningsspråk, samt rätten till fri användning i partipolitiskt syfte.

2- Alla rättsliga bestämmelser som förhindrar utövandet av att bilda politiska partier på etnisk och kulturell grund bör avskaffas. Det skall inte finnas juridiska hinder för att kalla de sydöstra delarna av Turkiet för Kurdistan. De politiska partierna skall ha rätten att, om de så önskar, bilda regionala partier och deltaga i valkampanjer i dessa regioner. Partier skall ha rätt att kräva regionala parlament. Regionalt skall andra officiella språk, bredvid turkiska, kunna införas. Alla dessa förordningar skall skyddas i grundlag samt lagstiftning.

Ett handlingsprogram för lösning av den kurdiska frågan kommer att ge den turkiska regeringen trovärdighet i sin vision om Turkiet som en del av Europa. En integrerad del av den civiliserade världen.

www.arsivakurdi.org

Berbang
Kurdiska Riksförbundets Tidskrift No: 121• 2001

Asylrätt eller visumrätt ?

Resit Batti
resbat@telia.com

En svensk medborgare som har bott i Sverige i 25-30 år måste åka från Gävle till Uppsala för att hämta en formulär som Migrationsverket har (eller beställa). Formuläret med personbevis skickas till en förälder i östra Turkiet. Föräldern som inte talar turkiska måste ha sällskap för att åka till Ankara ca 100mil. Där lämnar man sin ansökan till Svenska Konsulatet. Konsulatet kan säga till den sökande att denna får komma tillbaka om 2 veckor. Efter två veckor får man beskedet att personens ansökan har avslagits, skäl; personen kan söka asyl i Sverige!!!

Antalet människor med utländskbakgrund är snart över miljon strecket av hela svenska befolkningen. Under de senaste 20 åren har tusentals människor fått stanna i Sverige genom att utnyttja rätten till asyl, under begreppet "asylrätt". Men en mycket liten procent av alla har beviljats asyl i riktigt mening utan de flesta har fått stanna med så kallade " humanitära skäl".

Att ha en lag som har en mycket fin mänsklig innehåll men tolkas och praktiseras felaktigt av handläggare som är inte experter på lagar och ordningar, gör att man tänker på odemokratiska länder som inte har några som helst mänskliga rättigheter.

Det samma gäller rätten att få komma hit och besöka sina anhöriga eller nära. Att söka visum från utlandet till Sverige har blivet en "rättighet" för konsulaten ute i världen och deras tjänstemän för att misshandla, trakassera och nedvärdera miljontalet människor med utländskbakgrund som bor här i Sverige och är redan svenska medborgare.

Följande exempel på detta kan belysa hur detta behandlig av människor är inhuman eller med andra ord grym , det påminner om nazitysklands behandlig av judar med "jude" lappar på bröstet.

En svensk medborgare som har bott i Sverige i 25-30 år måste åka från Gävle till Uppsala för att hämta en formulär som Migrationsverket har (eller beställa). Formuläret med personbevis skickas till en förälder i östra Turkiet. Föräldern som inte talar turkiska måste ha sällskap för att åka till Ankara ca 100mil. Där lämnar man sin ansökan till Svenska Konsulatet. Konsulatet kan säga till den sökande att denna får komma tillbaka om 2 veckor. Efter två veckor får man beskedet att personens ansökan har avslagits, skäl; personen kan söka asyl i Sverige!!!

När den anhörige ringer från Sverige och klagar på behandlingen då får man höra att , man kan söka på nytt. Kan detta vara humanism?

Asylrätt fungerar inte, visumrätt har man inte, migrationsverkets beslut kan inte överklagas och allt detta stryker man för i Sverige att landet är en riktigt demokrati som respekterar mänskliga rättigheter osv.

Jag, det som fattas är att Migrationsverket tillverkar lappar som innehåller " svensk med utländskbakgrund" och sätter lapparna på oss alla som ser annorlunda ut.

Hur vågar man behandla 100 tusentals människor med sådana regler och byråkratiska omvägar? Vill Sverige skapa en ny underklass med svensk medborgarskap eller vad är det som håller på och händer?

Föräldrar och syskon till svenska medborgare måste ha "rätt till visum " sluta krångla med dumma byråkratiska regler, detta är inte värt Sverige med de goda rykten som man redan har skapat !!!

www.arsivakurdi.org

لەگەڵ حیزبی شیوعی دا سەرپەرشتی ئەو ڕاپەڕینەی دەکرد. ساڵی ١٩٥٤، ناچار بوو گوندەکە بەجێبهێڵێ و ڕوو لە بەغدا بکات. ماوەیەک بە هۆی خامەکانییەوە کاری چنگ کەوت، بەڵام دوای ئەوەی حکومەتی نوری سەعید یاسای کێشانەوەی مافی هاووڵاتیی پیادە کرد دژی ئەوانەی پاکانە لە بیر و بۆچوونیان ناکەن، ساڵح حەیدەری ناچار بوو، بۆ ماوەیەک خۆی بشارێتەوە و کاری نهێنی ڕێکخراوەکەی بەڕێوە بەرێ. خوالێخۆشبوو ساڵح حەیدەری دوای کێشەیەک کە ساڵی ١٩٥٦-١٩٥٧ لە حیزبی شیوعی عێراقدا ڕوویدا، لەگەڵ ژمارەیەک لە هەڤاڵانی ئەو حیزبەی بەجێهێشت و چووە ڕیزی پارتی دیموکراتی یەکگرتووی کوردستان. کە شۆڕشی ١٤ی تەموزی ١٩٥٨ لە عێراق ڕوویدا، حەیدەری ئەندامی مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی یەکگرتووی کوردستان بوو.

دوای گەڕانەوەی بارزانی لە سۆڤیەتی پێشوو، لە ساڵی ١٩٥٩، ناکۆکیی لە نێوان باڵی چەپ بە سەرۆکایەتی خوالێخۆشبوو هەمزە عەبدوڵلا و باڵی ڕاست بە سەرۆکایەتی خوالێخۆشبوو برایم ئەحمەد سەری هەڵدا. دوای لابردنی هەمزە عەبدوڵلا لە سکرتێری پارتی، بەر لە کۆنگرەی چواری پارتی، ساڵح حەیدەری، خەسرەو توفیق و نەژادی ئەحمەد عەزیز ئاغا لە سەرکردایەتی پارتی دوور خرانەوە. لەگەڵ ئەوەشدا ساڵح حەیدەری وەک سیاسەتمدار و ڕۆژنامە نوسێک، گۆڕەپانی خەباتی سیاسی بەجێ نەهێشت و پەیوەندیی دۆستانەی خۆی لەگەڵ پارتی و هێزە نیشتمانپەروەرەکاندا پاراست.

خوالێخۆشبوو ساڵح حەیدەری لە چلەکانەوە هاتووەتە بواری نوسین و بە نهێنی و ئاشکرا وتاری بۆ ڕۆژنامە و گۆڤارەکانی ئەو سەردەمە واتە، گۆڤاری یەکیەتی تێکۆشین، گەلاوێژ و شەفەق نوسیوە. هەروەها دوای شۆڕشی ١٤ی تەموزی ١٩٥٨، خاوەن ئیمتیازی گۆڤاری «ڕزگاری» واتە یەکەم گۆڤاری ئاشکرای پارتی دیموکراتی کوردستان بووە. دوای ١٩٧٤، بۆ ماوەیەک سەرنوسەری ڕۆژنامەی - عێراق- بوو و ئەندامی بەڕێوەبەرایەتی سەندیکای ڕۆژنامەنوسانی عێراق و ئەندامی یەکیەتی نوسەرانی کورد لە عێراق بووە.

شایانی باسە، ساڵی ١٩٩٨، وەزارەتی ڕۆشنبیریی حکومەتی هەرێمی کوردستان، بە بۆنەی سەدەمین ساڵی ڕۆژنامەگەریی کوردی میدالیای زێڕی دا بە خوالێخۆشبوو ساڵح حەیدەریی و ڕۆژنامە نوسانی سلێمانیش شکۆنامەیان بۆ ڕەوانە کرد. ساڵح حەیدەری جگە لە دەیان وتاری سیاسی، گەنجینەیەکی گەورەی لە دوای خۆی بەجێ هێشتووە، ئەویش یاداشتەکانییەتی لەسەر بزاڤی ڕزگاریخوازانەی گەلی کوردستان و بزاڤی چەپ لە باشوری کوردستان لە نێوان ساڵانی ١٩٣٩- ١٩٧٠دا. ساڵح حەیدەری ڕۆژی ٢٠٠١/٦/٨ لە شاری هەولێر ماڵئاوایی لە بنەماڵە و دۆستانی کرد و لە گۆڕستانی بنەماڵەکەیان بە خاک سپێررا.

ڕۆحی شاد و یادی پیرۆز بێ

عەزیز پشتیوان

بەداخ و پەژارەیەکی زۆرەوە هەواڵی دڵتەزێنی کۆچی دوایی مامۆستا عەزیز پشتیوان مان پێگەیشت. بەم بۆنەیەوە بە ناوی فیدراسیۆن و دەستەی نوسەرانی بەربانگەوە سەرەخۆشی لە بنەماڵەی پشتیوان و دۆست و ئاشنایانی دەکەین و بەشداریی خەم و پەژارەیانین.

عەبدولعەزیز نور محەمەد یارەویس جافی نەورۆڵی ناسراو بە عەزیز پشتیوان ڕۆژی ١٢ی ئەیلولی ١٩١٢ لە ئاوایی (پیران) چاوی بە ژین کردووەتەوە و ڕۆژی ٢٠٠١/٨/٧ ماڵئاوایی لە بنەماڵە و دۆستان و ئاشنایانی کرد. لە پێنج ساڵییەوە لەگەڵ دایک و باوکی لە زێدی خۆی هەڵکنراوە. سەرەتا لە گوندی (سەوز بلاخ)ی ناوچەی خانەقین و دوای سێ ساڵ لە خانەقین و لە گەڕەکی (کۆردەرە) نیشتەجێ بووە.

قوتابخانەی سەرەتایی لە خانەقین تەواو کردووە و ساڵی ١٩٢٨ چووەتە قوتابخانەی پیشە سازی بەغدا و لەوێوە چووتە خانەی مامۆستایان و ساڵی ١٩٣٢ لەو قوتابخانەیەدا بووەتە مامۆستا. ساڵانی ١٩٣٤-١٩٣٧ لە قوتابخانەی (الفالحیه) لە پارێزگای عمارە مامۆستایەتی کردووە و دوای ئەوە نەقڵی قوتابخانەی (قوڵە) کراوە. ساڵی ١٩٣٠، لە یانەی سەرکەوتن دامەزراوە و لەو یانەیە و لە کۆبوونەوەکانی یانە لە ماڵی باوەڕپێکراوی یانە (مەعروف جیاووک) لەگەڵ ناوبراو و (جەلال بابان، توفیق وەهبی، محەمەد ئەمین زەکی بەگ و عەلی کەمال) ئاشنا بووە. لە گۆڕەپانی کوردایەتیشدا لەگەڵ (میرحاج، نوری ئەحمەد تەها، شێردڵ، مەحمود شکور چەلەبی و ئەمین ڕەواندزی) ناسیاویی پەیدا کردووە. ئەو کاتە لە چوارچێوەی لاوان دا چالاکیی کراوە و ڕێکخراوی برایەتی و پشتیوانیش لە نێوانیاندا هەبووە.

بەر لە دامەزرانی کۆمەڵەی هیوا، لەگەڵ ژمارەیەک لە کوردە تێکۆشەرەکانی ئەوکاتە، ڕێکخراوێکی ناوچەییان هەبووە لە خانەقین و کفری. بە هۆی مەلا سەید حەکیمەوە، بە کۆمەڵەی هیوا ناسێنراوە و بووەتە ئەندامی. لە کۆمەڵەی هیوادا نازناوی پشتیوانی بۆ دانراوە. خوالێخۆشبوو عەزیز پشتیوان، دوای نەمانی هیوا چووەتە ڕیزی پارتی دیموکراتەوە و هەتا حەفتاکان لە پارتی دا بووە. خوالێخۆشبوو عەزیز پشتیوان گەلێک جار لە پێناوی کوردایەتیدا گیراوە و چەند جار دوور خراوەتەوە و ماڵی بە تاڵان چووە و دوو کوریشی بە ناوی زۆزان و کامەران لەو ڕێگایەدا لە دەست داوە.

ڕۆحی شاد و یادی پیرۆز بێ

www.arsivakurdi.org

کەریم حسامی سیاسەتمەدارێکی بە توانا و نوسەر و وەرگێرێکی پرکاری کورد بوو لە نێوان نوسەر و وەرگێرانی کوردستانی ژێردەستی ئێراندا. جگە لە نوسینی وتاری بەردەوام لە گۆڤار و رۆژنامە کوردییەکاندا، ٣١ کتێبی نوسیوە، لەوانە ١١ بەرگیان بیرەوەیی ژیانیتی. ١٣ کتێبی لە زمانی فارسییەوە کردووەتە کوردیی و بەرگی ١١ی بیرەوەرییەکانی لەژێر چاپ دایە. ساڵی ١٩٨٦-١٩٩٠ سەرنوسەری رۆژنامەی سەردەمی نوێ بووە و ٥٤ ژمارەی لەو رۆژنامەیە بڵاوکردووەتەوە.

حسامی کەسایەتییەکی کوردستانیی بوو. بەبێ جیاوازیی دانان لە نێوان هەرێمەکانی کوردستاندا و گوێ دانی بە سنورە دەستکردەکانی دوژمن لە نێو خاکی کوردستاندا، بە بێ پسانەوە بەشداریی بزووتنەوەی رزگاریخوازانەی گەلی کورد کردووە و لە بەرامبەر دوژمنە داگیرکەرەکان و نەیارانی گەلی کورد راوەستاوە.

قەڵەمی سەرکەشی حسامی هەمیشە وەک شیرێک لە دڵی داگیرکەراندا بووە و لە بەرامبەر دڵسۆزان و دۆستانی گەلی کوردیشدا سارێژکەری زامیان بووە. لە هیچ کەس شاراوە نەبوو، کە حسامی مرۆڤێکی ئازا و بوێر و ماندوویی نەناس بوو لە خەباتی کوردایەتی دا.

مامۆستا کەریم حسامی دۆستی فیدراسیۆن و یەکێک لە نوسەرە بە ئەمەکەکانی بەربانگ ئۆرگانی فیدراسیۆن بوو. دوا وتاری بە بۆنەی سەدوسێیەمین ساڵی رۆژنامەگەریی کوردیی لە ژێر سەردێری (٢٢ی ئاپریل یادی دەرچوونی هەوەڵین رۆژنامەی «کوردستان») لە ژمارە ١٢٠ی بەربانگدا بڵاوکراوەتەوە.

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید ساڵی ٢٠٠٠ی زاینی، کۆڕی رێزلێنان لە مامۆستا کەریمی حسامی لە بواری سیاسی و فەرهەنگیی و نوسین و رۆشنبیرییدا بۆ پێکهێنا و دەستەی نوسەرانی بەربانگیش وتووێژێکی رۆژنامەوانی لەگەڵ کرد و لە بەربانگی ژمارە ١١٧دا بڵاوی کردەوە. لە وەڵامی ئەو پرسیارەدا، کە تکایە خۆت بناسێنە؟ دەڵێ:

– لە پێشدا دەمەوێ سوپاسی فیدراسیۆن بکەم بۆ ئەم هەنگاوە پیرۆزە کە خۆم بە شایانی نازانم. بەڵام دەبێ بڵێم ئەم هەنگاوەی فیدراسیۆن کە یەکەم کارە لە تەڤگەری کوردییدا جێگای سوپاس و پێزانینە. چونکە لە ناو کورددا بە دەگمەن بە زیندویی بەم جۆرە رێز لە خزمەت وتێکۆشانی نوسەر و شاعیر و سیاسی و هونەرمەند دەگیرێت. هەتا لە حیزبێک دایە ، ئەوە تێکۆشەرە و سەری لە بەر دادەنەوێن ، کە لەو حیزبەدا نەما هەزار بوختان و درۆی بێشەرمانەی بۆ هەڵدەبەستن ، یان لێدەگەرێن هەتا دەمرێ ، جا پاش مردن باسکردنی دەبەسترێتەوە بە کەرەمی خودا و ویژدانی خەڵکەوە. جاری واش هەیە مەزنترین کەسایەتی کورد دەکەوێتە بەر لۆمە و لەقەی نەزان و داخ لە دڵان . دیارە فیدراسیۆن دابێکی تازەی داهێناوە و هیوادارم بۆ رێزگرتن لە زانا و نوسەر و شاعیر و هونەرمەندی لێهاتووی کورد ئەم رێگایە درێژە پێبدات. ئەم هەنگاوەی فیدراسیۆن ئەو راستییەشی خستە روو کە خزمەتکارێکی مەسەلەی نەتەوەیی کورد، دەکرێ ئەندامی حیزبێکیش نەبێ و جێگای رێز لێنانی نەتەوەکەی خۆشی بێت.

مامۆستا حسامی بە هۆی نەخۆشی شێرپەنجەی مێشک، کە تەنیا چەند مانگ بوو دووچاری ببوو، کاتژمێری ١٠٣٠ رۆژی ٦/١٠/٢٠٠١، لە خانەی بەساڵداچوونی ستۆکهۆڵم ماڵئاوایی لە خەجیج خانمی خێزانی و شلێری کچی و کەمالی کوڕی و دۆست و ئاشنایانی کرد.

رۆحی شاد و یادی پیرۆز بێ

ساڵح حەیدەری

بە داخ و پەژارەیەکی زۆرەوە هەواڵی دڵتەزێنی کۆچی دوایی مامۆستا ساڵح حەیدەری مان پێگەیشت. بەم بۆنەیەوە بە ناوی فیدراسیۆن و دەستەی نوسەرانی بەربانگەوە سەرەخۆشی لە بنەماڵەی حەیدەریی و دۆست و ئاشنایانی دەکەین و بەشداریی خەم و پەژارەیانین.

خوالێخۆشبوو ساڵح حەیدەری ساڵی ١٩٢٢، لە هەولێر و لە بنەماڵەیەکی دێرینی باشوری کوردستان چاوی بە ژین کردەوە. خوێندنی سەرەتایی و ناوەندیی لە هەولێر و دواناوەندیشی لە بەغدا تەواو کرد. لە سەرەتای چلەکاندا لە کۆلیجی ماف (یاسا) لە بەغدا وەرگیرا و لە ناوەراستی چلەکاندا هاتە ریزی رێکخراوی «یەکیەتی تێکۆشین»ەوە. دوای هەڵوەشانی ئەو رێکخراوە، ساڵح حەیدەری و هەڤاڵانی لە ساڵی ١٩٤٥دا، حیزبی شیوعی کوردستانیان دامەزراند، کە بە «شۆڕش» ناوبانگی دەرکرد.

خوالێخۆشبوو ساڵح حەیدەری سکرتێری ئەو حیزبە بوو، لە تەمەنی ٢٢ ساڵیدا. وەک دەزانرێ حیزبی شیوعی کوردستان بۆ کۆکردنەوەی هەموو تێکۆشەرانی کورد لە نێو یەک رێکخراودا– حیزبی رزگاریی کورد–یان دامەزراندووە. لەم رێکخراویشدا ساڵح حەیدەری ئەندامی مەکتەبی سیاسی بووە.

ساڵی ١٩٤٦، ساڵح حەیدەری چووە ریزی حیزبی کۆمۆنیستی عێراق. ساڵی١٩٤٧ لە لایەن دەزگای ئاسایشی عێراق دەستگیر کرا و دوای ساڵێک زیندانیی بۆ ماوەی دوو ساڵ حوکمی دوورخرانەوەی درا و ساڵی ١٩٥٠، گەڕایەوە هەولێر و لە گوندی بێریات نیشتەجێ بوو. لەو ماوەیەدا کە خوالێخۆشبوو ساڵح حەیدەری لە گوندی بێریات دەژیا، مەئمورانی دەزگای ئاسایشی عێراق هەفتانە روویان دەکردە ئەو گوندە و دەیانپشکنی.

ساڵی ١٩٥٣، کە جوتیارەکانی ناوچەی دزەیی دژی ئاغا و زوڵم و ستەم راپەڕین، ساڵح حەیدەری ناڕاستەخۆ لە پەیوەندیی

www.arsivakurdi.org

کەسایەتییە کوردەکان ماڵئاواییمان لێ دەکەن

مامۆستا کەریم حسامی

ڕۆژی ٢٠٠١/١٠/٦، لە مۆنتاژی دوا لاپەڕەکانی بەربانگ بووینەوە، کە بە داخ و پەژارەیەکی زۆرەوە هەواڵی دڵتەزێنی کۆچی دوایی هاوکاری خۆشەویستمان مامۆستا کەریم حسامی مان پێگەیشت. بەم بۆنەیەوە بە ناوی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانەوە لە سوید و دەستەی نوسەرانی بەربانگ سەرەخۆشی لە بنەماڵەی حسامی و دۆست و ئاشنایانی دەکەین و بەشداریی خەم و پەژارەدیانین.

مامۆستا کەریم حسامی لە بەرگی یەکەمی بیرەوەرییەکانیدا دەنوسێ: وەک باوکم بە دابی کۆنی خوێندەواریی کورد لە پشتی قورئان نوسیویە و لە پێناسمدا تۆمار کراوە، ڕۆژی ١٩ی بەفرانباری ساڵی ١٣٠٥ی هەتاویی، ٩ی مانگی ژانویەی ١٩٢٦ زایینی لە گوندی (بەیرەم) لە ناوچەی مەنگوڕانی مهاباد لە خێزانێکی وەرزێڕ و دیندار لە دایک بووم.

کاک کەریم لە لای میرزا ڕەسوڵ ناوێک لە گوندی قزڵجە فێری خوێندن و نوسین بووە. وەک زۆربەی نوسەر و شاعیرانی کونی کورد، کەسایەتیەکی خۆڕسک بووە و بە هێز و توانای خۆی پێگەیشتووە و خۆی گەیاندووەتە پلەی باڵای زانست و ژیانی کۆمەڵایەتی، سیاسیی و ڕۆشنبیریی.

مامۆستا حسامی لە کۆتایی چلەکان و سەرەتای پەنجاکاندا، چووەتە ڕیزی حیزبی دیموکراتی کورستانی ئێرانەوە و ساڵی ١٩٥٣ یەکێک لە لاوە بەشدار بووەکانی فێستیڤاڵی لاوان لە بوخارستی ڕۆمانیادا بوو.

ڕۆژی ١٥ی پوشپەڕی ١٣٣٣ی هەتاوی ٦ی یولی ١٩٥٤ زاینی بە هۆی هەڵسوڕانی سیاسییەوە لە لایەن ڕژێمی حەمە ڕەزای پەهلەوی یەوە دەستگیر کراوە و دوای سێ ساڵ لە ١٦ی جۆزەردانی ١٣٣٦هە- ٦ی یونی ١٩٥٧ لە زیندان ئازاد کراوە. وەک بۆخۆی لە بەرگی دووەمی بیرەوەرییەکانیدا ئاماژەی پێکردووە، لە ٢٩ی ژانویەی ساڵی ١٩٥٩ بە هۆی گوشاری دەزگاکانی ئاسایشی ڕژێمی شا، مهاباد بەجێدێڵێ و خۆ دەگەیەنێتە باشوری کوردستان کە بە گەڕانەوەی «سەرۆک بارزانی» لە سۆڤیەتەوە بارودۆخێکی لەبار بۆ گەلی کورد ڕەخسابوو.

کاک کەریم حسامی دوای سیانزە مانگ، باشوری کوردستان بەرەو چیکوسلۆڤاکیای کۆن بەجێدێڵێ. لەوێ لە قوتابخانەی پێگەیاندنی کادێر پەروەردە دەکرێ و هەر لەو کاتەشدا پەیوەندیی

بە کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا دەگرێ و هاوکارییان لەگەڵ دەکات.

ساڵی ١٩٦٤ چیکوسلۆڤاکیای بەرەو بولغارستان بەجێهێشتووە و لەگەڵ مامۆستا حەسەنی قزڵجی نەمر وەک وێژەر لە ڕادیۆ پەیکی ئێراندا تێکۆشاوە. کەریم حسامی لە ماوەی ئاوارە بوونیدا هەردەم پەیوەندیی بە هاوڕێیانییەوە هەبووەو سەرئەنجام ساڵی ١٩٦٨ بۆ ماوەیەک گەڕاوەتەوە عێراق و لە چالاککردنەوەی حیزبی دیموکراتدا هاوکاریی خەباتگێڕانی حیزبی دیموکراتی کردووە.

مامۆستا حسامی دوای چەند جار هاتوچۆ، لە بولغارستانەوە بۆ عێراق و باشوری کوردستان، ڕۆژی ١٠ی خاکەلێوەی ١٣٥٠- ٣٠ی مارسی ١٩٧١، دەگەڕێتەوە ناو خەباتگێڕانی حیزبی دیموکرات و لە لایەن دوکتۆر قاسملوو، مامۆستا هێمن، کاک حەمەدەمینی سیراجی و مەلا عەبدوڵڵای حەسەنزادەوە پێشوازیی لێ دەکرێ. لە کۆنفرانسی سێیەمی حیزبی دیموکراتدا، کە ١٩٧١/٦/٢١، لە شاری کۆیە پێکهاتووە، بە ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی و دواییش بە ئەندامی مەکتەبی سیاسیی هەڵبژێراوە. لە کۆنگرەی سێیەمیشدا، کە ڕۆژی ١٩٧٣/٩/٢٢ لە بەغدا بەسترا، دەبێتەوە ئەندامی دەفتەری سیاسی. کاک کەریم لە نەبوونی دوکتۆر قاسملوودا، ئەرکی جێگری سکرتێری حیزبی بەڕێوە بردووە.

حسامی سەرەڕای خەباتی حیزبایەتی دەستی باڵای هەبوو لە کاری نوسین و ڕۆژنامەوانیدا. هاوکاریی کردووە لەگەڵ ڕۆژنامەی کوردستان و ناملکەی تێکۆشەر کە بڵاوکراوەیەکی ناوخۆی حیزبی دیموکرات بووە و لە کۆتایی ١٩٧١دا، یەکەم بەرهەمی خوی بە ناوی (کاروانی شەهیدان)، کە تایبەتە بە بەسەرهاتی شەهیدانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بڵاوکردووەتەوە.

ساڵی ١٩٧٩، کە ڕژێمی پاشایەتی لە ئێران ڕوخێنرا، گەڕایەوە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و هەتا ساڵی ١٩٨٤، لە حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێراندا خەباتی کردووە. لە کۆبوونەوەی دووەمی دوای کۆنگرەی شەشەمی حیزب، لە کاتێکا بۆ سەردانی بنەماڵەکەی گەڕابووەو بولغارستان بە تاوانی لە ژێرپێنانی دیسیپلینی حیزبی، لە حیزب دەرکرا و ساڵی ١٩٨٦ لە سوید گیرسایەوە.

www.arsivakurdi.org

کورد و ژمارەیەک سویدی بەشداریی ئاهەنگەکەیانکرد، کە ماوەی پێنج کاتژمێری خایاند.

کۆمەڵەی کولتوریی کورد لە کریستیانستاد هەروەها ڕۆژی ٢٠٠١/٩/٨، سمینارێکی دژی بە عەرەب کردنی کوردستان و پاکتاوکردنی ڕەگەزیی لە ژێر ناوی (دەبا هەوڵەکانمان بخەینە گەڕ دژ بە عەرەب کردنی کوردستان و پاکتاوکردنی ڕەگەزیی) بۆ کوردەکانی کریستیانستاد پێکهێنا. شایانی باسە کە سمینارەکە سێ کاتژمێری خایاند و جێگەی سەرنجی بەشداران بوو.

کۆمیتەی هەرێمی شەش:

ڕۆژی ٢٠٠١/٦/٢٣، کۆمیتەی هەرێمی شەشەمی فیدراسیۆن یەکەم کۆبوونەوەی خۆی بە سەرۆکایەتی ڕەشید ئەحمەدی و نیاز ئەحمەد بەرپرسانی کۆمیتە لە شاری یەڤلە پێکهێنا. نوێنەرانی کۆمەڵەکانی فالۆن، بورلینگە، ساندویکەن و یەڤلە بەشداریی ئەو کۆبوونەوەیان کرد. لە کۆبوونەوەکەدا، ڕاپۆرتی کار و چالاکیی کۆمەڵەکانیان خوێندەوە ولەسەر خەباتی کۆمیتەی هەرێم، هاوکاریی نێوان کۆمەڵەکان و پەیوەندییەکانی فیدراسیۆن و گۆڤاری بەربانگ باس و گفتوگۆ کرا و بڕیاری پێویست وەرگیرا.

ڕۆژی ٢٠٠١/٩/٢٩، کۆمەڵەی یەڤلە بە بۆنەی تێپەڕبوونی دەیەمین ساڵی دامەزرانی ئاهەنگێکی بۆ کوردەکانی دانیشتووی یەڤلە پێکهێنا. نزیکەی ١٥٠ کەس بەشداریی ئاهەنگەکەیان کرد و هونەرمەندان حەسەن مەلا و ئیسماعیل ئیبراهیم بە دەنگ و ئاوازی خۆیان ئاهەنگەکەیان ڕازاندەوە.

ڕۆژی ٢٠٠١/٧/٨، کۆمەڵەی فالۆن کۆڕێکی لەسەر مێژووی کوردستان بۆ بەڕێز عیماد نوسەر و ڕۆژنامەوان و ئەندامی نادی عێراقی پێکهێنا. کاک عیماد بە درێژیی لەسەر مێژووی کورد دوا و لە کۆتایی دا وەڵامی پرسیاری بەشدارانی دایەوە.

پاشماوەی

زمان

کوێرە لێمان، هەر وەک سەد لە سەد لە عەرەبییەوە وەرگیرابێت (عقد اجتماع) ئەکەن بە (کۆبوونەوە گرێدان).

دە بەزەییتان هەبێت... زۆر نا... هەر تۆزێک، ئێمەی کورد زیاتر پەت و گوریس و بەنەخوێن گرێئەدین و کۆبوونەوە (ئەکەین) نەک کۆبوونەوە (گرێئەدەین). کۆنفرانس یان کۆنگرە (ئەبەسترێت) نەک گرێئەدرێت، (عقد)ی عەرەبیی تەنیا بە مانای گرێدان نایەت، بەڵکوو بە مانای (بەستن)یش دێت، بۆیە بۆ ئێمە کۆنفرانس (بەستن) و کۆنگرە (بەستن) جوانتر و بە ماناترە وەک لە (گرێدان)، هەر وەک چۆن سەختە بۆمان (عقد نکاح)ی عەرەبیی لە (مارەبڕینەوە) بکەین بە (مارەیی گرێدان)... ئەگەر خوانەخواستە ڕۆژێک ئەویشمان بۆ نەگۆڕن!!

پیتی (ڤ) لە فارسییدا نیە و پیتی (و) ئەو فۆنیمە ئەدات، واتە (و) بە (ڤ) ئەخوێنرێتەوە، بەڵام سەیر لەوەدایە کەسانێکی کورد و خۆ بە نوسەرزان، (گۆڤار) بە (گۆوار) ئەنوسن! هاوکار ناوە و بە (یی) ئەبێ بە ناوی مانایی (هاوکاریی)، هار ئاوەڵناوە و تا ڕادەیەک مانای (لاسار)ە. (هاریی) و (هارییکاریی) ناوی مانایین وەک لاساریی.

لەگەڵ ئەوەشدا کە بە هەڵە ئەنوسرێت (هاریکاری)، هەر بە هەڵەش لە بری (هاوکاریی) بە کار ئەهێنرێت. لە سۆرانییدا ئامادە ئەکرێت، ئامادەکردن، دۆخ و قۆناغی ئامادەیی... بەڵام (ئامادەباشیی) هەڵەیە و شتێکی بەزۆر داتاشراوە و ناقۆڵایە لە ڕستەشدا. توندڕەو ئاوەڵناوە و مەبەست لە توندییە لە (ڕەوت)دا، واتە لە سیاسەت، بەرنامە و هەڵسوکەوتدا... بەڵام (توندڕۆ)، کورتکراوەیە و مەبەست لە توندییە لە (ڕۆیشتن)دا کە ئەمەش مانایەکی هێجگار جیاوازە و پەیوەندیی نیە بەوی ترەوە. هەوڵ (ئەدرێت) نەک (ئەکرێت)، هەوڵدان نەک هەوڵکردن! هەروەها ئەمانە و سەدان وشەی تری لەو جۆرە کە بە زۆر شێوێنراون و ڕۆژانە لە ئاڵوگۆڕدان.

www.arsivakurdi.org

٢٠٠١/٦/٢، کۆمەڵەی فالشۆپینگ شەوئاهەنگێکی کوردی بۆ کوردەکانی ئەو شارە پێکهێنا. هونەرمەندان عادل دهۆکی، هەژار و خورشید دۆسکی بە گۆرانی و مۆسیقای کوردی ئاهەنگەکەیان ڕازاندەوە.

ڕۆژی ٢٠٠١/٩/٢٩، کۆمیتەی هەرێمی چواری فیدراسیۆن خولێکی تۆپی پێی بۆ کۆمەڵەکانی هەرێم لە فالشۆپینگ ڕێکخست. یاری زانانی کۆمەڵەکانی یۆتیبۆری، بورۆس، یۆنشۆپینگ و فالشۆپینگ بەشداریی ئەو خولەیان کرد. لە ئەنجامی یارییەکاندا، یاری زانانی کوردی یۆنشۆپینگ و یۆتیبۆری گەیشتنە فیناڵ و کۆمەڵەی یۆنشۆپینگ بە پەنالتی سەرکەوتنی بەدەست خست.

ڕۆژی ٢٠٠١/٩/٢٩، کۆمەڵەی کولتوریی لینشۆپینگ بە ئامادە بوونی کوردەکانی ئەو شارە یادی شانزدەیەمین ساڵی دامەزرانی خۆی کردەوە. عوسمان سلێمانی ئەندامی کۆمیتەی کارگێڕ وتاری کۆمەڵەی خوێندەوە. لەو یادکردنەوەیەدا، پەیامی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و سازمانی خەباتی شۆڕشگێڕ خوێندرایەوە. جەژنەکە بە شانۆگەریی «پردی برایەتی» و مۆسیقای تیپی هونەریی داڵاهۆ کۆتایی پێهات. کۆمیتەی کارگێڕی فیدراسیۆن و دەستەی نوسەرانی بەربانگ شانزدەیەمی ساڵیادی کۆمەڵەی لینشۆپینگ پیرۆز دەکەن.

کۆمیتەی هەرێمی پێنج:

ڕۆژی ٢٠٠١/٦/٢، کۆمیتەی هەرێمی پێنجەمی فیدراسیۆن سێیەم کۆبوونەوەی خۆی لە شاری هێلسینگبۆری پێکهێنا. نوێنەرانی کۆمەڵەکانی هێلسینگبۆری، ئاشتیی مالمو و کۆمەڵەی کریستیانستاد و ئەمیر جەرگیس و ماجید عەلی لێپرسراوانی کۆمیتەی هەرێمی پێنج بەشداریی ئەو کۆبوونەوەیان کرد. لە کۆبوونەوەکەدا، سەرەتا بەبۆنەی بیستەمین ساڵی دامەزرانی فیدراسیۆن پیرۆزباییان لە ئەندامان و لایەنگرانی فیدراسیۆن لە ئۆرگانەکان و کۆمەڵەکانی ئەندامدا کرد. ڕاپۆرتی کار و چالاکیی کۆمەڵەکانیان خوێندەوە ولەسەر خەباتی کۆمیتەی هەرێم ، هاوکاریی نێوان کۆمەڵەکان، کۆنگرەی یەکیەتی ژنانی کوردستان، خۆپیشاندانی ڕۆژی ٢٠٠١/٦/١٦ی کۆمەڵەکانی ئەندامی فیدراسیۆن لە یۆتیبۆری، هاوینگەی فیدراسیۆن بۆ کەمئەندامان، ژنان و بنەماڵەکان لە ٤-٢٠٠١/٨/١٠ و کۆبوونەوەی بەرفراوانی ئۆرگان و کۆمەڵەکانی ئەندامی فیدراسیۆن لە ١٥-٢٠٠١/٩/١٦ باس و گفتوگۆ کرا و بڕیاری پێویست وەرگیرا.

ڕۆژی ٢٠٠١/٥/١٢، کۆمەڵەی کریستیانستاد بە بۆنەی ڕۆژی جیهانیی منداڵان، جەژنێکی خنجیلانەی بۆ منداڵانی کوردی شاری کریستیانستاد لە ناوەندی کۆمەڵە پێکهێنا، کە نزیکەی چل منداڵی کورد بەشدارییان تێدا کرد. کۆمیتەی

کارگێڕی کۆمەڵە لە جەژنەکەدا شیرینی دابەشکرد بەسەر منداڵەکاندا و دەبارەی مافی ژیان و پەروەردە کردنی منداڵان لە کۆمەڵگادا ئاگاداریی کردنەوە.

ڕۆژی ٢٠٠١/٨/١٨، بە بۆنەی تێپەڕبوونی بیست ساڵ بەسەر دامەزرانی فیدراسیۆندا، کۆمەڵەی کولتوریی کورد لە کریستیانستاد بە هاوکاریی ناوەندی خاچی سور و یارمەتی کۆمونی ئەو شارە، ئاهەنگێکی سەیران و هەڵپەڕکێی بۆ کوردەکانی نیشتەجێی کریستیانستاد پێکهێنا. نزیکەی ١٢٠

کۆمیتەکانی هەرێم کۆبوونەوەی خۆیان دەکەن

کۆمیتەی هەرێمی سێ:

رۆژی ٢٠٠١/٦/١٧، کۆمیتەی هەرێمی سێی فیدراسیۆن سێیەمین کۆبوونەوەی هەرێمیی خۆی بە سەرۆکایەتی بەرپرسیاری کۆمیتەی هەرێم جەمیل دەمیرجان لە شاری ئۆیرێبرو پێکهێنا. مەناف حەسەن و سەدیق جیهانی لە کۆمەڵەکانی ئیسکیلستونا، ئەحمەد سندی لە کۆمەڵەی کارلستاد، نوری سالح، سەلاح گادانی، شەهلا حەریری، عوسمان کاشانی و سەردار عومەر لە کۆمەڵەی ئۆیرێبرو، عەبدوڵلا سلێمانی و خالید سلێمانی لە کۆمەڵەی لینشۆپینگ، ئەکبەر سەفەری لە کۆمەڵەی کەمئەندامانی لینشۆپینگ و جەلال محەمەدی و ئازاد سلێمانی لە لقی لاوانی کۆمەڵەی لینشۆپینگ بەشداریی کۆبوونەوەکەیان کرد. لە کۆبوونەوەکەدا لەسەر کارو خەباتی کۆمەڵەکان و فیدراسیۆن باس و گفتوگۆیان کرد.

کۆمیتەی هەرێمی چوار:

رۆژی ٢٠٠١/٩/٣، کۆمیتەی هەرێمی چواری فیدراسیۆن سێیەمین کۆبوونەوەی هەرێمیی خۆی بە سەرۆکایەتی بەرپرسیاری کۆمیتەی هەرێم عادل دهۆکی لە شاری فالشۆپینگ پێکهێنا. شێخ کەمال، زنار و غەفور لە کۆمەڵەکانی فالشۆپینگ، عسمەت و رەمەزان لە کۆمەڵەی یۆنشۆپینگ، د. دلێر میران، سەید کەمال، بەهادین و نژاد لە کۆمەڵەی بورۆس، بەشداریی کۆبوونەوەکەیان کرد. لە کۆبوونەوەکەدا لەسەر کارو خەبات و چالاکیی کۆمەڵەکان و فیدراسیۆن باس و گفتوگۆیان کرد. بەشداران لە کۆبوونەوەکەدا جەختیان لە سەر پێکهێنانی کۆمەڵەیەکی پیشەیی بۆ مامۆستایانی زمانی زگماکی کورد لە ئاستی سویددا کرد بۆ ئەوەی منالانی کورد بە شێوەیەکی یەک رەنگ لە سوید فێری زمانی زگماکی بن.

رۆژی ٢٠٠١/٣/١١، کۆمەڵەی کوردستانی فالشۆپینگ سمینارێکی لەسەر مێژووی کۆن و نوێی کوردستان لە فالشۆپینگ پێکهێنا. د. بوخاری خدر سمینارەکەی بەرێوە برد و بە درێژی لەسەر مێژووی کورد دوا و لە کۆتایی دا وەلامی پرسیاری بەشدارانی دایەوە.

کۆمەڵەی فالشۆپینگ و کۆمەڵەی یۆنشۆپینگ لە هەرێمی چواری فیدراسیۆندا، بەشداریان کرد لە ئاهەنگی مۆسیقای نەتەوەکاندا، کە رۆژی ٢٠٠١/٥/٣٠، لە زانکۆی شاری یۆنشۆپینگ بەرێوە چوو. لەو ئاهەنگەدا هونەرمەند عادل دهۆکی بەرپرسی کۆمیتەی هەرێمی چوار لەگەڵ هونەرمەندان هەژار و خورشید دۆسکی پرۆگرامێکی زیندوویان پێشکەش کرد. لە ئاهەنگەکەدا لەسەر زمان و فەرهەنگی کوردی دوان و جل و بەرگی کوردییان نومایش کرد.

www.arsivakurd.org

لە پەیوەندیی لەگەڵ مانگرتنی کوردە ئاوارەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، لەبەر بەڕێوەبەرایەتی نەتەوەیەکگرتووەکان لە هەولێر بەهۆی کەمترخەمی کاربەدەستانی نەتەوەیەکگرتووەکان و دژایەتی دەوڵەتی عێراق بۆ ڕەوانە کردنی ئەو کوردانە بۆ وڵاتێکی سێیەم ئەنجامی گرتووە، کۆمیتەی پەنابەران ڕۆژی ٢٠٠١/٧/٢٤، نامەیەکی ئاراستەی ئەنەوەیەکگرتووەکان و بەڕێوەبەرایەتی مانگی سوری نێودەوڵەتیی لە سوید کرد و داوای لێکردن ڕێگایەک بۆ ڕەوانە کردنی ئەو ژمارەیە بۆ دەرەوەی عێراق بدۆزێتەوە.

لە چوارچێوەی هەڵوێستی نوێی حکومەتی سوید بۆ گەڕاندنەوەی پەناخوازانی کوردی باشوری کوردستان بۆ وڵات، کەیا ئیزوڵ سەرۆکی فیدراسیۆن و نزال مەحمود بەرپرسی کۆمیتەی پەنابەرانی فیدراسیۆن ڕۆژی ٢٠٠١/٨/٢٨ سەردانی بەڕێوەبەرایەتی ئیدارەی پەنابەرانی سویدیان کرد. لە کۆبوونەوەیەکدا کە لە نێوان نوێنەرانی فیدراسیۆن و بەڕێوەبەرایەتی پەنابەراندا پێکهات. جێگری ئەو بەڕێوەبەرایەتییە لەسەر گەڕاندنەوەی پەناخوازانی باشوری کوردستان ڕایگەیاند:

چونکە لە کوردستانی عێراقدا هۆیەک بۆ ڕاکردن و هاتنی کوردەکان بۆ سوید نابینرێ، حکومەتی سوید بڕیاری داوە کە ئەو کوردانەی لەو بەشەی کوردستانەوە هاتوونەتە سوید و هێشتا ئیزنی پەنابەرییەتیان پێ نەدراوە، بگەڕێننەوە باشوری کوردستان. بە ڕای لێپرسراوانی ئیدارەی پەنابەران ژمارەی ئەو کوردانە نزیک بە شەش هەزار کەسە. سوید بۆ گەڕاندنەوەی ئەو ژمارە کوردە لەگەڵ IOM واتە کۆمیتەی پەنابەرانی نەتەوەیەکگرتووەکان پێکهاتووە و ئەو کۆمیتەیەش لەگەڵ دەوڵەتی تورکیا ڕێککەوتووە کە ئاسانکارییەکانیان بۆ دابین بکات.

نوێنەرانی فیدراسیۆن لە کۆبوونەوەکەدا دژی ئەو هەڵوێستە ڕاوەستان و ڕایانگەیاند: هۆی سەرەکی ڕاکردنی کوردی باشوری کوردستان دەگەڕێتەوە بۆ ناڕون بوونی سیاسی دواڕۆژی ئەو بەشە، کە هێشتا نەتەوەیەکگرتووەکان نەیتوانیوە بۆ دابین کردنی ئەمنیەتی و پاراستنی دواڕۆژی ئەو بەشە بڕیارێکی سیاسی بدات و هەتا ئەوڕۆژەش کە خەڵک ئەمنیەتی دابین نەکرێ مافی خۆیەتی بیر لە چارەنوسی دواڕۆژی خۆی بکاتەوە. لەبەر ئەوە فیدراسیۆن دژی ئەو هەڵوێست و بڕیارەیە و داوا دەکات لە گەڕاندنەوەی ئەو ژمارەیەی کە هەموو دارایی خۆیان سەرف کردووە بۆ هاتن بۆ سوید، خۆبپارێزن. هەرکاتێک بڕیارەکەتان حوکمی یاسایی بەخۆیەوە گرت، لەو ڕۆژەوە کوردی پەناخوازی باشوری کوردستان ڕامەگرن.

جێگری ئیدارەی پەنابەران پێشنیازی فیدراسیۆنی پێ شتێکی باش بوو و ڕایگەیاند کە ئامادەن کاری لەسەر بکەن.

بابەتی دووەمی کۆبوونەوەکە دەربارەی ئەو ژمارە کوردانە بوو، کە بۆ ناساندنی خۆیان بەو ئیدارەیە، دەچنە سەفارەتی عێراق و پاسپۆرتی عێراقیی وەردەگرن. جێگری سەرۆکی ئیدارەی پەنابەران ڕایگەیاند: ئەو کەسانە ناچار نەکراون بچن بۆ سفارەتی عێراق و تەنانەت بە دڵخوازیی خۆیان چوونەتە سەفارەتی عێراق.

کۆمیتەی پەنابەران لە ماوەی نێوان دوو کۆبوونەوەی کۆمیتەی گشتییدا، ١٦ نامەی داخوازیی پەنەبەرییەتی و ناساندنی کوردە پەنابەرەکان بۆ وەرگرتنی پاسپۆرتی سوید بۆ بەڕێوەبەرایەتی ئیدراەی پەنابەران نوسیوە.

ڕۆژی ٢٠٠١/٥/٢٦، یەکیەتی ژنانی کوردستان کۆنگرەی ساڵانەی خۆی پێکهێنا. لقی ژنانی هەشت کۆمەڵە بە نوێنەرایەتی ئامادەی کۆنگرە بوون و سێ کۆمەڵەش وەک میوان بەشداریی کۆنگرەکەیان کرد. بە گشتیی ٥٣ نوێنەر و ٢٠ میوان لە کۆنگرەکەدا ئامادە بوون. کۆنگرە کۆمیتەی کارگێری نوێی هەڵبژارد. ڤیلدان تانریکلو بە نوێنەرایەتی فیدراسیۆن بەشداریی کۆنگرەی ژنانی کرد.

کۆمیتەی کارگێری یەکیەتی ژنانی کوردستان لە چوارچێوەی پرۆژەی ڕۆڵی دایک و باوکان لە ژیانی خێزاندا، ڕۆژی ٢٠٠١/٨/٦ بۆ ماوەی سێ ڕۆژ، ٣٥ ژن، ٢٩ منداڵ و ٦ لاویان بەشداریی هاوینگەی Gripsholm لە ناوچەی Södertälje کرد. یەکیەتی ژنان لەو سێ ڕۆژەدا دوو پانێلیان بۆ Sonja Sharafai پسپۆر لە پەروەردە کردنی منداڵان و Surreya Cålli پسپۆر لە بەشی دەرون پێکهێنا.

www.arsivakurd.org

٢٠٠١/٨/٤وه بۆ ماوەی سێ ڕۆژ، ٢٦ کەمئەندامی کوردی شارەکانی ستۆکهۆڵم، لینشوپینگ و ئیسکیلستونای لە هاوینگەی Gripsholm لە ناوچەی Södertälje کۆ کردەوە. لەو سێ ڕۆژەدا دوو سیمیناری لەسەر مافی کار و ژیانی کەمئەندامان پێکهێنا.

کۆمیتەی کارگێڕ لە چوارچێوەی پرۆژەی تیکەلاوییدا، ڕۆژی ٢٠٠١/٨/٨ بۆ ماوەی سێ ڕوژ، ٦٠ کەسی شارەکانی ستۆکهۆڵم و نبسکیلستونا لە هاوینگەی Gripsholm لە ناوچەی Södertälje کۆ کردەوە. لەو سێ ڕۆژەدا دوو سیمینار لەسەر کێشە لە نێوان دایک و باوک و منالان پێکهات و چەند گروپی کار بۆ لێکۆلینەوە لەسەر داخوازی بەشداران پێکهات.

ڕۆژی ٢٠٠١/٨/١٥ بۆ ماوەی پێنج ڕۆژ لە لایەن شارەوانی ستۆکهۆڵمەوە، فێستیڤالی لاوان پێکهات. فیدراسیۆن بە هاوکاری فیدراسیۆنەکانی تری بیانی وەک: فیدراسیۆنی شیلیەکان، تورکان، سۆمالییەکان و ئێرانییەکان و چەند دەزگای ڕەسمی سوید و Michail Lundin نوێنەری لیژنەی لاوان لە لایەن حکومەتی سویدەوە و کۆمەڵەی ئایدیال وەک کۆمەڵەی دایک و باوان و دژی مادە سڕکەرەکان بۆ ڕاگرتنی ئارامیی لە نێو لاوەکاندا، چاودێرییان بەسەر فێستیڤاڵەکەدا کرد. کەیا ئێزۆل و کۆڤان ئامەدەی لە لایەن فیدراسیۆنەوە بەشداریی ئەو چالاکییەین کرد.

ڕۆژی ٢٠٠١/٩/١٣، کۆمیتەی کارگێڕ بە بۆنەی کارەساتی تیرۆریستی لە ئەمریکا و شەهید بوونی ژمارەیەکی زۆر لەو وڵاتە، بەیاننامەیەکی بڵاوکردەوە و سەرەڕای شەرمەزار کردنی ئەو کارە تیرۆریستییە، سەرەخۆشی لە بنەماڵەی قوربانییەکان و گەلی ئەمریکا کرد.

لە درێژەی چالاکیی ڕێکخراوە دیموکراتییەکانی کورد لە ئەورووپادا، کە یەکەمجار لەسەر داوای فیدراسیۆن، ڕۆژی ٢٠٠٠/٦/٤ لە ABF ستۆکهۆڵم کۆبوونەوە. دوو کۆبوونەوەی تر لە ڕۆژانی ٢٠٠١/٧/٢٢ و ٢٠٠١/٩/١٤ لە شاری Wurpertalلە ئاڵمانیا و پاریس لە فەرانسە پێکهێنا. کەیا ئێزۆل سەرۆکی فیدراسیۆن بەشداریی ئەو دوو کۆبوونەوەیەی کرد. بەشدارانی کۆبوونەوەکان بریتی بوون لە ڕێکخراوە دیموکراتییەکانی کورد لە دانمارک، فەرانسە، ئاڵمان، هولەند، سوید، ئینگلیز و بلژیک. لە کۆبوونەوەی دووهەمدا لە پاریس کۆمیتەیەکی کاتی پێنج کەسی بۆ جێبەجێکردن و پراکتیزە کردنی هێندێک کاری هاوبەش پێکهات. لە هەر وڵاتێکدا تەنیا ڕێکخراوێک نوێنەرایەتی ڕێکخراوە دیموکراتییەکان دەکات و لە کۆبوونەوەکاندا بەشدار دەبێ.

ڕۆژی ٢٠٠١/٩/١٥، ئینستیتوی کورد لە پاریس بۆ دابەشکردنی بورسی خوێندنی ساڵانە لە فەرانسە و یونان پێکهێنا، کە دوو ڕۆژی خایاند. لە کۆبوونەوەکەدا ٢١ بورسی خوێندن دابەشکرا. کەیا ئێزۆل سەرۆکی فیدراسیۆن بەشداریی ئەو کۆبوونەوەیەی کرد. لەو ٢١ بورسە، ١٥ بورسی خوێندن لە فەرانسە و ٦ بورسی خوێندن لە یونان بوو. ژمارەی داواکاران لە باشووری کوردستان ٧٨ کەس، لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان ٤٠ کەس و لە باکوری کوردستان ٣٦ کەس بوو. بورسەکان بەمجۆرە دابەشکران: ٥ بورس بۆ باکوری کوردستان، ٦ بورس بۆ باشوری کوردستان و ٤ بورس بۆ ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە فەرانسە. ١ بورس بۆ باکوری کوردستان، ٢ بورس بۆ باشوری کوردستان و ٣ بورس بۆ ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە یونان.

www.arsivakurd.org

چەند چالاکییەکی فیدراسیۆن

ڕۆژی ٢٠٠١/٥/٢٧، حامید گەوهەری سکرتێری فیدراسیۆن و ڤیلدان تانریکول ئەندامی کۆمیتەی کارگێڕ بەشداریی پرۆگرامێکی ڕادیۆی زرێباریان کرد، کە لە لایەن بەرپرسیاری ڕادیۆکەوە بە بۆنەی بیستەمین ساڵی دامەزراندنی فیدراسیۆن پێکهاتبوو. گەوهەری و تانریکلو بەشێوەی ڕاستەوخۆ وەڵامی پرس و ڕەخنەی بیسەرانی ڕادیۆکەیان دایەوە. سکرتێری فیدراسیۆن هەروەها بەشداریی پرۆگرامێکی تری ڕادیۆی کوردیی ماڵمۆی کرد و بە شێوەی ڕاستەوخۆ وەڵامی پرسیاری بیسەرانی دایەوە.

ڕۆژی ٢٠٠١/٦/١٠، کەیا ئیزۆڵ و حامید گەوهەری بەشداریی پرۆگرامێکی تەلەفیزیۆنی کوردستانیان کرد، کە لەسەر مێژووی بیست ساڵەی فیدراسیۆن پێکهاتبوو.

ڕۆژەی ٢٠٠١/٦/١٠، کەیا ئیزۆڵ و حامید گەوهەری بەشداریی پرۆگرامێکی ڕادیۆی ئاشتی‌یان کرد و لەسەر مێژووی بیست ساڵەی فیدراسیۆن دوان و وەڵامی بەڕێوەبەری پرۆگرامەکە و پرسیاری بیسەرانی ڕادیۆکەیان دایەوە.

ڕۆژەی ٢٠٠١/٦/١٢، کەیا ئیزۆڵ ، حامید گەوهەری و نزال مەحمود بەرپرسیاری کۆمیتەی پەنابەرانی فیدراسیۆن بەشداریی سمینارێکیان کرد، کە بۆ ماوەی سێ کاژمێر لە ئینتەرنێت دا ئامادە کرابوو. لە سیمینارەکەدا، لەسەر مێژوو و خەباتی فیدراسیۆن دوان و وەڵامی پرسیاری بەڕێوەبەری پرۆگرامەکە و بەشدارانی سیمینارەکەیان دایەوە، کە لە کوردی بەشێک لە وڵاتانی جیهان پێکهاتبوون، وەک: سوید، ئەمریکا، ئوسترالیا، نەرویج، ئاڵمان و ...هتد.

ڕۆژانی ٢٠٠١/٦/١٦، فیدراسیۆن بە هاوکاریی کۆمیتەی هاوکاریی هێزە سیاسییەکانی کورد و کوردستانی و ئینسیاتیڤا کورد (ئیکاسە) لە سوید، هاوکات لەگەڵ دووەم کۆبوونەوەی سەرانی یەکیەتی ئەوروپا مێتینگێکی لە یۆتیبۆری ڕێکخست. حامید گەوهەری، کوڤان ئامەدی، ئەنوەر قەرەهان و لوقمان ئەرتاش بەرپرسایەتی پێکهێنانی میتینگەکەیان لە ئەستۆ بوو.

کۆمەڵەکانی ئەندام لە هەرێمی چوار واتە یۆتیبۆری، بورۆس، یۆنشۆپینگ و فالشۆپینگ بەشداریی میتینگکەیان کرد، کە لە ژێر ڕێژنە بارانێکی توند بەڕێوە چوو. Lotta Hedström قسەکەری پارتی ژینگەی سوید و Mariane Andersson ئەندامی سەرکردایەتی پارتی ناوەند و ئەندامی پەرلەمانی سوید، لە متینگەکەدا پشتیوانیی خۆیان و پارتەکەیان لە داخوازیەکانی گەلی کورد لە هەموو پارچەکانی کوردستان‌دا دوویات کردەوە. دروشمەکانی میتینگی یۆتێبۆری بریتی بوون لە :

– دەوڵەتی تورکیا بە مەرجی چارەسەرکردنی کێشەی کورد لە تورکیادا بە ئەندامەتی یەکیەتی ئەوروپا وەرگیرێ و چارەسەرکردنی کێشەی کوردی بۆ بکرێ بە مەرجی وەرگرتنی لە یەکیەتی ئەوروپادا.

– دەستەبەر کردنی ئەزمونی سیاسی باشوری کوردستان (کوردستانی عێراق) لە چوارچێوەی نێونەتەوەیی دا.

– نەگەڕاندنەوەی پەنابەرانی کوردی باشوری کوردستان بۆ وڵاتەکەیان، مەگەر بە ویستی خۆیان، قەرەبوو کردنەوەی زیانەکانیان و دەستەبەر کردنی ئەزمونی سیاسی باشوری کوردستان نەبێ.

کۆمیتەی کارگێر بەپێی پرۆگرامی پرۆژەی یارمەتی دان بە کەمئەندامانی کوردی سەر بە کۆمەڵەکانی، لە ڕۆژی

www.arsivakurdi.org

کەسایەتییەکانی کورد و بیانی سەردانی فیدراسیۆن دەکەن

ڕۆژی ٢٠٠١/٥/١٤، بەڕێز دوکتۆر عیسمەت محەمەد خالید سەرۆکی زانکۆی دهۆک بە نوێنەرایەتی هەر سێ زانکۆکانی کوردستان (سەلاحەدین، سلێمانی و دهۆک) لەگەڵ بەڕێزان دوکتۆر فەرهاد سلێڤانی و دوکتۆر عەبدولباقی ئەحمەد مامۆستایانی زانکۆکانی باشوری کوردستان سەردانی فیدراسیۆنیان کرد و لە لایەن کۆمیتەی کارگێڕەوە پێشوازییان لێکرا. کەیا ئیزۆڵ سەرۆکی فیدراسیۆن بەخێرهاتنی میوانانی کرد. دوای ئاشنا بوونی هەردوولا لەگەڵ یەکتر، سەرۆکی فیدراسیۆن بە کورتی لەسەر کار و خەبات و مێژووی فیدراسیۆن دوا، کە جێگەی خۆشحاڵیی میوانان بوو. ئەندامانی کۆمیتەی کارگێڕ چەند پرسیاریان کرد دەربارەی ڕۆڵی زانکۆکان و خوێندکاران لەسەر پرۆسەی ئاشتیی کوردستان و ئاستی زانستیی زانکۆکانی کوردستان. سەرۆکی زانکۆی دهۆک وەڵامی پرسیارەکانی دایەوە. لەو کۆبوونەوەیەدا چەندان پێشنیاز لە هەردوولاوە کرا.

ڕۆژی ٢٠٠١/٥/١٨، بەڕێز دیوید گ. هەیرش (David G. Hirsch) سەرۆکی بەشی ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاستی کتێبخانەی ناوەندیی زانکۆی لۆسائەنجلێس لە ئەمریکا سەردانی فیدراسیۆنی کرد و لە لایەن سکرتێری فیدراسیۆن حامید گەوهەری، فارس مارسێل بەرپرسی بەشی کرمانجی بەربانگ و مستەفا ئایدۆغان ئەندامی کۆمیتەی ڕاوێژ پێشوازیی لێکرا. گەوهەری بەخێرهاتنی بەڕێزیانی کرد و دەربارەی کار و خەبات و مێژووی گۆڤاری بەربانگ دوا، کە جێگەی خۆشحاڵیی ناوبراو بوو. بەشدارانی کۆبوونەوەکە چەند پرسیاریان دەربارەی کتێبخانەی زانکۆی لۆسائەنجلێس کرد و ئەویش وەڵامی پرسیارەکانی دایەوە. لە کۆتاییدا چەند ژمارەیەکی گۆڤاری بەربانگ بە دیاری درا بە کتێبخانەی زانکۆی لۆسائەنجلێس.

ڕۆژی ٢٠٠١/٦/١٢، بەڕێز کەمال بورکای سکرتێری گشتی پارتی سۆسیالیستی کوردستان لەگەڵ لیژنەیەکی پارتی سۆسیالیست سەردانی فیدراسیۆنی کرد و لە لایەن ئەندامانی کۆمیتەی کارگێڕەوە پێشوازیی لێکرا.

بەڕێز بورکای سەرەتا بیست ساڵەی خەباتی فیدراسیۆنی پیرۆز کرد و خۆشحاڵیی خۆی لە خەبات و چالاکییەکانی فیدراسیۆن و پەیوەندیی نێوان پارتەکەی و فیدراسیۆن دەربڕی و ڕایگەیاند: فیدراسیۆن وەک پێویستییەک لە ژیانی کۆمەڵایەتی و سیاسی کوردەکانی دانیشتووی سوید، بوونی پێویستە و هەموو لایەک دەبێ هەوڵی بەرەوپێشچوونی بدەین. بورکای لە کۆتایی سەردانەکەیدا، داوای لە کۆمیتەی کارگێڕ کرد، کە بۆ پێکهێنانی کۆبوونەوەیەکی تر لە نێوان ڕێکخراوە دیموکراتییەکانی ئەوروپادا تێبکۆشێ.

ڕۆژی ٢٠٠١/٩/٣، بەڕێز تەها بەرواری نوێنەری حکومەتی هەرێمی کوردستان سەردانی فیدراسیۆنی کرد و لە لایەن ئەندامانی کۆمیتەی کارگێڕەوە پێشوازیی لێکرا. بەڕێز بەرواری خۆشحاڵیی خۆی لە پەیوەندیی نێوان فیدراسیۆن و نوێنەرایەتی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە سوید دەربڕی و چەند ئاگاداریی و پێشنیاری ئاراستەی کۆمیتەی کارگێڕ کرد.

www.arsivakurd.org

بەڕێز جەلال تاڵەبانی سکرتێری گشتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان

بە داخ و پەژارەیەکی زۆرەوە هەواڵی دڵتەزێنی شەهیدکردن و سەربڕینی ژمارەیەک لە پێشمەرگەکانی یەکێتی نیشتیمانی کوردستانمان بە دەست چەکدارە تیرۆریستەکانی جوندوالسلام لە شەوی ٢٠٠١/٩/٢٣ پێگەیشت. بەم بۆنەیەوە سەرەرای شەرمەزار کردنی هەموو کردەوە تیرۆریستیەکانی ئەو تاقمە بەکرێگیراوە، بە ناوی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید سەرەخۆشی لە بەڕێزتان، بنەماڵەی شەهیدان و یەکێتیی نیشتمانی کوردستان دەکەین و سێبوریتان بۆ بە ئاوات دەخوازین.

لەگەڵ سلاوی برایانەمان

کەیا ئیزۆڵ

سەرۆکی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید

٢٠٠١/٩/٢٧

بە داخ و پەژارەیەکی زۆرەوە هەواڵی دڵتەزێنی شەهیدبوونی کاکە شازاد سائب وەزیری کشتوکاڵ و ئاودێریی ئیدارەی ناوچەی سلێمانیمان پێگەیشت. بەم بۆنەیەوە بە ناوی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید سەرەخۆشی لە بەڕێزتان، بنەماڵەی کاک شازاد و یەکێتیی نیشتمانی کوردستان و دۆست و ئاشنایانی دەکەین و سێبوریتان بۆ بە ئاوات دەخوازین.

لەگەڵ سلاوی برایانەمان

حامید گەوهەری

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید

٢٠٠١/٥/٢٢

بۆ بەڕێز یەکێتی نیشتمانیی کوردستان
کۆمیتەی ڕێکخستنی سوید !

هەروەکوو ئاگادارن فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان ڕۆژی ٨-٢٠٠١/٦/١٠ بیستەمینساڵی دامەزرانی خۆی پیرۆز دەکات، لەبەر ئەوە ناچارین بە ڕێگای ئەم نامەیەوە بیست و شەشەمین ساڵی دامەزراندنی یەکیەتییەکەتان یەکێتی نیشتمانیی کوردستان پیرۆز بکەین.

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید پشتی هەنگاوی ئاشتیخوازانەی ئێوە برایانی یەکێتی نیشتمانیی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان دەگرێ کە بۆ یەکخستنەوەی هەردوو ئیدارەی سلێمانی و هەولێر و سەرخستنی ئەزمونی باشوری کوردستان هەڵی دەگرن. جارێکی دیکەش بە ناوی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانەوە لە سوید پڕ بە دڵ پیرۆزباییتان لێ دەکەم و سەرکەوتنتان بە ئاوات دەخوازم.

پیرۆز بێ ٢٦مین ساڵی دامەزراندنی یەکێتی نیشتمانیی کوردستان.

لەگەڵ ڕێزماندا

کەیا ئیزۆڵ

سەرۆکی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید

٢٠٠١/٦/٧

www.arsivakurd.org

بەهای شتێ یان کەسێ بخرێتە گەڕ، یان ئامانجی تیرکردنی ئارەزووییەک بێ، یان بۆ ڕەواندنەوەی دڵەڕاوکێ، هانای بۆ ببرێت. یان تەنیا بۆ چێژ لێ وەرگرتن، بۆ نموونە لە ڕێی گەمە بە وشە کردنەوە. شەمران ئەلیاسری دەیگوت: (ان الامبریالیه المسلحه بالدجاج.) لە بری المدجه بالسلاح. المتشائل، ساتیرەڕۆمانێکی ئەمیل حەبیبییە، کە هەر لە ناونیشانەکەیەوە، گەمەی بە هەردوو وشەی متشائم (ڕەشبین)و متفائل (گەشبین)کردووە.

سەبارەت بە ڕۆمانی (ناوی گوڵ)ی ئیمبێرتۆ ئێکۆ کە بە پازدە ساڵ نووسراوە و تا هەنووکە شازدە ملیۆنی لێ فرۆشراوە، میلان کوندێرا دەڵێ: (ناوی گوڵ بۆ داکۆکیکردن لە پێکەنین نووسراوە.) کە بۆرگۆ، ئەو پیاوەی لە ڕۆمانەکەدا داکۆکی لە ئایین دەکات، دەڵێ: (پێکەنین جەستە دێنێتە سەما، سیما دەشێوێنێ و کارێ دەکا ئینسان لە مەیموون بچێ.) قارەمانی ناوی گوڵ دژی ئەم بۆچوونە دەوەستێ و دەبێژێ: (مەیموون پێناکەنێ، لە نێو هەموو زیندەوەراندا تەنیا ئینسان دەتوانێ پێبکەنێ.)

ڤاتیکان زۆر سەغڵەت بوو بەوەی داریۆ فۆ ١٩٩٧ نۆبێڵی وەرگرت و گوتی: بە داخەوە دوای پراندیللو، قۆشمەچییەکی وەک فۆ، نۆبێڵ وەردەگرێ. لە تورکیا تیپێکی شانۆیی کاتێ سەرقاڵی نمایشکردنی پییەسێکی داریۆ فۆ بوون، بۆمبێکی ئیسلامە توندڕۆکان لە نێوانیاندا تەقییەوە.

پێکەنین کە لە ڕوانگەی (میخاییل باختین)ەوە (لەبەر ڕۆشنایی لۆگیکدا لێک نادرێتەوە،) جگە لەوەی (مەشقی گەلێ ماسوولکەیەو تەکنیکێکی هەناسەدانە،) گەلێ سوودی دیکەشی هەیە:

* ئینسان لە ژاراوییبوونی جەستەیی و مەعنەوی دەپارێزێ.
* ئینسان لە بەردەم خەمۆکی، بێخەوی، دڵەڕاوکێ و ترسدا بەهێزتر دەکا.
* خەفەت لە بیر ئینسان دەباتەوە و کارێ دەکا پتەوتر خۆی لە بەردەم ئازار و نەخۆشی جەستەییدا ڕابگرێ.
* مێشک مەساج دەکات و لە بواری سێکسدا وزە بەخشە.
* کاریگەرێتی گوشاری کار کەم دەکاتەوە و بەری گۆلی پیشخواردنەوە بەرەلا دەکا.
* یارمەتی دڵ و خوێنبەرەکان دەدا، تا جوانتر بە ئیشی خۆیان هەڵبسن.
* لە ڕووی دەروونییەوە چالاکی بەخشە، ئاخر وەرزش لەش خاوێن دەکاتەوە، پێکەنینیش گیان.

کلۆدیا سییەس کە دەروونناسێکی ئەڵمانە دەڵێ: ‹پێکەنین و گاڵتەکردن بە هەڵەی کەسانی دیکە، دیاردەیەکی شارستانییە، دەبێتە هۆی کەمکردنەوەی ئەو گوشارەی لەسەر خەڵکی هەیە و ماندوویی لە لەش و گیانیان دەر دەکات، بۆیە ئەوی بە هەڵەی کەسێ پێبکەنێ، هیچ پێویست ناکا، سەرزەنشتی خۆی بکا.›

ڤۆڵتێر دۆنکیخۆتەی سێرڤانتسی کە لوتکەی ئەدەبی ساتیرە، بە ئۆدیسا بەراورد کردووە. شیلینگ بە نموونەی باڵای ڕۆمانی زانیوە. دەستۆیڤسکی پێی وابووە: ڕۆمان لە دۆنکیخۆتە قووڵتر و بەهێزتر نەنووسراوە. هاینە، ستاندال، سانت بیف و هۆگۆ بەرز دۆنکیخۆتەیان، کە ئاوێنەیەکی ڕاستبێژی سەردەمەکەیەتی، بە هەموو شەرمەزاری و گەندەڵییە سیاسی و کۆمەلایەتییەکانییەوە، نرخاندووە. سێرڤانتس لە ژیانیدا کوێرەوەرییەکی زۆری دیوە و لە زیندانەوە دەستی بە نووسینی دۆنکیخۆتە کردووە، هەر بۆیە گاڵتەجارییەکەی هەمیشە خەمناکە.

(ژن وەک شووشە وایە،
نابێ تاقی بکەینەوە بزانین دەشکێ یان نا،)

سێرڤانتس بەو زمانە شیعرییە، دۆنکیخۆتەی نووسیوە. ساتیری وا سەرکەوتوو، سنووری وەخت دەبەزێنێ و لە هەموو دنیادا خەڵکی دەهێنێتە پێکەنین.

ڤۆڵتێر، هۆفمان، هاینە، بێرنارد شۆ، گۆگۆڵ، ستریندبێری ، تۆخۆلسکی، ئەندریە ژدانۆڤ، کارل چاپێک، عەزیز نەسین، مرۆژیک، گۆێنتەر گراس، ئیمیلی حەبیبی و داریۆ فۆ، لە ساتیرنووسە بەنێوبانگەکانن.

2001. 09. 18

ژێدەرەکان

(1) Hans Lindström, Skrattet åt världen i litteraturen, Carlsson bokförlag 1993 Stockholm.

(2) Bengt Holmqvist, Satir från Aristofanes till Voltaire Tidens förlag 1966 Halmstad.

(3) Bengt Holmqvist, Satir från Byron till Dagerman Tidens förlag 1966 Halmstad.

(4) Peter Loewe, Vild glädje, Kultur, Dagens nyheter, 11 oktober 1997 Stockholm.

(٥) ادیب محمد الاشقر، الضحک، هل نأخذه علی محمل الجد؟ العربی، العدد ٥١١ ص ٩٦ الکویت یونیو ٢٠٠١

(٦) اریک بنتلی، الحیاه فی الدرامه، ت: جبرا ابراهیم جبرا، ط ٣ المؤسسه العربیه للدراسات و النشر ١٩٨٢ بیروت.

(٧) ما بعد الحداثه، ترجمه د، اشرف صالح، الثقافه العالمیه، عدد ٨٣ ص ١٣٧ الکویت ١٩٩٧

(٨) د. غبریال وهبه، دون کیشوت بین الوهم و الحقیقه، ١٩٨٩ مطابع الهیئه المصریه العامه للکتاب.

(٩) عەلی ئیسماعیل زادە، هەرێم و سنووری تەنز، مەهاباد، ژ: ٢ ل ٣٢ بانەمەڕی ١٣٨٥

(١٠) د. مکرم تاڵەبانی، شێخ ڕەزای تاڵەبانی، ل١٢ دەزگای ئاراس ٢٠٠١ هەولێر.

(١١) ڤربانتس، دون کیخوته، ت: عبدالرحمن بدوی، دار المدی ١٩٩٨ دمشق.

www.arsivakurd.org

پێی نووسراوە. زمانی ڕووسی مردبوو، پووشکین بەو ڕۆمانە گیانی کردەوە بە بەریدا. ساتیر ئەگەر بە زمانێکی ئاسانی قووڵ نووسرا، چونکە خوێنەرێکی زۆری هەیە، ڕۆڵێکی گرنگ لە خاوێن ڕاگرتن و گەشەپێدانی زماندا دەگێڕێ.

ساتیر بە زمانێکی ئەدەبیی گاڵتە ئامێزی ڕەوان و شیرین، ڕاستییەکی تفت و تاڵ بەسەر دەکاتەوە. ساتیرنووسین کارێکی گەلێ دژوارە، ئاخر ساتیرنووس بۆ نموونە ئەگەر هانای بۆ ژانری چیرۆک برد، دەبێ وێڕای ڕەچاوکردنی تایبەتمەندییەکانی چیرۆک، وریای ئەوەش بێ، ئەوی دەینووسی مەرجەکانی ساتیریشی تێدا بێ. کارێکی ئاسان نییە، تاڵترین ڕەخنە، لە شیرینترین شێوەدا بدرکێنی، ئاخر (ساتیر کاکڵەیەکی تاڵە، لە نێو توێکڵێکی شیریندا و نامەیەکی تەوساوییە لە کەسێکەوە کە دەزانێ، بەڵام ناتوانێ، بۆ کەسێ کە دەتوانێ، بەڵام نازانێ.)

زۆر جار ئەوانەی دەکەونە بەر هێرشی ساتیر و دەبنە کەرەسەی قۆشمە، باڵانسیان تێک دەچێ. لیسینگ دەڵێ: (بۆ داکۆکیکردن لە بیروڕا کۆمەڵایەتییەکان هیچ هۆکارێ هێندەی پێکەنین کاریگەور نییە.) تیری ساتیر دەشێ هێندە بە ئازار بێ، کەسی ئەنگاوتە هیچ خۆشییەکی لێ نەبینێ و ئاوەز لە دەست بدات و بیر لە تۆڵە بکاتەوە. جێی سەرنجە (ئەوانەی بەر پلاری شێخ ڕەزا دەکەوتن، نە خۆیان و نە کەسوکاریان دڵگیر نەدەبوون و لە سووچی هونەرییەوە، تەماشای ئەو شیعرانەیان دەکرد.) بە هۆی شیعری جوانی شێخ ڕەزاوە، ناوی دەیان کەس بە نەمریی ماوەتەوە. ئەگەر هەجووی ئەو نەبووایە، کێ حەمەی وەستا فەتاحی دەناسی؟

ئامانجی ساتیر هەر وروژاندنی پێکەنین و بەخشینی چێژ و خۆشی نییە بە خوێنەر، بەڵکوو بانگکردنێتی بۆ بیرکردنەوە و پرسیاری قووڵ کردن. ساتیر پشت بە irony دەبەستێ، شتێ دەڵێت و مەبەستی پێچەوانەکەیەتی. ساتیرنووس شتی ئاسایی بە شێوەی سەیر کە مایەی پێکەنین بێ، نیشان دەدا. ساتیرنووس بە شێوەیەکی خاوێن چێژ و خۆشی بە خەمباران و تووڕەبووان دەبەخشێ و ڕەگەزی مێ، میللەتێ، خێڵێ، یان خەڵکی شارێکی دیاریکراو بریندار ناکا.

خەڵکی ساکار پێیان وایە کۆمیدیا پێوەندیی بە ئازارەوە نییە، وەلێ لە ساتیردا لەو دیو هەر قاقای پێکەنینێکەوە، قوڵپی گریانێک خۆی مات داوە. پێکەنین پێوەندیی بە پاشخانی ڕۆشنبیرییمانەوە هەیە و لەو سەرچاوەیەوە هەڵدەقوڵێ کە دنیای پێ دەبینین. ئاخر بە هۆی پێکەنینیشەوە دەکارین گوزارش لە خۆمان بکەین. بینینی لایەنی قۆشمە لە ڕووداوێک، یان دیاردەیەکدا، پێویستی بە ئاستێک لە زیرەکیی هەیە.

پێکەنین بە گژ ئەوانەدا دەچێتەوە کە کوێرانە داکۆکی لە بیروباوەڕێک دەکەن. پێکەنین هەرگیز ئامێرێک نەبووە بە دەست دەسەڵاتدارانەوە بۆ سەرکوتکردنی بێدەسەڵاتان. پێکەنین هەرگیز دۆگمای نەخولّقاندووە. ئەوی لە خۆی و دەوروبەر ڕازی بێ و قەت پیشی نەخواردبێتەوە، بەهای گاڵتە نازانێ و چونکە پێویستیشی بە تەنفیس نییە، دەشێ هیچ قۆشمەیەک نەیهێنێتە پێکەنین.

کۆمیدیاش وەک تراجیدیا، یاریدەی پاکژکردنەوەمان دەدا. پێکەنین زەبروزەنگ لە ناو دەبا. فرۆید پێی وایە قۆشمە ئینسان خاوێن دەکاتەوە و پێکەنین دەیگەڕێنێتەوە بۆ ئامێزی منداڵی. تراژیدیا لە ڕێی وروژاندنی بەزەیی و ترسەوە، ئینسان پاکژ دەکاتەوە، کۆمیدیا لە ڕێی نیشاندانی هاوسۆزی و سووکایەتی پێ کردنەوە.

خوێنەر بەزەیی بە دۆنکیخۆتە و سانچۆدا دێتەوە. لە کن بینەری هەستناک (پیسکەی تەڕپیر)ی مۆلیریش شیاوی بەزەیی پێدا هاتنەوەیە.

مۆرالیستەکان پێیان وایە، تەنیا تراجیدیا هونەرێکی باڵایە و کۆمیدیا بە هێند ناگرن. کۆمیدیا بۆ نموونە لای مۆلیر کارێ دەکا خۆمان بناسین، ئاخر ڕووپۆشە ساختەکان لا دەدات و ڕووخسارەکان وەک خۆیان نیشان دەدا.

بۆ ئەوەی ساتیر (کە ئیسفەنجێکە زووخاو هەڵدەمژێ،) دروست ببێ، پێویستە لای کەم گەوجێک و فێڵبازێک هەبن؛ ساتیر زادەی پێوەندیی نێوانیانە. هەمیشە قارەمانی ساتیر گێلە. فرۆید دەڵێ: نوکتە پێویستی بە سێ کەسە. یەکێک کە دەیگێڕێتەوە، یەکێک کە نوکتەکەی لێ قەوماوە، یەکێک کە گوێی لێ دەگرێ. نوکتە کە هەر یەکەم جار گوێگر دەبزوێنێ، گێڕانەوەی جۆرێکە لە هونەر، وەلێ ئەوی لە کاتی پەیڤیندا نوکتە دروست بکا، بلیمەتە.

نوکتە یان خاوێنە، یان بریندارکەرە و مەبەستێکی ئابڕووبەرانەی لە هەناودایە و لە ساتیر نزیک دەبێتەوە. قۆشمە هەیە سەرچاوەکەی شیرینە و هەیە لە سەرچاوەیەکی تاڵەوە هەڵدەقوڵێ. ئەو نوکتانەی مەبەستێکیان لە ناخیاندا حەشار داوە، کاریگەرترن.

نوکتە تەنیا پشت بە گاڵتە دەبەستێ، بەڵام ساتیر گاڵتە و بەزەیی. پیاوێکی پیر کە بەشێوەیەکی ناشیرین قژی بۆیە کردبێتەوە، لە نوکتەدا، مایەی پێکەنینە، لە ساتیردا جێی پێکەنین و بەزەیی پێدا هاتنەوەیە. ڕووداوێک بۆ ئەوەی بگاتە ئاستی ساتیر، پێویستە ناکۆکی، یان پارادۆکسی لە نێو خۆیدا هەڵگرتبێ و ئاماژە بۆ تابوو بکات. لە ساتیردا پشت بە ڕێکەوت بەستن، خاڵێکی لاواز نییە، بەڵکوو لە خزمەتی دروستبوونی گاڵتەدایە. چیرۆکەکانی عەزیز نەسین پڕن لە ڕێکەوت.

گاڵتە دەشێ بە مەبەستی کەمکردنەوە لە

www.arsivakurd.org

قوڵپی پێکەنین

حەمەسەعید حەسەن

کاغەزم لە بەردەمدایە،
قەڵەم بە گوێمەوەیە،
ئانیشکم لەسەر مێزەکەمە،
دەستم بە ڕوومەتمەوە گرتووە،
بیر دەکەمەوە چی بنووسم؟ (سێرڤانتس)

ساتیر سەرەتا بە شیعر (دژی جەنگ و ژنی جادووباز) نووسراوە و دواتر پەڕیوەتە نێو هەموو ژانرە ئەدەبییەکان، بە تایبەتی شانۆنامە و ڕۆمان. بە زەحمەت ڕۆمانێک هەیە، ساتیری تێدا نەبێ. ساتیر کاریکاتیرە بە وشە و باس لە بەدرەوتاری دەکات و ڕووناکی دەخاتە سەر پێوەندییە نەگونجاوەکان.

یۆڤەنالیس کە پێش لە دایکبوونی مەسیح ژیاوە و دەشێ یەکەمین ساتیرنووس بووبێ. دەیگوت: ئەستەمە لەم سەردەمەدا بژیت و ساتیر نەنووسی. لە هیچ سەروەختێکدا ساتیرنووس لەسەر بابەت پەکی ناکەوێ. ڕۆمەکان سەد ساڵ پێش لەدایکبوونی مەسیح ساتیریان نووسیوە. دێرینترین ساتیری سویدی لە سەدەی پازدەیەمدا دژی جیاوازی ئاستی ژیانی هەژاران و دەوڵەمەندان نووسراوە.

ساتیر لە بنەڕەتدا فۆرمێکی ئەدەبیی لاتینییە بە نێوەڕۆکی جیاواز، کە دەشێ بریتی بێ لە فەلسەفەی مۆڕاڵ، ئەدەبی گەشت و گوزار، یان گێڕانەوەی ژیننامەی کەسانی نێودار بە شێوەی گاڵتەجاڕی. تیۆریی ئەدەب ساتیر دەباتەوە سەر کۆمیدیا. ساتیر لە فۆرمێکی ئەدەبیدا بە شێوازێکی گاڵتەجاڕییانەی بریندارکەر، ڕەخنە لە دیاردە و کەسایەتییە سیاسی و کولتوورییەکان دەگرێ.

ساتیر بە باڵی تەوس و لاقرتێ دەفڕێ ، بێ سڵکردنەوە ڕاستی دەڵێت، تیرێکە ڕووی لە سنگی جەللادە و دەستێکە تەوقە لەگەڵ دیکتاتۆردا ناکا. ساتیر خوێنشیرینانە باس لە لایەنە تاڵەکانی ژیان دەکات و گاڵتەئامێزانە کارەسات بەسەر دەکاتەوە و خوازیارە لێوی خوێنەر بە زەردەخەنەیەکی تەوساوی بگەشێنێتەوە.

ساتیر مەرج نییە شیعر بێ، وەلێ گرنگترین ڕەگەزی شیعر کە ڕاستگۆییە، خوێنە و بە دەماریدا دەگەڕێ، هەر بۆیە خوێنەری ئاسایی بە تامەزرۆییەوە و بە ئاشکرا لە ئامێزی دەگرێ و هەڵبژاردەیش بە نهێنی دەم بە پلووسکییەوە دەنێ.

ساتیر گاڵتەئامێزانە باس لە شتە هەرە جیدییەکان دەکات. ئەوە نییە گەلێ جار، لەسەر شانۆی ژیانیش، ڕاستی لە ڕێی قۆشمەوە دەدرکێنین و کە گوێگر مەبەستی قسەکە دەناسێتەوە و گرژ دەبێ، وا ڕاهاتووین بڵێین: شۆخی بوو.

ساتیر بە کلیلی پێکەنین دەرگای مێشک دەکاتەوە، تا هۆش بچێتە ژوورەوە. ساتیر بتی داب و نەریتی دێرین دەشکێنێ، ئابڕووی پارێزەرانی ڕەوشتی زاڵ دەڕووشێنێ و خوازیاری ئەوەیە ئینسان سەر بۆ فیکری سەروەر و واقیعی باو نەوی نەکا.

باشترین جۆری نواندن، ئەوەیە بینەر هەست نەکا، ئەکتەر سەرقاڵی نواندنە، بەڵکوو پێی وابێ، ئەوی لەسەر تەختی شانۆ دەیبینێ، ژیانێکی ڕاستەقینەیە. باشترین جۆری وەرگێڕان، ئەوەیە

خوێنەر هەست نەکا، ئەوی دەیخوێنێتەوە وەرگێڕانە، بەڵکوو بە ئۆرگیناڵی تێ بگا. باشترین جۆری ساتیریش ئەوەیە، نووسەر هەست نەکا سەرقاڵی نووسینە. بەرهەمێ ئاوا خۆڕسکانە لە دایک ببێ، ڕاستگۆیی لێ دەتکێ.

ئەبوو جەعفەری مەنسوور دەیگوت: (خەڵکینە خوا منی کردووە بە خاوەنی سامان و گیانی ئێوە، گەر بمەوێ هەردووکیتان لێ زەوت دەکەم.) هەنووکەش ویلایەتی فەقیە (مافی ئەوەی هەیە، فەرمان بدات ماڵی موسڵمان کاول بکرێت و ژنیشی پێ تەڵاق بدات.)

گوێنتەر گراس پێی وایە (هیچ شتێ هێندە باڵا نییە کە نەتوانین گەمەی پێ بکەین.) بۆیە دەشێ ئەو گوتە (پیرۆزانە) ببنە کەرەسەی ساتیر. (میلان کوندێرا)ش دەڵێ: <ساتیر هونەرێکە لە ڕێی گاڵتەکردن بە بیر و کردەوەی کەسانی ناخپووتەوە، پەیامی خۆی دەنێرێ.>

بایەخی ڕۆمانی (ئۆجین ئۆنیگین)ی پووشکین، بەو زمانە شیعرییەوە بەندە کە

www.arsivakurdi.org

زمان

نەوزاد وەلی

دوابەدوای بڵاوبوونەوەی ژمارەی پێشووی بەربانگ، هەندێک لە خوێنەران پەیوەندییان پێوەکردین و گفتوگۆیەکی زۆر کرا دەربارەی بابەتەکەی (زمان)ەکە، زمانی بازاڕیی و منالّی کورد لە ئەوروپا.

بەگشتیی ئەو خۆشک و برایانە لە خوێنەرانی بەربانگ و گوێگرانی ئەو ڕادیۆیانەی کە بابەتەکانی بەربانگیان بڵاوکردبووەوە، ڕایان وایە کە ئەبێ بەربانگ زۆرتر لێکۆڵینەوە و بابەتی هەمەجۆرە دەربارەی زمان بڵاوبکاتەوە، بەڵام ناکرێ ئەوەش نەڵێین کە برایەک پێی وابوو بەوجۆرە بابەتانە نانبڕاوی ئەکەین و لەو مامۆستایەتیەش زیاتر هیچ کارێکی تری بۆ ناکرێت.! گرنگیش ئەوە بوو کە خۆی دانی نا بەو ڕاستییەدا کە کاری ئەو تەنیا (دەرس وتنەوە)کەیە و (خەتا)ی ئەو و کەسانی وەک ئەو نیە کە کەسانێک بە مەبەستی پارە پەیداکردن کتێبی هەمەجۆرە دەرئەکەن و زمانەکە ئەشێوێنن و سەر لە منالانیش تێکئەدەن.

بەڵێ ڕاستە، ئێمە چەندان جار باسی ئەو دیاردەیەمان کردووە، بەڵام ئەوە مانای ئەوە نیە کە مامۆستاکانیش تەنیا لەبەر خۆژیاندن پشت ببەستن بەو جۆرە کتێبانە و هەوڵی ڕاستکردنەوەی هەڵەکان نەدەن و بڵێن ئەوە کاری ئێمە نیە! ئێمە بە گوێرەی توانا و بە شێوەیەکی زانستییانە کۆشش ئەکەین لە پێناوی پۆشتەکردن و دەوڵەمەندکردنی زمانەکەماندا. چەند جارێکیش ئاماژەمان بەوە کردووە کە ئەوە کاری تەنیا کەسێک و دەزگایەکی ڕاگەیاندن نیە، بەڵکوو ئەو هەوڵ و کۆششە تاکانە وەک جۆگەلە وان و ئەگەر بەردەوام بن، ئەوا لە ئەنجامدا هەر ڕووبارێک دروست ئەکەن، جا زوو یان درەنگ.

خۆشکێک وتی بۆچی ئێوە ڕەخنە ئەگرن لە مامۆستاکانی دەرەوەی وڵات، بەڵام ڕەخنە ناگرن لە بڵاوکراوەکان و دەزگاکانی ڕاگەیاندنی کوردستان و دەرەوەش کە سەرتاپایان هەڵە و شێواندنی زمانەکەمانە، دیارە ئێوە سەیری بە ناو (گۆڤاری...) ناکەن کە لێرە لە (سوید) جارجار دەرئەچێت، ئەی بۆچی ڕەخنەیەکی لێ ناگرن!

ئێمە ئەم جارەش دووپاتی ئەکەینەوە کە ئەوە کاری ئێمە نیە و ناتوانین بەم ڕۆژگارە دێڕ بە دێڕی بڵاوکراوەکان و وتە بە وتەی دەزگا ڕاگەیاندنە کوردییەکان هەڵسەنگێنین و ڕەخنەیان لێ بگرین. هەرچەندە لە ڕاستیشدا تەنیا سەیری مانشێت و سەرباسەکان بکەیت، سەدان هەڵە و شێواویی ئەبینیت، بەڵام ئایا ئەوە کارێکی وا ئاسانە؟

پرسیارەکانی ئەو خوشک و برایانە و دەیان پرسیاری تر هەموویان ڕەوان، بەڵام هەموو لایەکمان ئەو ڕاستییە باش ئەزانین کە لە ڕۆژگاری ئەمڕۆدا ناکرێ ناوی بڵاوکراوەکان بهێنین و بەراوردیان بکەین کە کامیان باشترە لە ڕووی زمانەوانییەوە، ئەوەش هەر کارێکی ئاسان نیە، چونکە تا دووبەرەکی سیاسی لە ناوماندا هەبێت، ئەوەمان پێناکرێت، بۆ ئەوەی کە نەمانخەنە بەرەی لایەنێکی دیاریکراوەوە. لەناو کورددا ڕەخنەگرتن لە شێواز و کەموکوڕیی بڵاکراوەی حیزبێک، ئەمڕۆ بە ڕەخنە ئەژمێررێت لە حیزبەکە، بۆیە ئێمەش خۆمان ئەپارێزین لەو کێشەیە.

بە هەرحاڵ... ئەوەی جێی سەرنجە ئەوەیە کە لەم دواییەدا چەندان وشە و زاراوە بەزۆر ئەقەبڵێنرێن بە سەر زمانەکەماندا و کەسانی (قەڵەمبەدەست)یش بێ یەک و دوو چاولێکەریی ئەکەن لە بەکارهێنانیاندا و لەو گفتوگۆیەشدا لەگەڵ ئەو چەند خوشک و برایەدا هەندێکی تێبینی و گفتوگۆ کرا.

وشەی ساز ئاوەڵناوە، هەر وەک جوان و ناشیرین و ...هتد، لە سۆرانییدا تا ئێستا ساز (کراوە) نەک (دراوە)، جوان یان ناشیرین (کراوە) نەک (دراوە)، بەڵام بۆچی ئەکرێت بە (سازدان)!

شایان کۆی (شا)یە، بۆ وەسفی هەر شتێک کە بە نرخ و بەرز و گرنگ بێت، (شایان)ی ئەوەیە یان (شایان)ی نیە، بەڵام ئەمڕۆ بە زۆر خەریکە ئەویش هەر وەک (چەندان) کە کراوە بە (چەندین)ی فارسیی، ئەمیش ئەکەن بە (شایەن)، هەر وەک بڵێیت لەسەر کێشی (شایەر) وەرگێرابێت!

کۆبوونەوە تا ئێستا لە کوردییدا (کراوە)، بەڵام ئەمڕۆ کەسانێک ئەوەندە عەرەبییەکەیان تۆخە، ئەیکەن بە (گرێ)

بۆ لاپەڕەی ٢٣

www.arsivakurdi.org

تێرۆریستان و تێرۆریزم.

ئایا ئەگەر لە کاتی خۆیدا ئەو تێرۆریستانە بدرانایە بە دادگا و سزای ڕەوای خۆیان وەرگرتایە... ئەمڕۆ کارەساتەکانی شارەزور و ئاوایی (خێڵی حەمە) دروست ئەبوون؟ ئەو هێزە ئیسلامییانەی کە (جندالاسلام)یان لێ هەڵوەری، ڕۆژ بە ڕۆژ نمونەی ئەو تێرۆریستانە لە داوێنیان ئەکەوێتە خوارەوە!

ئایا ئیتر ئەمڕۆ کاتی ئەوە نەهاتووە کە تێرۆریستانی کوردستان و تاوانبارانی شەهید کردنی فرانسۆ بە سزای ڕەوای خۆیان بگەن؟

ئایا ئەمڕۆ کاتی ئەوە نەتاتووە کە هەموو لایەک چاوێک بخشێننەوە بە هاوکێشەکانیاندا و هاوکاریی یەکتر بکەن؟

ئایا حکومەت و پەرلەمانێکی یەکگرتوو، هاوکاریی نێوان حیزب و لایەنە (شارستانییەکان)، سەروەر کردنی یاسا، دیموکراتیی و چارەسەر کردنی کێشە کۆمەلایەتی و ئابورییەکان نابنە هۆی هەلکێشانی ڕەگوڕیشەی تێرۆریزم و زۆر کێشەی تر لە باشوری ولاتدا؟

ئێمەی کورد لە کاتێکدا کە نارەزایی و نیگەرانیی خۆمان دەرئەبرین بەرامبەر بە کارەساتە تێرۆریستییەکانی نیویۆرک و پێنتاگۆن و هاوسۆزیی خۆمان دەرئەبرین بۆ لێقەوماوانی کارەساتەکە... لە هەمان کاتیشدا داوا لە گەلان و حکومەتەکان ئەکەین کە ئاورێکیش بدەنەوە لە مێژووی خوێناویی گەلی ئێمە و ژێردەستەیی

و تیرۆری ڕۆژانەی داگیرکەرانی کوردستان و وردەتیرۆریستانی خۆماڵی.

کورد پاڵپشتێکی بەهێزە بۆ دابینکردنی ئاشتیی و دیموکراتیی ناوچەکە (ئەگەر خۆی کۆک بێت). کورد لە وانەیە تاکە گەلێکی چەوساوە بێت کە بە درێژایی مێژووی جولانەوە ڕزگاییخوازییەکانی، لە دەرەوەی سنورەکانی خاکی داگیرکراوی خۆیدا، جگە لە کاری دیپلۆماتیی، بۆ تەنیا جارێکیش کارێکی نابەجێی نەکردبێت، گەلان هەموو ئەو ڕاستییە باش ئەزانن، تەنانەت دوژمنانیش ئەو ڕاستییە ناشارنەوە کە کورد لە تەواوی ئەو مێژووەدا، بۆ تەنیا جارێکیش هێرشێک یان بەرەیەکی جەنگی دروست نەکردووە لە ناوچەیەکدا کە سەر بە ولاتی داگیرکەر بێت.

بۆ کورد لەوە ئاسانتر نیە کە بۆمبێک بتەقێنێتەوە لە پایتەختێکی ولاتانی داگیرکەرانیدا، یان هەرچ شارێکی تریاندا، بەلام هەرگیز و هیچ لایەنێکی کوردستانیی کارێکی لەوجۆرەی نەکردووە و نایکات، هەر هیچ نەبێ لەو ڕوانگەیەوە کە خۆمان چێژی تێرۆری داگیرکەرانمان چێشتووە و ڕۆژانەش تێرۆر ئەکرێین. ئێمەش دەنگمان ئەخەینە پاڵ دەنگی گەلان بۆ بنبرکردنی تێرۆریزم و بەو هیوایەش کە لەم بارودۆخە نوێیەدا ئاوردانەوەیەک و خێرێکیشی بۆ ئێمە تێدا بێت.

پێویستە لەسەر لایەنەکانی کوردستان کە وەک حکومەتێک و پەرلەمانێکی یەکگرتوو یاسای هەمەجۆرە دەربکەن بۆ ڕێگرتن لە تێرۆریزم و لە هەردوو ناوچەکەی باشوردا وەک یەک و بێ جیاوازیی پەیڕەو بکرێت و داوا لە ڕێکخراوە نێودەولەتییەکان بکرێت (لەم بوارەدا) بۆ هاوکاریی و پشتگیریی.

کۆمەڵانی (17ی ئۆکتۆبەر)ی یۆنانیی، (هێزە سورەکان)ی ئیتالیی، (بادەر ماینهۆف)ی ئەڵمانیی، (سوپای سور)ی یابانیی و چەند ڕێکخراوێکی تری ئسپانیی و ئیرلەندیی، ئیتر لە دوای هەشتاکانەوە زۆربەی هەرە زۆری تیرۆرەکان، لە لایەن کۆڕوکۆمەڵە ئیسلامییە توندڕەوەکانەوە بەڕێوەچووە.

ئیسلامییەکان لە ئەفگانستان پەیکەری هەزاران ساڵەی (بودا)یان وردوخاش کرد، بە ناوی ئەوەوە کە ئایینی ئیسلام ڕێگا نادات بە بەرد و بتپەرستیی، بەڵام خۆشیان لە هەمان کاتدا (بەردەڕەشەکە) ئەپەرستن!!

لە تەقاندنەوەی پەیکەری بودادا کە کەلەپورێکی هەزاران ساڵەی مرۆڤایەتییە، نە ئەمریکا و نە ڕێکخراوی نەتەوە یەککگرتووەکان ، هیچیان نەکرد!

ئەمریکا و یارانی سالانێکی زۆرە دیکتاتۆرەکان و دوژمنانی کۆمۆنیزم (هەرچ جۆرێک بن)، قەڵەو ئەکەن و چەک و تەقەمەنی و یارمەتی هەمەجۆرەیان ئەدەن، هەروەک ئیسلامییەکانی ئەفگانستان (شۆڕشگێرانی دوێنێ و تیرۆریستانی ئەمڕۆیان)، سەدام، بەشیر. موبارەک، زایۆنیستەکان و جەنەڕاڵەکانی تورکیا، پاکستان، یەمەن، کەنداو و وڵاتانی ئەمریکای خواروو. بەڵام دیارە بیریان لەوە نەئەکردەوە کە ڕۆژێک لە ڕۆژان و دوای سەرکەوتنی ئەم ئیسلامیی و دیکتاتۆر و فاشستانە و بەهێز بوونیان، ئەبن بە بەڵا بۆ گەلانیان و بۆ ئاغاکانیشیان!

بانگەدرانی مافی مرۆڤ لە ئەمریکا و ڕۆژئاوا خۆیان کەڕ و کوێر ئەکەن لە دەست و سەرپەڕاندنی چەندان مرۆڤ لە ئافرەت و پیاو و هەرزەکاران، هەموو هەفتەیەک لە پێش نوێژی هەینیدا و لەبەر چاوی هەزاران موسوڵمان و بە فەرمانی خودی شای سعودی و کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی ئێران...

حەڵاڵکردنی خوێنی سەلمان ڕوشدی لە لایەن خومەینی یەوە و سەدان نوسەر و ڕۆشنبیری تریش کە لەم دواییەدا تیرۆر کران، تیرۆری گەورە بوون و ئەبووایە ئەمریکا و ڕۆژئاوای مافپەروەر بێدەنگییان لێ نەکردایە.

ئەمریکا و یارانی سالانێکە یارمەتی موسوڵمانە تیرۆریستەکانی فیلیپین ئەدەن کە سەدان تیرۆریان کردووە و بۆ زیاتر تۆقاندنیش خۆیان ناو ناوە (ئەبو سەیاف)، کە ئەمریکا ئەوانیشی لە دەست چوو، ئینجا کوڕی قەزافی سەرپەرشتییان ئەکات و ئەویش خۆی ناو ناوە (سەیفول ئیسلام). چونکە زۆربەی ئەو گەلانە بە نوکی شمشێر کراون بە موسوڵمان، هەر بۆیە ئەو تیرۆریستانەش هەمیشە بۆ تۆقاندنی خەڵک، ناوێکی عەرەبیی وا لە خۆیان ئەنێن کە پەیوەندیی بە شمشێر و خوێنڕشتن و سەرکردە داگیرکەرەکانەوە هەبێت. ئەگەر قەیرانەکانی باشوری کوردستان و کورد کوژییەکان نەبووایە، ئەوا هێزی سێیەم چەپەکان ئەبوو نەک ئیسلامییە توندڕەوەکان کە هەرچ ڕۆژێک دەسەڵاتیان هەبێت، کوردستان ئەکەن بە ئەفگانستان.

بۆ کورد لەوە ئاسانتر نیە کە بۆمبێک بتەقێنێتەوە لە پایتەختێکی وڵاتانی داگیرکەرانیدا، یان هەرچ شارێکی تریاندا، بەڵام هەرگیز و هیچ لایەنێکی کوردستانیی کارێکی لەوجۆرەی نەکردووە و نایکات، هەر هیچ نەبێ لەو ڕوانگەیەوە کە خۆمان چێژی تیرۆری داگیرکەرانمان چێشتووە و ڕۆژانەش تیرۆر ئەکرێین. ئێمەش دەنگمان ئەخەینە پاڵ دەنگی گەلان بۆ بنبڕکردنی تیرۆریزم و بەو هیوایەش کە لەم بارودۆخە نوێیەدا ئاوڕدانەوەیەک و خێرێکیشی بۆ ئێمە تێدا بێت.

گوناهی چەپەکانی باشور لە ئۆباڵی خۆیانە، بەڵام دوو لایەنە دەسەڵاتدارەکەش بێبەش نین لە دروستکردنی ئەو بۆشاییەی کە خۆیان باش ئەیانزانی کێ پڕیئەکاتەوە و ئەبێ بە بەڵا بۆ هەموو لایەک و بە بێ جیاوازیی!

تیرۆریستەکانی باشوری کوردستان بە گوێرەی توانای خۆیان و بارودۆخی کوردستان، تیرۆری گەورەیان کردووە. تیرۆر کردنی فرانسۆ هەریری سەرۆکی فراکسیۆنی حیزبی دەسەڵاتدار لە پەرلەماندا، پارێزگاری پایتەخت، کورد و مەسیحیی، گەورەترین کاری تیرۆریستییە کە ئیسلامییەکان تا ئەو سەردەمە لە کوردستاندا کردوویانە. بێگومان ئەیانتوانی لێپرسراوێکی تر و بەڵکوو پلەبەرزتریش تیرۆر بکەن، بەڵام فرانسۆ مەسیحی بوو! بۆیە ئیسلامییەکان چاویان پێی هەڵنەئەهات.

کوشتنی سەدان ئافرەت، لوتبرینیان، تێزاب ڕژاندن بە گیانی کیژۆڵەی کوردستاندا، گەلەکۆمەکێی دەیان و سەدان (کەڵەگا) لە کیژۆڵەی کورد لە ناوجەرگەی بازاڕی شارەکانی باشوردا و ڕاونانیان و تۆقاندنیان... لوتکەی تیرۆریستییە و گەڕانەوەیە بۆ چەرخەکانی ناوەڕاست.

بێدەنگیی و چاونوقاندن لە تیرۆر، بچوک بێت یان گەورە و دژی هەرچ لایەک و کەسێک بێت، پشتگیرییە لە

ئەوەی ئاگر لە ماڵی بەرنەبێت.. نازانێت ئازاری ئاگر چۆنە !

نەوزاد وەلی

جاران تیرۆر لە کوشتنی چەند کەسێک تێپەڕی نە ئەکرد، فڕاندن و تەقاندنەوەی فڕۆکەیەک، تەقاندنەوەی دەزگایەکی تری گواستنەوە، یان دامودەزگایەکی هاکەزایی.

لە سالانی دوای شەڕی سارددا تیرۆر چووە قۆناغێکی نوێوە، بوو بە بەشێک لە خەباتی چەندان کۆڕوکۆمەڵی توندڕەو، تەنانەت زۆر جاریش بووە بە بەشێکی گرنگ لە بەرنامەی ڕۆژانەی هەندێک لە ڕژێمەکان.

ئەنفالکردنی سەد و هەشتا و دوو هەزار کورد و کیمیابارانی هەڵەبجە و بێسەروشوێنکردنی هەشت هەزار بارزانیی و بەرپاکردنی جینۆساید، تیرۆرێکی هەرە مەزن بوو بەرامبەر بە تەواوی مرۆڤایەتی.

تیرۆر کردنی قاسملوو، شەرەفکەندی و سەدان ڕۆڵەی تری کورد لە ڕۆژهەڵات و باکور لە لایەن ڕژێمە تیرۆریستەکانی ئێران و تورکیاوە، تیرۆری گەورە بوون.

بێدەنگبوونی ئەمریکا و یارانی لەو تیرۆرە بێهاوتایانە... نیشانەی سەوز بوو بۆ پەرەسەندنی تیرۆریزمی نێونەتەوەیی. کارەساتە تیرۆریستییەکەی تەقاندنەوەی مەڵبەندی بازرگانیی جیهانیی و وەزارەتی بەرگریی ئەمریکا، ئازاری خستە دڵ و دەرونی ئەمریکا و لانکی سەرمایەدارییەوە، یانکییەکان ئاگریان تێبەر بووە و بۆ یەکەم جارە لە مێژوویاندا و لە ناو جەرگەی ماڵی خۆیاندا بەو شێوەیە ئاگر بکەوێتەوە، ئەویش کە ئاگر لە ماڵی بەرنەبێت.. نازانێت ئازاری ئاگر چۆنە!

ئەو ڕاستییەش کە ئەمڕۆ گەلانی دنیا بۆیان دەرئەکەوێت، ئەوەیە کە بێدەنگیی لە تیرۆری بچوک، ئەبێتە هۆی دروستبوونی تیرۆری گەورەتر. قوربانییەکانی تیرۆریش بە گشتیی هەر کەسانی ئاسایی و بێتاوانن.

لەبەر ئەوەی کە تیرۆر بریتیە لە سەپاندنی ویست و مەبەست، بە هۆی زەبروزەنگ و تۆقاندن و خوێنڕشتن و بێ ڕاگەیاندنی پێشینە، هەر بۆیە تیرۆریستانیش بەبێ جیاوازیی بیروباوەڕ و ڕەنگ و زمان و نەتەوە و ئایین، هەر یەکن.

بن لادەن موسوڵمانە و تیرۆریستەکانی ئاشناشی لە فیلیپین، کشمیر، ئێران، میسر، لبنان، یەمەن، سودان، جەزائیر و جێگاکانی تریش ئیسلامیین، بەڵام سوپای سوری یابانیی و هێزە سورەکانی ئیتالیی و بادەر ماینهۆف و زایۆنیستەکان و ئەوانی تر، ئیسلامیی نین.

کەواتە تیرۆر هەر تیرۆرە و هیچ پاساوێکی بۆ نیە و تیرۆریستانیش هەر یەک کانزان. ئەم کارە تیرۆریستییەی لە ئەمریکا کرا، وەرچەرخانێکە لە مێژووی نوێدا، دەرگای خستە سەر گازەرای پشت بۆ ئەمریکا و یارانی، بۆ دەستوەردانە ناو کاروباری دەوڵەتانەوە و بەهێزکردنی جێپێی خۆیان لە زۆربەی کون و قوژبنی دنیادا و سوارکردنی داشی سیاسی و سەربازیی و ئابوری خۆیان و سەپاندنی مەرجەکانیان بەسەر زۆربەی گەلاندا.

ئایا تیرۆریستان ئەم ڕاستییانەیان نەئەزانی...؟ بێدەنگیی ئەمریکا و یارانی لە تیرۆرەکانی ڕژێمە داگیرکەرەکانی کوردستان و بەڵکوو بە زۆر شێوەش پشتگیریکردنیشیان لە پێناوی بەرژەوەندەکانی خۆیاندا، بووەتە هۆی تەشەنەکردنی تیرۆر لە ناوچەکەدا.

ئەو ڕاستییەش کە زەق دیارە ئەوەیە کە لە دوای تیرۆرەکانی

ئیسلامییەکان لە ئەفگانستان پەیکەری هەزاران ساڵەی (بودا)یان وردوخاش کرد، بە ناوی ئەوەوە کە ئایینی ئیسلام ڕێگا نادات بە بەرد و بتپەرستیی، بەڵام خۆشیان لە هەمان کاتدا (بەردەڕەشەکە) ئەپەرستن!!

لە تەقاندنەوەی پەیکەری بودادا کە کەلەپورێکی هەزاران ساڵەی مرۆڤایەتییە، نە ئەمریکا و نە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان، هیچیان نەکرد!

www.arsivakurd.org

بۆ ئەورووپا، چ ئابوری و سیاسی لەو کارەساتەوە سەرچاوە دەگرێ. بە کورتیی ئەو وڵاتەی ئێمەی لێوە هاتووین، وڵاتێکی بندەست و دابەشکراوە و کۆمەڵگای بەجێماوی ئێمە، کۆمەڵگایەکی بڵاو و پاشکەوتووە.

فیدراسیۆنێکی چۆن؟

فیدراسیۆنێکی کوردستانیی و دیموکراتیی. کوردستانیی بوون بە واتای ڕێبەرایەتی کردنی هەموو کۆمەڵەکانی وڵاتپارێز و دیموکراتیی هەر چوار پارچەی کوردستان لە سوید و دیموکراتیی بوون بە واتای کۆکردنەوەی بیروڕای جیاوازی نیشتمانپەروەر و پێشڕەو، کە بەستراوەیی بە هێزێکی تایبەتەوە نەبێ.

کۆمیتەی کارگێڕ لە بەشێکی تری نوسینەکەیدا ئاماژە بە چۆنیەتی دامەزراندنی فیدراسیۆن دەکات و دەڵێ:

کۆنگرەی یەکەمی فیدراسیۆن بە هاوکاریی چەند کۆمەڵەیەکی چالاک پێکهات. سەرەتا گەلێک گیروگرفت هەبوو. جاری یەکەم چەند کۆمەڵەیەک لە هەر چوار پارچەی کوردستان بە بیروڕای جیاواز بۆ خەباتی هاوبەش کۆبوونەوە. چونکە لە سەرەتادا هێندێک گیروگرفت سەریان هەڵدا، نەیانتوانی بەیەکەوە کار بکەن. ئەوەش کارێکی نائاسایی نەبوو. بۆ چارەسەرکردنی کێشەکان کارکرا و سەرئەنجام فیدراسیۆن دامەزرا.

کۆمیتەی کارگێڕ لە یەکەم ساڵی دامەزرانی فیدراسیۆندا پەیوەندییەکی زۆر بەهێزی لەگەڵ بەڕێوەبەرایەتی ئیدارەی پەنابەران و ڕێکخراوە سیاسییەکانی سوید و دەزگاکانی حکومەت دامەزراند و چەند چالاکی باشی بە ئەنجام گەیاند. یەکێک لەوانە کارکردن بوو لەسەر پرۆژەی دانانی قوتابخانەی کوردیی بۆ منداڵانی کورد زمان، کە بە هاوکاریی ئیدارەی پەنابەران بە ئەنجامی گەیاند. بۆ ئەو مەبەستە کەسانی پسپۆری بۆ وەرگرتنی پلەی مامۆستایەتی دەستنیشان کرد. لەسەر مەسەلەی منداڵانی کورد پەیوەندیی بە شارەوانیی، سەندیکا و کۆمەڵە بیانییەکانەوە گرت. دژی هێرشی تورکیا بۆ سەر کوردستان خۆپێشاندانی ڕێکخست.

کۆمیتەی کاگێڕ بۆ یەکەمجار جەژنی نەتەوەیی نەورۆزی بە بەشداریی هەموو لایەنە کوردییەکان پیرۆز کرد. لە کۆبوونەوەیەکی بەرینی ئەندامانیدا پەیڕەو و پرۆگرامی فیدراسیۆنی خستە بەرباس و لێکۆڵینەوە و هەوڵی دەوڵەمەند کردنی دا. بۆ دانانی ڕادیۆ بە زمانی کوردیی و بڵاوکردنەوەی پرۆگرامی تەلەڤیزیۆنی هەوڵی دا و بۆ ئەو مەبەستە نامەیەکی ئاراستەی بەڕێوەبەرایەتی باڵای ڕادیۆ و تەلەڤیزیۆنی سوید کردووە. هەروەها لە نامەیەکدا بۆ فیدراسیۆنی فیدراسیۆنەکانی بیانی (SIOS) داوای ئەندامەتی لەو ڕێکخراوەدا کرد، کە فیدراسیۆنی هەموو بیانییەکانی دانیشتووی سوید ئەندامی بوون، بەڵام چونکە ئەندامانی SIOS لە وەرگرتنی ئەندامدا، مافی ڤیتۆیان هەبووە، فیدراسیۆنی تورکەکان دژی بە ئەندام وەرگرتنی فیدراسیۆنی ئێمە ڕاوەستا و لە ئاکامدا فیدراسیۆنی ئێمەیان بە ئەندام وەرنەگرت.

کۆمیتەی کارگێڕ ئەو چالاکییانە و بەشێکی تریشی لە ڕاپۆرتی خۆیدا بۆ کۆنگرەی سێیەم ئامادە کردووە و لە بەربانگی ژمارە حەوتدا، کە یانواری ساڵی 1983 بڵاوکراوەتەوە، تۆماری کردوون.

کۆمیتەی کارگێڕ بۆ بەجێگەیاندنی ئەو ئەرکانە، زەحمەت و ئازاری زۆری بینیوە. ئەندامانی بە شێوەیەکی ئاسایی نەیانتوانیوە بڕیار بدەن. زۆرجار بینراوە دوای بڕیار وەرگرتن بە هۆی ڕازیی نەبوونی ڕێکخراوەکەیان لە بڕیارەکە لە هەڵوێستی خۆیان پاشگەز بوونەتەوە و ئەمەش دژواریی لە کار و خەباتی فیدراسیۆندا پێکهێناوە. ئەو شێوە کارکردنە هەتا کۆنگرەی سێیەم و دوای ئەویش بەردەوام بووە.

دیاردەیەکی گرنگ کە لە ماوەی نێوان کۆنگرەی دووەم و سێیەم و تەنانەت ساڵانی دواییشدا بەرچاو دەکەوێ و هێشتا هەر بەردەوامە، بەرز بوونەوەی هەستی پاکی نەتەوەیی و کوردانەیە لەنێو زۆربەی کوردەکانی دانیشتووی سویددا و هەوڵدانیانە بۆ ئامانجە پیرۆزە نەتەوەییەکان، کە ئەمەش تایبەتمەندیی ئاوارە بوون و بەتایبەتیی ئاوارەکانی دانیشتووی سویدە کە بەهۆی ئازادییە دیموکراتییەکان و سەرنجدانی دەوڵەتی سویدە بە کولتور و زمان و هەستی دەروونیی دانیشتووانی وڵاتەکەی. لەبەر ئەوە، دەبێ بڵێم کە کۆمەڵگای سوید دەتوانێ زۆر بە پەلە ئاڵوگۆڕی فیکریی لە بیانییەکاندا پێک بێنێ و ئەوان بەرەو خۆناسین پاڵ پێوەنێ و کەسایەتی نەتەوەییان پێ ببەخشێ. لەم ڕوانگەیەوە پاراستنی ناسنامەی نەتەوەیی و بەرز بوونی و هەستی نەتەوایەتی لەنێو بیانییەکانی کۆڵۆنیدا زۆر بە زەقی بەرچاو دەکەوێ.

کۆمیتەی کارگێڕ بەمجۆرە کۆتایی بە بەرپرسایەتی یەک ساڵەی تێکۆشانی دێنێ و بە گوێرەی پرۆگرامی فیدراسیۆن، کە ساڵێ جارێکی بۆ کۆنگرەکانی دانا بوو، بڕیاری پێکهێنانی کۆنگرەی سێیەمی فیدراسیۆن دەدات و لە 1982/11/17 بۆ کۆمەڵەکانی دەنوسێ:

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید، لە ڕۆژانی 1982/12/5-4دا سێیەمین کۆنگرەی خۆی لە ستۆکهۆڵم پێکدێنێ. هەر کۆمەڵەیەکی ئەندام کە مافی ئەندامەتی ساڵانەی خۆی داوە، دەتوانێ بە سێ ئەندامی نوێنەر بەشداریی کۆنگرە بکات.

بە سڵاوی گەرم

کۆمیتەی کارگێڕی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان

لە سوید

کات : 10.00 -16,00

شوێن: ABF ستۆکهۆڵم

www.arsivakurdi.org

زۆردار ناتوانێ بزوتنەوەی ئازادیی لە ناو بەرێ و کردەوەکانی پتر تاوانەکانی ئاشکرا دەکات و ڕیزی گەلی ئێمە بۆ بە دەست هێنانی ئازادیی پتەوتر و شێلگیرتر دەکات. گەلی ئێمە گوێ ناداتە ئەو ڕۆژە دژوارانە و بزوتنەوەی نەتەوەیی بەرفراوانتر و پۆشتەتر دەبێ و بەرەو سەرکەوتن دەچێ و دەبێ بڵێین ڕۆژی سەرکەوتن نزیکە. کۆنگرەی ئێمە رووی ڕەشی سوپای فاشی ئاشکرا دەکات لە کوردستانی تورکیادا.

بڕیاری ژمارە ٧:

کۆنگرەی ئێمە سڵاوی خۆی ئاراستەی هەموو گیراوانی سیاسی، زوڵم لێکراوان و وڵاتپارێزان دەکات. کۆنگرەی ئێمە بۆ سەرکەوتنی هێزە وڵاتپارێزەکان لە کوردستانی تورکیا، دامەزراندنی بەرەیەکی فراوان لە وڵاتپارێزان و دیموکراتەکان بە پێویست دەزانێ و پشتی ئەو بەرەیە دەگرێ. کۆنگرەی ئێمە هەروەها بۆ دوور خستەوەی حکومەتی فاشیی و پێکهێنانی دیموکراتیی لە تورکیا و کوردستاندا بۆ پێکهێنانی بەرەیەکی بەم چەشنە، داوای هاوکاریی لە هەموو کەسایەتییە دیموکراتەکان دەکات.

بڕیاری ژمارە ٨:

کۆنگرەی ئێمە داوا لە هەموو گەلی کوردی دانیشتووی سوید دەکات بۆ کار و خەباتی ڕۆژانە لە دەوری فیدراسیۆن کۆ ببنەوە.

بژی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید
بژی خەبات و تێکۆشینی نەتەوەیی و
دیموکراتیی گەلی ئێمە
کۆنگرەی دووەمی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان
لە سوید

کۆنگرە هەروەها بڕیاریداوە کە خاوەنی ئۆرگانی تایبەت بە خۆی بێ. بۆ ئەوەش ناوی «بەربانگ»ی بۆ ئۆرگانەکەی هەڵبژاردووە، کە بە زاراوەی کرمانجی دەبێتە (بەیانی زوو، بەر لە ڕوناکی هەوا و بانگی بەیانی، یان باشتر بڵێین بە واتای «شەفەق»ە). کۆنگرەی دووەم لەسەر پێشنیازی ڕەشۆ زیلان ناوی بەربانگی لەسەر ئۆرگانەکەی داناوە. یەکەم ژمارەی بەربانگ دوای هەڵبژاردنی دەستەی نوسەران لە مانگی شەشەمی ساڵی 1982دا دەرچووە و هەتا کۆتایی ساڵی 1982، چوار ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە، کە هەر چواری بە زاراوەی کرمانجی بووە.

کۆمیتەی کارگێڕ لە ژمارە یەکی بەربانگدا ئاماژەی بە شێوەی دامەزرانی فیدراسیۆن کردووە و لە لاپەڕەی چوارەمیدا لە ژێر سەردێڕی (**بۆچی فیدراسیۆن یان بۆچی نا فیدراسیۆن**)دا دەڵێ:

بۆ ئەوەی ئەندامانی کۆمەڵەکان و ئەوانەی لە تورکانەوە هەتا ئەفریقاییەکان چ ئەوانەی ڕەش پێستن و چ ئەوانەی پێستی لەشیان سپی و زەردە، هەموو بیانییەکان لە سوید خاوەن فیدراسیۆنی خۆیانن. بە وتەیەکی تر کۆمەڵەکانی خۆیان لە ژێر ئالای فیدراسیۆنی خۆیاندا کۆ کردووەتەوە.

یەک لە هەشتی دانیشتوانی سوید بیانین. لە وڵاتی جیاوازەوە هاتوون و زمان و کولتوری جیاوازیان هەیە. ژمارەیان یەک میلیۆنە و گەلێکیان سوید بە وڵاتی دووەمی خۆیان دەزانن. لە سوید کار دەکەن، ژیانی هاوبەشی ژن و مێردایەتی پێکدێنن و دەبنە خاوەن ماڵ و لێرە دەژین. بەڵام چۆن؟ وەک بیانییەک یان وەک سویدییەکان؟ وەک بیانییەک لە سوید، کە مافی دەنگدان و خوێندن بە زمانی زگماک و دەرکردنی ڕۆژنامە و بڵاوکردنەوە و پرۆگرامی ڕادیۆ و خەباتی کولتورییان هەبێ و ئەوەش ڕاستییەکی سویدە.

مەسەلەی ئەساسی بەدەستخستن و بە کارهێنانی ئەو ماف و ئازادییانەیە. بۆ ئەوەی لەو مافانە کەڵک وەرگرین، پێویستە خاوەن ڕێکخراوی بەهێز بین. دەوڵەت و شارەوانییەکان یارمەتی مادیی و مەعنەویی دەکەن و دەڵێن:

– « ئێوە ئەگەر چەند کۆمەڵەیەکتان هەیە فەرموون فیدراسیۆنی خۆتان دامەزرێنن و بەوە کاری ئێمەش ئاسانتر دەبێ. ئێمە دەتوانین لەسەر هەموو کێشەکانتان ڕاوەستین و بە شێوەی ناوەندیی بڕیاریان لەسەر بدەین. ئێوەش دەتوانن لەسەر هەر بابەتێک بە شێوەیەکی ناوەندیی داخوازیی خۆتان ئاراستە بکەن و بە ئەنجامیان بگەیەنن. ڕاستییەکەشی ئەوەیە کە سوید کۆمەڵگای کاری ڕێکخراوەییە، چ بۆ سویدییەکان و چ بۆ بێگانەکان. نوێنەری بیانییەکان لە بەرامبەر دەوڵەتدا فیدراسیۆنەکانن. ئەوان ئەگەر خاوەن فیدراسیۆن نەبن، دەنگیان ناگاتە شوێنی پێویست. بە هۆی ئەوانەوە گەلێک کاری کولتوریی و کار بۆ قوتابخانەی خوێندنی زگماکی کوردیی و شتی تر دەکرێ.»

ئێمە ئەگەر خۆمان و نەتەوەکانی تری بیانی لە بەرامبەر یەک دانێین، دەبینین کورد نە قوتابخانە و مامۆستای بە زمانی خۆی هەیە و نە پرۆگرامی ڕادیۆ و تەلەڤیزیۆن بە زمانی کوردیی و نە دەیان پسپۆر. ئێمەش وەک بیانییەکانی‌تر پێویستە بۆ پاراستنی کەسایەتی کۆمەڵایەتی خۆمان و بۆ ئەوەی منداڵەکانمان نەتوێنەوە، دەبێ خاوەن فیدراسیۆنی خۆمان بین، فیدراسیۆنێکی بەهێز و بە توانا.

فیدراسیۆن چ شوێنێکی لە خەباتی نەتەوەی ئێمەدا هەیە؟

ئەوانەی سەرەوە بە شێوەیەکی ئاسایی لە چوارچێوەی سویددا جێ دەگرن. لەسەر کۆمەڵگای کورد لە سوید وەک گروپێکی بیانی لە وڵاتێکی بیانیدا. هەلومەرجی کورد، هەلومەرجێکی ئاسایی نیە، واتە کورد وەک نەتەوەکانی تری بیانی نیە. سەرەتا بێ دەوڵەتیی و ژێردەستیی، ئێمە لە زۆربەی بیانییەکانی تر جیا دەکاتەوە. هۆی کۆچکردنی ئێمە

www.arsivakurdi.org

ب- سالّح ئینجە لە کۆمەڵەی کارگەری کوردستان، وتەبێژی دووەم بۆ شەش مانگی دووەم.

پ- ئەشرەف ئۆکوموش لە کۆمەڵەی کولتوریی کورد لە یۆتیبۆری، بەرپرسی بەربانگ.

ت- هارون ئەلی ئاچک (شیار) لە کۆمەڵەی کولتوریی کارگەرانی کوردستان، ئەندام.

ج- شەرەفخان جەزیری لە کۆمەڵەی دیموکراتیی و کولتوریی کورد، ئەندام.

هەروەک وتم دامەزرێنەرانی فیدراسیۆن بەچەشنی ئەمرۆ تەماشای ستروکتور و سیاسەتی فیدراسیۆنیان نەکردووە و پتر فیدراسیۆنیان بۆ ڕێبەریکردنی کۆمەڵەکانی سەر بە ڕێکخراوەکانیان ویستووە. سیاسەتێک کە چارەسەرکردنی کێشەی نەتەوایەتی کوردی بە کێشەی چینایەتی جیهان و کوردستان دەبەستەوە و بە پێچەوانەی ئەمرۆ کەمتر لایەنگریی لە بیر و هەستی نەتەوەیی دەگرت. ئەو ڕاستییەش لە بڕیارەکانی کۆنگرەی دووەمدا دەردەکەوێت

بڕیارەکانی کۆنگرەی دووەم

بڕیاری ژمارە ١: کۆنگرە پشتگیریی مافی گەلی فەلەستین و ئەفریقای باشور دەکات و پشتی خەباتی ڕزگاریخوازانەی گەلی ئێریتریە، نامیبیا، ساحلی ڕۆژئاوا و تەیموری ڕۆژهەڵات و گەلی نیکاراگوا دەگرێ.

بڕیاری ژمارە ٢:

کۆنگرە دژی پڕ چەککردنی جیهان ڕادەوەستێ و پشتگیریی لە هێزە ئازادیخوازەکانی جیهان دەکات.

بڕیاری ژمارە ٣:

کۆنگرە پشتی ئەندامانی کۆمکار دەگرێ لە ئەڵمانیا کە دژی هێرش و گوشاری تورکیا بۆ سەر گەلی کوردستان مانیان لە خواردن گرتووە.

بڕیاری ژمارە ٤:

تورکە فاشیستەکان لە ئاڵمانیا هێرشی خۆیان توند کردووە. بەهۆی هێرشەکانیانەوە (نەزیر شەکەر) ئەندامی کۆمەڵەی کارگەری کوردستانیان شەهید کردووە. کۆنگرە ئەو هێرشە مەحکوم دەکات و داوا لە هەموو کەسایەتی و ڕێکخراوەکانی دژی فاشیستی دەکات کە ئەو هێرشە مەحکوم و شەرمەزار بکەن.

بڕیاری ژمارە ٥:

نەتەوەی کورد لە ئێران و عێراق ئەمرۆ دژی زۆرداریی خەباتی چەکدارانە دەکەن. ئەو دوو دەوڵەتە ئامادە نین مافی گەلی کورد بدەن و هێرش دەکەنە سەر کوردستان. ئەوان دەیانەوێ لە نێوان هێزە شۆڕشگێڕ و کۆنەپەرەستەکاندا شەڕ هەڵگیرسێنن. کۆنگرەی ئێمە بەدڵ و گیان پشتی هێزە ولاتپاریزەکان دەگرێ و دژی ڕژێمە خوێنمژەکانی عێراق و ئێران ڕادەوەستێ. کۆنگرە بۆ سەرخستنی بزووتنەوەی ئازادیخواز لە هەردوو پارچەی کوردستاندا یەکیەتی هێزە ولاتپاریزەکان بە پێویست دەزانێ. دەبێ دژی دوژمنی زۆردار بەرەیەکی یەکگرتوو پێک بێنن. نیشتمانپەروەرانی کورد و شۆڕشگێڕانی کوردستان پێویستە بۆ بەدیهێنانی دیموکراسیی لە ئێران و عێراقدا و بۆ بەدەستهێنانی مافی گەلی کورد لە کوردستاندا بەرەیەکی دژ بە ئیمپریالیست پێک بێنن. کۆنگرەی ئێمە دژی ئیمپریالیزم و کۆنەپەرەستیی پشتی هەموو هێزەکانی ئێرانیی و عێراقیی دەگرێ.

بڕیاری ژمارە ٦:

ڕۆژی ١٩٨٠/٨/١٢، کە کودێتای سەربازیی لە تورکیا کراو حکومەتی فاشیستی دامەزرا، سوپای فاشی تورکیا و هاوپەیمانەکانی کە فەرمانی ئیمپریالیزم بەجێ دەگەیەنن، بە ویستی ناتۆ و پشتیوانیی ئیمپریالیزمی ئەمریکا دەیەوێ بزوتنەوەی شۆڕشگێرانەی گەلی کورد لەناو بەرن. بەو مەبەستە، سوپای فاشیست هەموو کۆمەڵە و پارتییەکانی یاساخ کرد و سەدان هەزار مرۆڤی دیموکرات و سۆسیالیستی گرت و سەدان کەسیشی کوشت. سوپا هەوڵ دەدات ڕژێمێکی فاشی بێنێتە سەر کار. سوپای فاشی لەشکری خۆی ڕەوانەی کوردستان کردووە و گیان و ماڵ و ناموسی خەڵک لە بەرچاو ناگرێ. خەڵک دەکوژێ و زوڵمیان لێ دەکات. داگیرکەری فاشیی دەیەوێ چاوی گەلی ئێمە بترسێنێ، هێزە وڵاتپارێز و شۆڕشگێڕەکان لە ناو بەرێ. کرداری ئەوان ناتوانێ سەرکەوتن بەدەست بێنێ و قەت

www.arsivakurdi.org

دیموکراتیی کوردستان له ستۆکهۆڵم، کۆمەڵەی کولتوریی دیموکراتیی کوردستان له فیتیا سەر بە ئاڵای ڕزگاریی و کۆمەڵەی کورد لە یۆتێبۆری کە ئەویش سەر بە لایەنگرانی ئاڵای ڕزگاریی بوو، بەشدارییان کرد لە دامەزراندنی فیدراسیۆندا. ئەویش بەو مەرجە کە فیدراسیۆن ڕواڵەتێک بێ بۆ بەڕێوەبردنی ئەرکی سیاسی ڕێکخراوەکانیان و بەبێ ئیزن و بڕیاری ئەوان مافی ئیشکردن و بڕیاردانی نەبێ.

جیا لەو شەش کۆمەڵەیە، چەند کۆمەڵەی تری کوردییش ساڵی 1980 لە سوید دامەزران، بەڵام بەشێوەی ڕاستەوخۆ بەشدارییان لە دامەزراندنی فیدراسیۆندا نەکرد و دوای دامەزرانی فیدراسیۆن ئەندامەتیان قبوڵ کرا. جیا لەوە، لایەنگرانی پارتی کرێکارانی کوردستان پ.کە.کەش لەو سەردەمەدا چەند کۆمەڵەیەکیان هەبوو، بەڵام لەبەر ئەوەی کە پ.کە.کە لە ناو خۆی وڵاتدا دژ بە ڕێکخراوە کوردییەکان بوو، تەنانەت لە ساڵی 1978دا ژمارەیەک کادێر و لایەنگری ئەو ڕێکخراوانەی شەهید کردبوو، لایەنگرانی ئەو چوار ڕێکخراوە سیاسییانە ئامادە نەبوون، هاوکاریی لایەنگرانی پ.کە.کە بکەن لە دامەزراندنی فیدراسیۆندا.

پ.کە.کە بۆخۆی بە شێوەی ڕاستەوخۆ لە ساڵی 1982دا فیدراسیۆنێکی دامەزراند و ناوی نا فیدراسیۆنی دیموکراتی کورد. بوونی دوو فیدراسیۆنی کورد لە سوید بە دڵی کاربەدەستانی سویدیی و بەڕێوەبەرایەتی ئیدارەی بیانیان نەبوو، بەڵام ئەوە ڕاستییەک بوو، کە هەردوو فیدراسیۆن لە ژیان و خەباتدا بوون. سەرئەنجام توندوتیژییەکانی لایەنگرانی پ.کە.کە لە سوید و کوشتنی کادیرێکی خۆیان بە ناوی (ئەنوەر عەتا) لە ڕۆژی 1984/6/20 لە ئوپسالا، پشتیوانیی سویدی لە فیدراسیۆنەکەیان بڕی و کۆتایی بە بوونی هێنا.

کۆنگرەی یەکەمی فیدراسیۆن 1981/5/25

ئەو شەش کۆمەڵانەی ئاماژەم بە ناوەکانیان کرد، هەر کام بە سێ ئەندامی نوێنەرەوە بەشدارییان کرد لە یەکەم کۆنگرەی فیدراسیۆندا، کە کۆنگرەی دامەزرێنەر بوو. کۆنگرە ڕۆژی 1981/5/25 لە Tunnel gatan 14 لە ستۆکهۆڵم پێکهات. کۆنگرە سەرەتا بە دەنگی هەژدە ئەندامی نوێنەر لە شەش کۆمەڵە پەیڕەو و پرۆگرامی خۆی پەسەند کرد، کە پێشتر لە لایەن کۆمەڵەکان و لە ڕاستیدا لە لایەن ڕێکخراوە سیاسییەکانەوە پەسەند کرابوو.

دوو خاڵی بنەڕەتیی لە پرۆگرامەکەدا بەرچاو دەکەوێ، کە هێشتا دوای تێپەڕبوونی بیست ساڵ بەسەر دامەزرانی فیدراسیۆندا، گرنگایەتی خۆیان هەیە. ئەوانەش بریتین لە **دیموکراتیی بوون و کوردستانیی بوونی فیدراسیۆن**. هەرچەندە لە هەلومەرجی ئەوکاتەدا، ئەوان بە شێوەی ئەمڕۆ تەماشای ستروکتور و سیاسەتی فیدراسیۆنیان نەکردووە و ویستوویانە بە چەشنی بەرەیەکی سیاسی کە ڕێبەرایەتی کۆمەڵەکانیان بکات، لەوە کەڵک وەربگرن، بەڵام پرۆگرامەکەیان بۆ دامەزراندنی فیدراسیۆن ڕواڵەتێکی دیموکراتیی پێدراوە.

بە گوێرەی ئەو پرۆگرامەی کە بۆ فیدراسیۆن پەسەند کرابوو، پێنج کەسیان بۆ کۆمیتەی بەڕێوەبەر هەڵبژاردووە و ناویان ناوە کۆمیتەی کارگێڕ. هەروەها سەرۆکی فیدراسیۆن دەبووایە لە کۆنگرەدا هەڵبژێرێ. کەیا ئیزۆڵ، ساڵح ئینجە و ئەشرەف ئۆکوموش خۆیان بۆ سەرۆکایەتی فیدراسیۆن دەپاڵێون. لە ئاکامی هەڵبژاردنەکەدا، کەیا ئیزۆڵ دەنگی یەکەم، ساڵح ئینجە دەنگی دووەم و ئەشرەف دەنگی سێیەم دێننە. کەچی هەڵبژاردنەکە دەکەوێتە بەر ڕەخنەی لایەنگرانی ئاڵای ڕزگاریی و ڕێگای ئازادیی، کە چوار کۆمەڵەیان بەشدار بووە لە دامەزراندنی فیدراسیۆندا و دەڵێن ئەو هەڵبژاردنە وەڵامدەری ڕاستییەکانی کوردستان نییە و سەرۆکایەتی کەیا قبوڵ ناکەن. لە ئاکامی ئەو بۆچوونەدا کێشە سەرهەڵدەدا و کۆنگرە ناتوانێ درێژە بە کارەکانی بدات و ئەندامان بڵاوەی لێدەکەن.

کۆنگرەی دووەم 1981/12/6-5

نوێنەری چوار ڕێکخراوی بەشدار لە کۆنگرەی یەکەمدا، بە هۆی گوشاری ئەندامان و لایەنگرانی خۆیان و کوردەکانی دانیشتووی سوید، سەرلەنوێ دەست بە گفتوگۆ دەکەنەوە. دوای حەوت مانگ ڕێکدەکەون، کە فیدراسیۆن بە شێوەی سەرکردایەتی بە کۆمەڵ بەڕێوەبەرن و واز لە دانانی سەرۆک بۆ فیدراسیۆن بێنن و دانانی سەرۆک بۆ کۆنگرەیەکی تر و هەلومەرجێکی تر ڕاگرن و لە جیاتی سەرۆک، دوو ئەندامی کۆمیتەی کارگێڕ بکەن بە وتەبێژی فیدراسیۆن.

لە چوارچێوەی ئەو بڕیارەدا، ڕۆژی 1981/12/5، کۆنگرەی دووەم بە بەشداریی هەژدە ئەندام لەم کۆمەڵانەی خوارەوە پێکدێت:

١- کۆمەڵەی کولتوریی کارگەرانی کوردستان لە ستۆکهۆڵم.

٢- کۆمەڵەی دیموکرات کولتوریی کورد لە ستۆکهۆڵم.

٣- کۆمەڵەی کولتوریی کورد لە یۆتێبۆری.

٤- کۆمەڵەی خوێندکارانی پێشڕەوی کوردستان لە ئوپسالا.

٥- کۆمەڵەی کارگەرانی کوردستان لە ستۆکهۆڵم.

٦- کۆمەڵەی کولتوریی و یارمەتیدەری کوردان لە ستۆکهۆڵم.

کۆنگرە دوو ڕۆژ دەخایەنێ. کەمال جەنگیز، لوتفی باکسی و فەرهاد شاکەلی بۆ دەستەی بەڕێوەبەرایەتی کارەکانی هەڵدەبژێرێ و بە شێوەی خوارەوە بەرپرسایەتییەکان دابەش دەکات:

ئا- کەیا ئیزۆڵ لە کۆمەڵەی کولتوریی کارگەری کوردستان، وتەبێژی یەکەم بۆ شەش مانگی یەکەم.

www.arsivakurd.org

میژووی بیست ساڵەی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید

حامید گەوهەری

بەشی یەکەم

سوید وڵاتی ڕێکخستنە. پتر لە دووسەد هەزار کۆمەڵەی کولتووریی، پیشەیی، وەرزشیی، خزمەتگوزاریی و... لێ دامەزراوە. بەشێکی گرنگی گرفتە کۆمەڵایەتییەکانی سوید لە ڕێگای ئەو کۆمەڵانەوە چارەسەر دەکرێن. دەوڵەتی سوید زۆر لەوە ڕازییە کە داخوازیی دانیشتوانی وڵاتەکەی بە شێوەی کۆمەڵ ببیسێ. دامەزرانی کۆمەڵە و فیدراسیۆنەکان یارمەتییەکی زۆر بەو بۆچوون و سیاسەتەی دەوڵەتی سوید دەدەن.

یەکەم ڕێکخراوی دیموکراتیی کورد کە لە سوید دامەزراوە، لقی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد (KSSE) بووە، کە ڕۆژانی 1-1970/8/5چواردەیەمین کۆنگرەی خۆی لە ستۆکهۆڵم پێکهێنا. ئەو کۆمەڵەیە دوای ڕاوەستانی شۆڕشی ئەیلول لە ساڵی 1975دا، قەڵشی تێکەوت و دوو لقی بە ناو کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان (AKSA) و یەکێتیی قوتابیان و لاوانی کوردستان (YUKSE) لێ جیا بووەوە.

ساڵی 1976، خوالێخۆشبوو مەحمود باکسی و مەمۆ یەتکین کە پێشتر ئەندام بوون لە کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان (AKSA)دا، کۆمەڵەیەکیان بە ناوی کۆمەڵەی کارگەریی کوردستان دامەزراند، کە سەر بە پارتی سۆسیالیستی کوردستان بوو. پارتی سۆسیالیستی کوردستان ئەوکاتە بە ناوی ئۆرگانەکەی خۆیەوە واتە (ڕێگای ئازادیی) دەناسرا.

بە دوای مەحمود باکسی و مەمۆ یەتکین دا، زۆربەی کوردەکانی باکوری کوردستان کە لە (KSSE)، (AKSA) و (YUKSE)دا ئەندام بوون، ڕێکخراوەکانیان بەجێ هێشت و چوونە کۆمەڵەی کارگەرانی کوردستانەوە. بەڵام چونکە لە پرۆسەی ژیانی ڕێکخراوەیی ئەوکاتەدا، زۆربەی ئەندامانی کۆمەڵەی کارگەریی کوردستان سەر بە پارتی سۆسیالیست بوون و بڕیارەکان بەهۆی ئەوانەوە پەسەند دەکرا، ئەندامان و لایەنگرانی ڕێکخراوەکانی تری کوردستان لە کۆمەڵەی کارگەریی کوردستاندا هەستیان بە لاوازیی و بێدەسەڵات بوونی خۆیان دەکرد. لەبەر ئەوە ناچار بوون، کە لەو کۆمەڵەیەشدا نەمێنن و هەر یەکە و بچن کۆمەڵەیەک بۆ خۆیان دامەزرێنن.

ئەو ڕێکخراوانە کە دواتر ئاماژە بە ناوەکانیان دەکەم، دوای دامەزراندنی کۆمەڵەی سەر بە خۆیان، بە تەنیا جەژنی نەتەوەیی نەورۆزیان پیرۆز دەکرد، لە گروپی بچوکدا تاوانی دوژمنە داگیرکەرەکانیان لەقاو دەدا، بۆ وەرگرتنی پشتگیریی سیاسی بە مەبەستی چارەسەر کردنی کێشەی نەتەوایەتی و چارەسەر کردنی کێشە کۆمەڵایەتییەکانیان لە سوید پەیوەندییان بە بەرپرسان و دەزگا ڕەسمییەکانی سویدەوە دەگرت. ئەو شێوە کار و هەڵسوڕانە لە سوید بۆ پەنابەرانی نەتەوەکان لەو سەردەمەدا نائاسایی بەرچاو دەکەوت و هەڵسوڕانی ئەوانی بەرتەسک دەکرد.

ئەو ڕەوتە نەک ڕێگای بۆ کار کردنی ئەو کۆمەڵانە خۆش نەدەکرد، بەڵکوو بە شێوەی جۆراوجۆر لەمپەری دەخستە بەر ڕێگای تێکۆشانیان و هەتا ئەو ڕۆژەی بە جیددیی هەوڵی یەکگرتنیان نەدا، بە توندیی لە لایەن کەسانی خاوەن بیری نەتەوەیی و کەسایەتییە سویدییەکان و بەڕێوەبەرایەتی پەنابەرانی سویدەوە گوشاریان بۆ دەهات.

لەبەر ئەوە، لێپرسراوانی لقی سویدی چوار ڕێکخراوی باکوری کوردستان بە ڕاستی بیریان لە پێکهێنانی بەرەیەکی هاوبەش کردەوە. دوای دەیان جار کۆبوونەوە لە ناوەندی کۆمەڵەکانیان و ماڵی یەکتر، لە نێوان ساڵی 1981 - 1980دا، سەرئەنجام بەو ئاکامە گەیشتن، کە ئەوانیش وەک نەتەوەکانی تر لە کۆمەڵەکانی خۆیان فیدراسیۆنێکی کوردیی دامەزرێنن. پێویستە ئەوەش بڵێم کە بەرلەوەی کە کورد بیر لە دامەزراندنی کۆمەڵە و فیدراسیۆن بکاتەوە لە سوید، ئەندامانی زۆربەی نەتەوە کۆچکردووەکان بۆ سوید، کۆمەڵە و فیدراسیۆنی خۆیان هەبووە.

شەش کۆمەڵەکەی سەر بەو چوار ڕێکخراوە سیاسییانە بریتی بوون لە: کۆمەڵەی کولتوریی کارگەرانی کوردستان سەر بە بیرۆی کولتوریی شۆڕشگێڕی ڕۆژهەلات (DDKD)، کۆمەڵەی کارگەرانی کوردستان سەر بە بزوتنەوەی ڕزگاریخوازیی کوردستان KUK، کۆمەڵەی کارگەری کوردستان سەر بە ڕێگای ئازادیی، کۆمەڵەی کولتوریی

www.arshivakurd.org

حزبی شێوعی کوردستان- عێراق
کۆمیتەی پەیوەندیەکانی دەرەوە

دەعوەتنامەکەتان گەیشتە دەستمان بۆ بەشداریکردنمان لە ئاهەنگی 20 ساڵەی تەمەن و خەباتی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید. سوپاستان دەکەین. لەم یادە پیرۆزەدا، خۆمان بە هاوسۆز و خەبات و هەوڵدانەکانتان دەزانین، گەرچی لە خۆشیەکەتاندا بەشدارین، بەڵام پێمانخۆشە پیرۆزبایی گەرمی خۆمان و هاوڕییانمان بە ئێوەی خەباتگێڕ و لە ڕێگای ئێوەشەوە بۆ کۆمەڵەکانی ئەندام و ئەندامانیان و یەکیەتیەکانی نوسەران، لاوان و ژنان و کەمئەندامان و ئۆرگانەکانی تریش...هتد پێشکەش بکەین و هیوای ڕۆڵێکی مەزنتر و مودێرنتر دەخوازین و بۆ ئایندەی فیدراسیۆن لە خەباتی جڤاکی ناو سوید و نەتەوایەتی کوردستاندا.

بەڕێزان حزبی شیوعی کوردستان ڕێز لە هەوڵ و خەباتی ناو فیدراسیۆن و یەکیەتیە کوردستانیەکانی ناو وڵاتانی ئەوروپا و ئەمریکا و ئوستراليا و...هتد هەردەم ڕادەگەیەنیتەوە، چونکە پیمان وایە هێشتا کاروانی خەباتی ئازادی و دیموکراتیخوازیی گەلی کوردستان بۆ وەدەستهێنانی مافە ڕەواکانی خۆی لەسەر خاکی پیرۆزی نیشتمانی خۆی، کە لە ڕاستیدا کێشەیەکی سیاسی زەق و ڕەوایە و چارەسەرەکەشی هەر دەبێ بە شێوەی سیاسی و دیموکراتیانەی هاوچەرخ بکرێ، بۆیە زۆری تری هاوکاری و هاوخەباتی جۆراوجۆر پێویستە لە بوارە دبلوماسی و ڕاگەیاندنە جیهانیەکاندا، ئەوەش جگە لە خەباتی ناوخۆیی نێو خۆی خەلکەکەی خۆمان لەم وڵاتانەدا.

بەڕێزان: پێمان وایە چاک لای ئێوە و ئەندامانی کۆمەڵەکانی ئەندام روونە، فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید لەم 20 ساڵەدا، چەند ڕێگایەکی پیرۆز و پڕ بەرهەمی، بە پێی توانا و ستروکتور و بارودۆخە خودی و گشتییەکە، بەرەو پێشەوە بریوە، لەگەڵ لەبیر نەچوونی کەلێن و هەڵە و کۆسپەکانی ڕێگاکەدا، لە بەجێهێنانی کاری کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیریی و... هتد، بە پابەندبوون بە خەبات بۆ سەلماندنی ناسنامەی نەتەوایەتیمان لە لای وڵاتانی ئەورپا و دنیا و هەوڵدان بۆ چارەسەری ڕاستیانەی کێشە سیاسیە ڕەواکەی گەلی کوردستان بەرەو، مافی بڕیاردانی چارەنووس بۆ گەلی کوردستان.

ئێمە وای دەبینین کارێکی باش کراوە، دیارە لای زۆربەی ئاگاداران، بەڵام هێشتا زۆریشیان، یان ڕاستتر بڵێین زۆرتریشمان لە پێشدەمدایە بۆ هاوکاریکردن بە هەمووانەوە تا وەدەستهێنانی.

سەرکەوتوو بێت خەباتی کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیری و دبلوماسی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید.

کۆمیتەی پەیوەندیەکانی دەرەوە حزبی شێوعی کوردستان- عێراق

٢٠٠١/٦/٧

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
کۆمیتەی سوید

بۆ فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید

وێڕای سڵاوێکی گەرمی برایانە!

ڕێگامان بدەن لە لایەن هەموو ئەندامان و لایەنگرانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانەوە لە وڵاتی سوید، لە قوڵایی دڵمانەوە پیرۆزبایی ٢٠ ساڵەی دامەزرانی فیدراسیۆن تان لێ بکەین و خۆمان بە هاوبەشی جەژن و شاییتان بزانین.

خوشک و برایانی بەڕێز!

ئێمە هەردەم بە چاوی ڕێزەوە دەڕوانینە هەوڵ و خەباتی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان و بە کردەوەش پشتیوانی ئامانج و خەبات و چالاکییەکانتان دەکەین.

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید لە ماوەی ئەم بیست ساڵەی خەباتی خۆیدا، گەلێک ئەزموونی بەنرخی بۆ دیموکراتی و پێکەوە بوون و هاوخەباتی تۆمار کردوون.

فیدراسیۆن بە کردەوە نیشانی داوە کە دەکرێ، هەموو هێزە سیاسییە نیشتمانپەروەرەکان و خەڵکانی دیکەی دڵسۆزیش وێڕای بیروبۆچوون و سەلیقەی جیاواز لە دەوری یەک کۆبنەوە و بە خەباتی کولتوری و خزمەتی نەتەوایەتی خۆیان درێژە بدەن. هەر بۆیە ئەمڕۆ وێڕای ئەوە کە زۆربەی کوردە پەنابەرەکان لە وڵاتی سوید لە دەوری فیدراسیۆن کۆبوونەوە، دەوڵەت و کاربەدەستانی وڵاتی سوید بە چاوی ڕێزەوە دەڕواننە خەبات و چالاکییەکانی فیدراسیۆن و وەک هێزێکی مادی و دەزگایەکی دیموکراتی کوردان حیسابی لەسەر دەکەن.

ئێمە وێڕای پیرۆزبایی دووبارەمان، جارێکی دیکەش پشتیوانی دڵسۆزانەی خۆمان لە خەباتی دیموکراتی ئێوە تازە دەکەینەوە و بە دڵ سوپاسی هەموو ئەو کەسانە دەکەین کە ڕۆژێک لە ڕۆژان بە شێوەیەک لە شێوەکان بەشداری خەباتی فیدراسیۆن بوون.

گەلێکمان ڕێز هەیە بۆ خەباتی ئەو کەسانەی کە وەک بەرپرسی فیدراسیۆن ئەرکی نیشتمانی و نەتەوەیی خۆیان بەجێ هێناوە.

هەر بژین و سەرکەوتوو بن.

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران- کۆمیتەی سوید

٢٠٠١/٦/٨

www.arsivakurdi.org

بیستەمینساڵیادی دامەزرانی فیدراسیۆن پیرۆز بێ

پارت و ڕێکخراوە کورد و کوردستانییەکان و کەسایەتییە کورد و سویدییەکان بیستەمین ساڵی فیدراسیۆنیان پیرۆز کرد. ئێمە لێرە ئەو پەیامانە دەنوسینەوە، کە بە زاراوەی سۆرانی بە بەربانگ گەیشتوون و ئاماژە بە ناوی خاوەن پەیامە کرمانجییەکانیش دەکەین. بۆ خوێندنەوەی دەقی پەیامە کرمانجیی و سویدییەکان، تکایە بڕواننە بەشی کرمانجی و سویدیی ئەم ژمارەیە.

بەڕێز نێچیرڤان بارزانی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان، بەڕێز کەمال بورکای سەرۆکی پارتی سۆسیالیستی کوردستان، بەڕێز تەها بەرواری نوێنەری حکومەتی هەرێمی کوردستان لە باکوری ئەوروپا، بەڕێز دوکتۆر بورهان یاسین مامۆستا لە زانکۆی لوند، کۆمیتەی هاوکاریی هێزە سیاسییەکانی کورد و کوردستانیی لە سوید، پێکهاتوو لە ٢٧ ڕێکخراوی سیاسیی، هاوبەندیی دیموکراتی کورد لە سوریا، پێکهاتوو لە ٩ ڕێکخراوی کوردیی لە سوریا، پارتی ئازادیی و دیموکراتی کوردستان، پارتی دیموکراتی کوردستان باکور، پارتی سۆسیالیستی کوردستان، ڕێکخستنی سۆسیالیستی دیموکراتی کوردستان، پارتی یەکیەتیی کورد لە سوریا، کۆمکار لە سوید و ڕۆژی نوێ لە سوید.

پارتی دیموکراتی کوردستان
مەکتەبی سیاسی

بۆ فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید

لە بیستەمین ساڵیادی دامەزراندنی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان، مایەی بەختەوەری و خۆشحاڵیمانە لەم یادەدا پیرۆزبایی گەرمی مەکتەبی سیاسی و سەرکردایەتی پارتیمان بە ئێوەی بەڕێز بگەیەنین.

پارتی دیموکراتی کوردستان هەمیشە بە چاوی ڕێز و بایەخەوە دەڕوانێتە فیدراسیۆن و ڕۆڵی گرنگی لە بواری ناساندنی کێشەی کورد و چارەسەری گرفتی جالیەی کورد و ڕێکخستنەوەیان بە بەرز دەنرخێنێت.

ئومێدوارین وەکو هەمیشە فیدراسیۆن ڕۆڵی گەنگ و بەرچاو و زیاتر پێشڤەچوون بەخۆیەوە ببینێت.

جارێکی تریش پیرۆز بێت ساڵیادی دامەزراندنی فیدراسیۆن. سەرکەوتوو بن.

مەکتەبی سیاسی
پارتی دیموکراتی کوردستان
٢٠٠١/٥/٢٠

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق
کوردستان- هەولێر

ژمارە: ٢٢٢- ٢٠٠١/٥/٢١

بۆ بەڕێز کەیا ئیزۆل

بەبۆنەی یادی دامەزراندنی ڕێکخراوەکەتان (فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید) بە ناوی پەرلەمانی کوردستان عێراق گەرمترین پیرۆزباییتان لێ دەکەین و هیواداریین بەردەوام بن لە ڕێگای خزمەتکردن و کۆکردنەوەی ڕەوەندی کوردان لە دەرەوەی وڵات و خزمەتکردنی دۆزی کورد و کوردستان بەگشتی.

ئەو ئەرکەی کە گرتووتانە ئەستۆ ئەرکێکی پیرۆزە و هەردەم ئومێدی سەرکەوتنتان بۆ دەخوازین و ئومێدەوارین پەیوەندی پتەوتان لەگەڵ پەرلەمانی کوردستان هەبێت.

لەگەڵ ڕێزماناد

د. ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

www.arsivakurd.org

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید بیستەمینساڵی دامەزرانی خۆی پیرۆز کرد

ڕۆژی ٢٠٠١/٦/٨، فیدراسیۆن فێستیڤاڵێکی سێ ڕۆژدی بە یادی بیستەمین ساڵی دامەزرانی خۆی پێکهێنا. لەو فێستیڤاڵەدا، ئەم چالاکییانەی خوارەوەی بەئەنجام گەیاند:

– سەرۆکی فیدراسیۆن بە دوای بەخێرهێنانی میوانەکان داوای لە مۆنا سالین وەزیری تێکەڵاوی (ئینتگراسیۆن) کرد کە فێستیڤاڵەکە بکاتەوە. وەزیری تێکەڵاوی فێستیڤاڵەکەی کردەوە و لە وتارێکدا، پشتی داخوازی نەتەوەی کورد و خەبات و تێکۆشانی فیدراسیۆنی گرت. درێژەی وتەکانی مۆنا سالین لە بەشی سویدیی ئەم ژمارەیەدا بخوێننەرەوە.

وتەبێژی دووەم Elisie Bäcklund سکرتێری ABF بوو، کە سەرەڕای پیرۆز کردنی بیست ساڵەی فیدراسیۆن خۆشحاڵیی خۆی لەسەر بەردەوام بوونی هاوکاریی نێوان فیدراسیۆن و ABF دەربڕیی. وتەبێژی سێیەم Michail Lundin نوێنەری لیژنەی کار لەسەر لاوانی بیانی لە حکومەتی سویددا لەسەر لاوان و تێکەڵاویی قسەی کرد.

دوای ئەوە پانێلێک لەژێر ناوی (پرسی کورد پرسێکی ئەورووپییە؟) بەڕێوەبەرانی پانێلەکە بریتی بوون لە Yvonne Ruwaida لە پارتی ژینگە، Lars Ohly لە پارتی چەپ، Conny Fredrikson لە پاری سۆسیاڵ دیموکرات کە نوێنەریانە لە سۆسیالیست ئینترناسیۆناڵ لە بەشی کورددا، تەها بەرواری نوێنەری حکومەتی هەرێمی کوردستان، جەمال باتوون نوێنەری کۆمیتەی هاوکاریی ڕێکخراوەکانی کورد و کوردستانیی، کەیا ئیزۆڵ سەرۆکی فیدراسیۆن دوا. ئاخر پرۆگرامی ئەو ڕۆژە بە ئاواز و گۆرانی هونەرمەندان موراد کاوە و حەسەن مەلا ڕازایەوە.

– ڕۆژی ٢٠٠١/٦/٩، پانێل لەسەر تێکەڵاویی کولتوریی و کێشەی لاوان. بەڕێوەبەرانی پانێلەکە بریتی بوون لە ئەمیر ساڵح سەرۆکی یەکیەتی لاوان و سەڤال مەرد سکرتێری یەکیەتی لاوان. دووەم پرۆگرامی ئەو ڕۆژە پانێلێک بوو لەسەر بیست ساڵ خەباتی فیدراسیۆن. ڕەشۆ زیلان سەرپەرەشتیی پانێلەکەی کرد. ساڵح ئینجە، مەحمود کیپەڕ، ڤیلدان تانریکلو، زاناری خامۆ، شەرمین بوزئەسلان، مستەفا ئایدۆغان، کەیا ئیزۆڵ، حامید گەوهەری، عوسمان ئایتار و ئەحمەد عەزیزی بەشدارانی پانێلەکە بوون. ئێوارەی ئەو ڕۆژەش بە موزیک و هەڵپەکێی کوردیی جودی و حەسەن مەلا کۆتایی پێکهات.

– ڕۆژی ٢٠٠١/٦/١٠، پانێلێک لەژێر ناوی (ئێمە چەند هەڵسوڕین لە سیاسەتی سوید)دا. ڤیلدان تانریکلو سەرپەرەشتی پانێلەکەی کرد. بەشدارانی بریتی بوون لە: جەبار ئەمین لە پارتی ژینگەی سوید، عەبد دۆندار لە پارتی گەلی سوید، نایلە ئاراز و بەکر ئوزون ئەل لە پارتی چەپی سوید. پانێلی دووەم لەسەر (دەستدرێژی بۆ سەر گیانی ژنان بەهۆی مەسەلەی ناموسیی). کەیا ئیزۆڵ سەرپەرەشتی پانێلەکەی کرد. بەشداران بریتی بوون لە: دەورین نوژەن پارێزەر، سەیران دوران سەرۆکی یەکیەتی ژنان و ڤیلدان تانریکلو لە کۆمیتەی کارگێڕی فیدراسیۆن.

لە پەیوەندیی لەگەڵ بیست ساڵەی فیدراسیۆندا، کۆمیتەی کارگێڕ و کۆمەڵەکانی ئەندامی چەند چالاکی تریشیان ئەنجامدا، کە لە بەشی چالاکییەکانی فیدراسیۆندا بەرچاو دەکەوێ.

www.arsivakurd.org

ناوەڕۆک

– فیدراسیۆن بیستەمین ساڵی دامەزرانی پیرۆز دەکات ...... ل ١
– بیستەمین ساڵیادی دامەزرانی فیدراسیۆن پیرۆز بێ ...... ل ٢
– پەیامی مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکرات .... ل ٢
– پەیامی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان .... ل ٢
– پەیامی حیزبی شیوعی کوردستان .... ل ٣
– پەیامی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران .... ل ٣
– مێژووی فیدراسیۆن............ حامید گەوهەری .... ل ٤
– ئەوەی ئاگری لە ماڵی بەرنەبێت .... نەوزاد وەلی......... ل ٩
– زمان............... نەوزاد وەلی .... ل ١٢
– قوڵپی پێکەنین .... حەمە سەعید حەسەن .... ل ١٣
– بۆ بەرێز جەلال تالەبانی .... ل ١٦
– بۆ بەرێز یەکێتی نیشتمانی کوردستان .... ل ١٦
– کەسایەتییەکانی کورد سەردانی فیدراسیۆن دەکەن ..... ل ١٧
– چەند چالاکییەکی فیدراسیۆن .... ل ١٨
– کومیتەکانی هەرێم کۆدەبنەوە .... ل ٢١
کەسایەتییە کوردەکان ماڵئاوایمان لێ دەکەن:
– کەریم حسامی .... ل ٢٤
– ساڵح حەیدەری .... ل ٢٥
– عەزیز پشتیوان .... ل ٢٦

بەربانگ

زمارەی ١٢١ ساڵی ٢٠ (٢٠٠١)

ئۆرگانی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانە لە سوید
خاون ئیمتیاز: کەیا ئیزۆل

دەستەی نووسەران:
حامید گەوهەری
نەوزاد وەلی
فارس مارسل
کۆڤان ئامەدی

مونتاژ
حامیدی گەوهەری
بەڕێوەبەری ئیداری: عادل ئەنوەر

ئابوونەی ساڵانە: ٢٠٠ کرۆنی سویدییە
بۆ دەزگاکان: ٣٠٠ کرۆنی سویدییە
نرخی یەک دانە: ٢٥ کرۆنی سویدییە
بۆ دەرەوەی سوید: ٤٠ دۆلاری ئەمریکی
بۆ دەزگاکانی دەرەوەی سوید: ٦٠ دۆلاری ئەمریکی

ناونیشان:
e-mail
berbang@kurdiskarf.org
www.kurdiskarf.org

Box 50 13
13 105 Nacka / Sverige
Tel: 08- 644 66 22
Fax: 08- 650 21 20
پۆستگیرۆ: 8- 64 38 80

دەستەی نوسەران مافی ئەوەی هەیە ، ڕێنوسی وتارەکان ڕاست بکاتەوە و بەو شێوەیەی دەگونجێ ، کورتیان بکاتەوە .
دەستەی نوسەران لە ناوەڕۆکی وتارەکان بەرپرسیار نیە

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید لە ١٩٨١/٥/٢٥ دامەزراوە .
زمارەی یەکەمی بەربانگ لە مانگی ١٩٨٢/٧ دا بلاوکراوەتەوە

www.arsivakurdi.org

Box: 50 13 - 13 105 Nacka

(2001- 3)

بەربانگ

ئۆرگانی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانە لە سوید

ژمارە ١٢١ ساڵی ٢٠٠١

بیستەمین ساڵیادی دامەزرانی فیدراسیۆن کۆمەڵە کوردستانییەکان پیرۆز بێ